

SOTKAMO

TILINPÄÄTÖS 2017

Kunnanhallituksen hyväksymä 3.4.2018

Kunnanvaltuuston hyväksymä 18.6.2018

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Valtakunnan taloustilanne koheni vuonna 2017 analyytikkojen ennusteita nopeammin. Tästä esimerkkeinä ovat kansalaisten kohonnut luottamus omaan talouteensa ja Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan vo-lyymin vuosimuutoksen kautta katsottuna 3 % kasvanut bruttokansantuote. Kilpailukyky sopimuksen vaikutukset näkyivät ensimmäisen kokonaisen vuoden valtakunnan ja kuntien taloudessa vuonna 2017. Konkreet-tisin vaikutus kuntatalouteen oli lomarahojen leikkaus ja palkankorotuksista pidättäytyminen. Kaikki kiky-sopimuksen osa-alueet eivät kuitenkaan tuo kunnille suoraa säästöä ja sopimuksen lopulliset vaikutukset kuntatalouteen voidaan laskea vasta vuosien kuluttua.

Vuoteen 2017 Sotkamon kunta lähti edelleen talouden näkökulmasta haastavasta tilanteesta. Talousarviossa vuodelle 2017 ennustettiin noin -1,9 miljoonaa euroa alijäämäistä tilikauden tulosta. Arvioitua suurempina toteutuneiden verotulojen ja valtionosuuksien sekä oman toiminnan tehostamisella saatujen säästöjen kautta kunnan tilinpäätös vuodelta 2017 toteutuu selvästi arvioitua parempana. Talousarviossa noin 0,7 mil-joonaa euroa ylijäämäiseksi arvioitu vuosikate toteutuu noin 3,2 miljoonaa euroa ylijäämäisenä ja tuloslas-kelma toteutuu noin 2,7 miljoonaa euroa arvioitua parempana ollen noin 0,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Käytännössä koko 2010-luvun kestänyt kunnan taloustilanteen heikkeneminen näyttää nyt saavan suunnan-muutoksen. Taloutta on kuitenkin tarkasteltava pidemmällä jaksotuksella ja tarkemman kuvan kokonaista-loudesta saa huomioimalla esimerkiksi viisivuotiskausia ja sen aikana tapahtunutta talouskehitystä. Aiemmin kunnan taloutta alaspäin ovat painaneet verotulojen kasvun hidastuminen, nopeasti kohonneet sote-kustan-nukset, kunnan tulopohjaan nähden voimakas investointitahti sekä kunnan oman toiminnan kohonneet kus-tannukset. Vuonna 2017 verotulot kasvoivat ennakoitua nopeammin, sote-kustannusten kohoamiseen pyrit-tiin vaikuttamaan edunvalvonnalla, investoinnit mitoitettiin tarkemmin kunnan talouden kantokykyyn ja kun-nan omasta toiminnasta pyrittiin löytämään säästökohteita.

Kuntavaalit käytiin keväällä 2017 ja uuden valtuuston alaisuudessa käynnistettiin kuntastrategiatyö uuden kuntalain mukaisessa hengessä. Kuntalaisten osallistaminen ja osallistuminen korostuu jatkossa aiempaa enemmän. Joulukuussa 2017 hyväksytty kuntastrategia nostaa Sotkamon kunnan arvoiksi osallisuuden, kau-koviisauden ja innovatiivisuuden. Tulevaisuuden kunnan tärkein tehtävä on elinvoiman kasvattaminen ja yl-läpitäminen. Elinvoimaan tukevat toimivat ja laadukkaat peruspalvelut. Elinkeinoelämän vahvuudet ovat vii-den m-kirjaimen ympärillä; matkailu, malmit, maa- ja metsätalous ja marjat. Näitä pyritään tukemaan inno-vaatioiden sekä toimintaa edistävien kaava- ja infraratkaisujen avulla.

Tulevaisuuden osalta maakuntauudistukseen liittyvät epävarmuustekijät tuovat haastetta seuraavien vuo-sien taloussuunnitteluun. Alun perin vuodeksi 2019 suunniteltu uudistus on nyt tarkoitus toteuttaa vuoden 2020 alusta lähtien mutta esimerkiksi uudistukseen liittyvä lainsäädäntö on vielä vahvistamatta. Vaikka vuonna 2017 edettiin maltillisten investointien ja tiukan käyttötalouden kautta kuntalaisille palvelut pystyt-tiin tarjoamaan laadukkaasti ja toimivasti. Iso kiitos tästä kuuluu kunnan henkilökunnalle, joka on tehnyt erin-omaista työtä toimintamallien ja resurssien muuttuessa.

Kiitokset kaikille kuntalaisille, kuntapäätäjille ja kunnantyöntekijöille vuodesta 2017. Tehdään yhdessä töitä vielä paremman tulevaisuuden eteen!

Kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen

SISÄLLYS

JOHDANTO	5
1 TOIMINTAKERTOMUS	6
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	6
1.1.1 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	6
1.1.2 Talouden kehitys	9
1.1.3 Olennaiset muutokset Sotkamon kunnan toiminnassa ja taloudessa	11
1.1.4 Henkilöstö	23
1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	25
1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	26
1.1.7 Ympäristötekijät.....	26
1.1.8 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	27
1.2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	31
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	33
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	33
1.3.2 Toiminnan rahoitus	35
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	37
1.5 KOKONAISTULOT JA –MENOT	40
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	41
1.6.1 Sotkamon kunnan konsernirakenne	41
1.6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	43
1.6.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	44
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	44
1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	45
1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	53
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	54
2.1 KÄYTTÖTALOUS.....	54
2.1.1 Hallinnon toimiala	54
2.1.2 Ympäristö- ja tekninen toimiala	75
2.1.3 Sivistyksen toimiala	106
2.2 TULOSLASKELMA	128
2.3 INVESTOINNIT	130
2.4 RAHOITUSLASKELMA.....	134
2.5 YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEHÄN SITOVIA ERIEN TOTEUTUMISESTA.....	135
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	141
3.1 TULOSLASKELMA	141
3.2 RAHOITUSLASKELMA	142
3.3 TASE.....	143
3.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA.....	145
3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	146
3.6 KONSERNITASE	147
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	149
4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	149
4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	149
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	149

4.2	TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	151
4.3	TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	155
4.3.1	<i>Taseen vastaavia koskevat liitetiedot</i>	<i>155</i>
4.3.2	<i>Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....</i>	<i>161</i>
4.3.3	<i>Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot</i>	<i>164</i>
5	ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET.....	171
5.1	VESIHUOLTOLAITOS	171
6	LUETTELOT JA SELVITYKSET	172
7	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	173

JOHDANTO

Kuntalain mukaan kunnat ja kuntayhtymät noudattavat kirjanpidossaan ja tilinpäätöksessään kirjanpitolakia soveltuvien osin. Kirjanpitolaissa keskeisenä tavoitteena on oikeiden ja riittävien tietojen antaminen kirjanpito-velvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Kunnan tilinpäätökseen sisältyvät tilinpäätöslaskelmat ovat tase ja tuloslaskelma sekä rahoituslaskelma. Rahoituslaskelma on rahan lähteitä ja rahan käyttöä kuvaava laskelma. Tuloslaskelmaa ja tasetta täydentävien liitetietojen antaminen on pakollista. Talousarvion toteutumisvertailu on itsenäinen, tilinpäätökseen sisältyvä laskelma, jonka tehtävänä on talousarviositovuuden noudattamisen seuranta.

Tilinpäätösinformaatiota parantavat sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen seuranta, suunnitelman mukaisten poistojen esittäminen sekä konsernitaseen ja sen liitetiedostojen sisällyttäminen tilinpäätökseen.

Toimintakertomus on osa kunnan virallista tilinpäätöstä. Toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä kunnassa on selvittää valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Lisäksi kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös.

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi. Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa on annettava tiedot kirjanpito-velvollisen toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista. Kirjanpitoasetuksen mukaan toimintakertomuksessa tulee esittää tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen, arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta.

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Yleistä

Sotkamo on Pohjois-Suomen kunta, joka sijaitsee Kainuun maakunnan eteläosassa. Rajanaapureita ovat lännessä Kajaanin kaupunki, pohjoisessa Paltamon ja Ristijärven kunnat, idässä Kuhmon kaupunki ja etelässä Nurmeksen kaupunki ja Valtimon, Rautavaaran ja Sonkajärven kunnat.

Kunnan kokonaispinta-ala on 2 952 km², josta vesistöjä on 300 km². Kunnan asukasluku 31.12.2017 oli 10 423 asukasta. Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2017 oli 21,25 %.

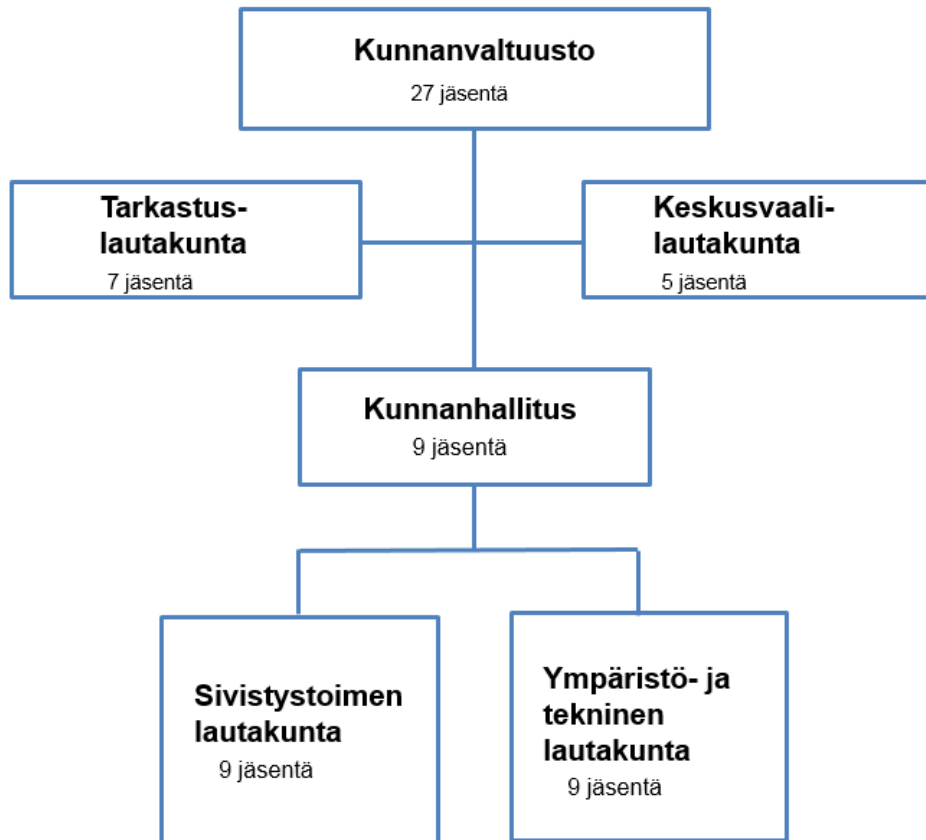
Sotkamon kuntakeskus sijaitsee luonnonkauniilla paikalla, vesistöjen ympäröimänä. Hiukan kuulut hiekkarannat, harjut ja vehreys luovat viihtyisät olosuhteet asumiseen ja lomailuun. Kunnan toinen taajama ympäristöineen, Vuokatti, on matkailu- ja liikuntaelämän keskus. Vuokatin matkailupalvelut ovat korkeatasoiset ympäri vuoden. Vuokatinrinteet, urheiluopisto, urheiluakatemia, Katinkullan matkailukeskus, lukuisat majoitusliikkeet ja maaseudun lomakylät sijaitsevat lähellä Vuokattia luonnon rauhassa.

Sotkamo kuuluu

Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon
Kainuun-Koillismaan maanmittaustoimistoon
Itä-Suomen verotoimistoon
Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen
Kainuun käräjäoikeuteen
Suomen Metsäkeskuksen pohjoiseen palvelualueeseen
Pohjois-Suomen maistraatin Kajaanin yksikköön
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen
Kainuun liittoon
Oulun poliisilaitoksen Sotkamon poliisiasemaan
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymään
KELA:n pohjoiseen vakuutuspiiriin

Kunnan luottamushenkilöorganisaatio 31.12.2017

Kunnan luottamushenkilöorganisaation muodostavat valtuusto (27 jäsentä), kunnanhallitus (9 jäsentä), tarkastuslautakunta (7 jäsentä), keskusvaalilautakunta (5 jäsentä), sivistystoimen lautakunta (9 jäsentä) sekä ympäristö- ja tekninen lautakunta (9 jäsentä).

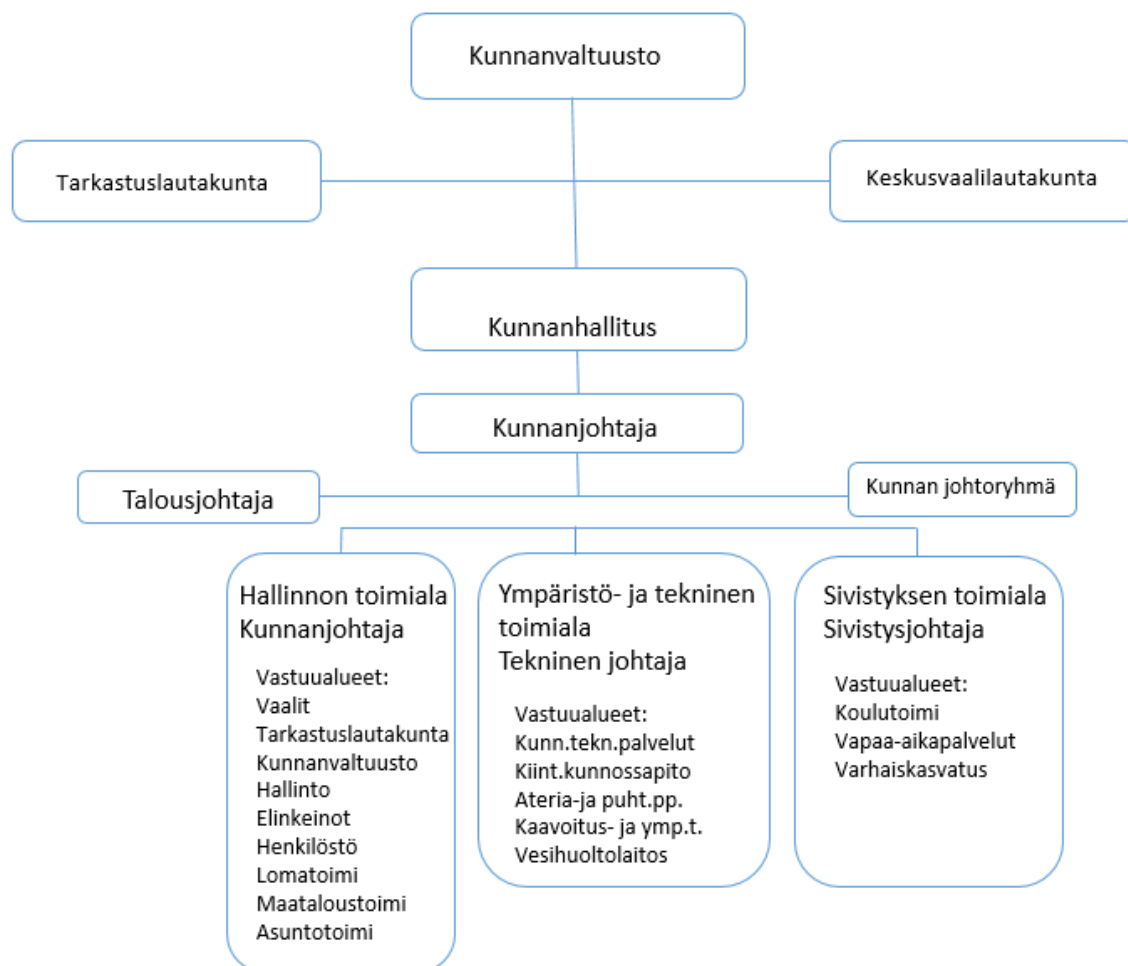

Kunnan henkilöstöorganisaatio 31.12.2017

Kunnan henkilöstön palvelualueisiin pohjautuva jako on seuraava:

- Hallinnon toimiala (vaalit, tarkastuslautakunta, yleishallinto, elinkeinot, henkilöstö, lomituspalvelut, maataloustoimi, asuntotoimi)
- Sivistyksen toimiala (varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio, kansalaisopisto, kirjastotoimi, nuorisotoimi, museo- ja kulttuuritoimi)
- Ympäristö- ja tekninen toimiala (kunnallistekniset palvelut, kiinteistöpalvelut, ateria- ja puhtaanapito, kaa-voitus- ja ympäristötoimi, vesihuolto)

Kunta ostaa talous- ja palkkahallinnon sekä ICT:n tukipalvelut Kainuun sote-kuntayhtymältä.

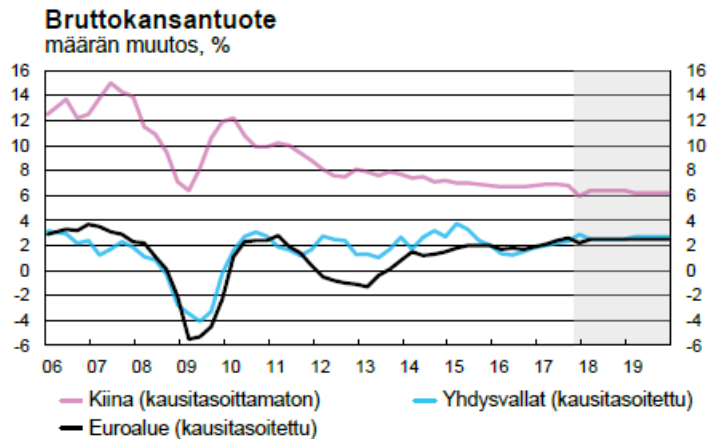
Vuoden 2017 aikana hallinnon toimialalla tehtiin sisäisiä tehtäväjärjestelyitä, kun hallintojohtajan tehtäviä jaettiin kunnanjohtajan, talousjohtajan sekä toimistopäällikön kesken.

Sivistyksen toimialalla aloitti uutena viranhaltijana kasvatusjohtaja Ville Manninen.

1.1.2 Talouden kehitys

Maailmantalouden näkymät

Kuntaliiton 5.2.2018 julkaiseman talouskatsauksen mukaan vuosien 2016 ja 2017 talouskasvu yllätti vahvuudessaan. Keskeisinä tekijöinä suhdannenousun taustalla ovat olleet pitkälti ulkoiset tekijät, kuten maailmantalouden vahva ja laaja-alainen veto sekä euroalueen elvyttävä rahapolitiikka. Euroalueen talouskasvu onkin piristynyt odotettua voimakkaammin. Maailman poliittinen ja geopoliittinen tilanne on kuitenkin edelleen hyvin epävakaa.

(Lähde: VM:n Taloudellinen katsaus 19.12.2017)

Suomen julkisen talouden näkymät

Maailmantalouden hyvä vire on vahvistanut myös Suomen noususuhdannetta.

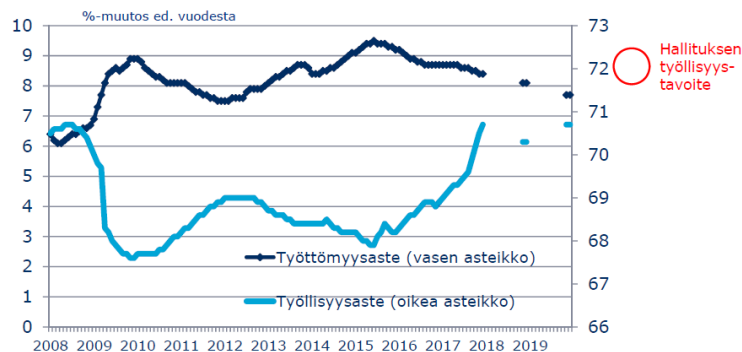
Kansantalouden kysyntäeristä kaikki, eli niin vienti, kulutus kuin investoinnitkin, ovat kasvaneet viime vuoden alkupuolella. Yksityistä kulutusta on tukenut voimakkaasti piristynyt työllisyys, asuntorakentaminen jatkuu yhä vilkkaana ja tuotannollisia investointeja on tehty runsaasti. Viennin koviin kasvulukuihin on vaikuttanut erityisesti maailmankaupan kova veto. Vienti on vahvistunut kaikkiin Suomelle tärkeisiin vientimaihin.

Työllisten määrä kasvoi viime vuonna 25 000 hengellä, mikä nosti työllisyysasteen 69,6 prosenttiin. Myös työttömyys kääntyi loppuvuonna hienoiseen laskuun. Piristyneisiin talouslukuihin suhteutettuna työttömyyden lasku oli kuitenkin pettymys. Työttömyysaste laski viime vuonna vain 0,2 prosenttia päättyen 8,6 prosenttiin. Kuntien työllisyys pysyi viime vuonna melko vakaana.

On kuitenkin huomattava, että talouskasvu ei poista julkisen talouden alijäämää. Noususuhdanne on lisännyt verotuloja, mikä on vahvistanut sekä valtiontaloutta että kuntataloutta. Nousukausi ei kuitenkaan poista julkisen talouden rakenteellista epätasapainoa. Nopeasta talouskasvusta huolimatta julkisen talouden tulot eivät riitä kattamaan menoja. Etenkin valtiontalous on edelleen huomattavasti alijäämäinen.

Työmarkkinoiden tila

Työttömyys- ja työllisyysasteen trendi, %-muutos

(Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, ennuste VM)

Ennakkotiedot kuntien tilinpäätösarvioista 2017

Tilastokeskus ja Kuntaliitto arvioivat 7.2.2018 julkaisemissaan tilastotiedoissa, että kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2017 tilinpäätösarviot osoittavat kuntatalouden vahvistuneen viime vuonna, mutta ennako-odotukset eivät kuitenkaan täysin toteutuneet. Vuoden 2017 tilikauden tulos parani tilinpäätöstietojen mukaan noin 200 miljoonaa euroa, mutta jäi kuitenkin 500 miljoonaa euroa pienemmäksi kuin viime syksyn kuntatalousohjelmassa arvioitiin. Myös odotukset koko kuntasektorin lainakannan pienentymisestä jäivät toteutumatta.

Kuntasektorin toimintakulut laskivat viime vuonna keskimäärin 1,0 prosenttia mm. kilpailukyky sopimukseen liittyvien toimien, perustoimeentulotuen Kela-siirron ja kuntien omien säästötoimien vuoksi. Kuntien verotulot 2017 kasvoivat koko maan tasolla yhteensä 2,0 prosenttia, eli 450 miljoonaa euroa. Samanaikaisesti valtionosuudet kuitenkin laskivat 3,3 prosenttia eli 300 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos oli negatiivinen 60 kunnassa, joista kaikki ovat alle 100 000 asukkaan kuntia.

Kuntakentän menot eivät vähentyneet niin paljoa kuin valtiovarainministeriö ennakoi, joten kuntiin viime vuonna kohdistuneet valtionosuusleikkaukset ovat olleet ylimitoitettuja. Valtion rahoitusosuuden pienentymisen seurauksena peruspalveluiden rahoitus on jäänyt yhä enemmän kuntien vastuulle.

Kuntatalouden rahoituksellista tasapainoa kuvaava toiminnan ja investoinnin rahavirta nousi plussalle 250 miljoonaan euroon. Tämä merkitsee, että kuntatalouden rahoitusasema on ensimmäistä kertaa pitkään aikaan tasapainossa. Muutoksen taustalla on kuntien tiukka taloudenpito, harkitut investoinnit sekä koko julkisen sektorin yhteinen tasapainottamiskäytäntö.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta nousi vuonna 2017 yhteensä noin 150 miljoonaa euroa eli 0,9 prosenttia. Tämä johtuu siitä, että kuntien lainakanta laski 100 miljoonaa euroa samalla, kun kuntayhtymien lainakanta kasvoi suurista sairaalainvestoinneista johtuen 250 miljoonaa euroa. Kuntien lainakanta laski yli 100 000 ja alle 2 000 asukkaan kunnissa. Muissa kuntakokoluokissa velkaantuminen jatkui. Tällä hetkellä kuntien ja kuntayhtymien lainakanta on 18,3 miljardia euroa.

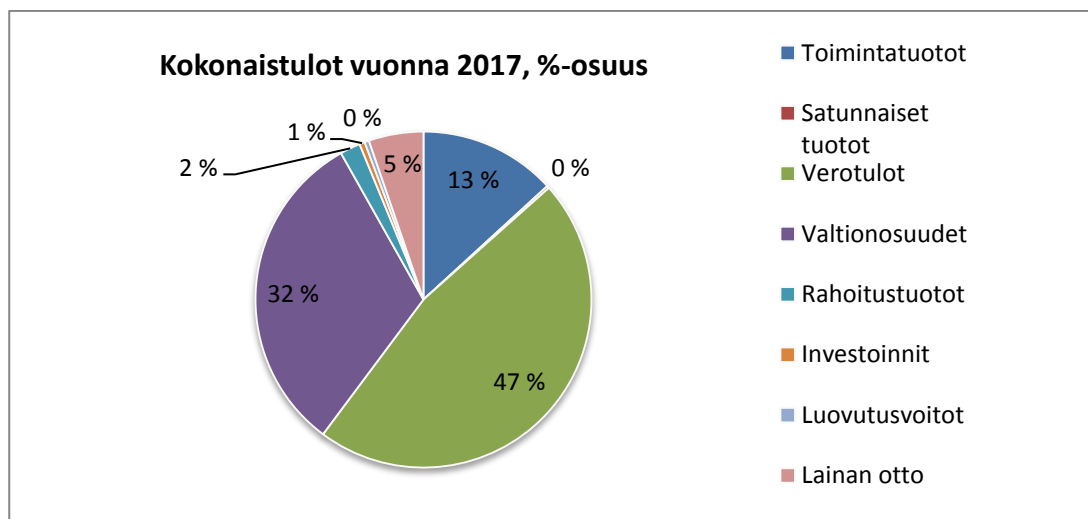
1.1.3 Olennaiset muutokset Sotkamon kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa osoitetaan kuinka toimintatuotot riittivät tilikautena palvelutoiminnan kuluihin, lainojen korko- ja muihin rahoituskuluihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

- Toimintakate osoittaa kuinka paljon toimintakuluista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.
- Vuosikate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Toimintakatteen lisäksi siinä on otettu huomioon verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut.
- Tilikauden tulos kertoo tilikauden tulojen ja menojen erotuksen.

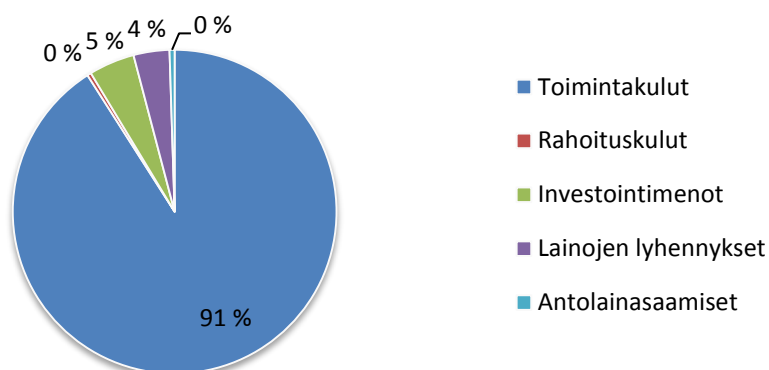
Kokonaistulot ja -menot

Kunnan kokonaistulot vuonna 2017 olivat yhteensä 85 413 632 euroa, joista verotuloja 39 956 040 euroa, valtionosuuksia 27 017 463 euroa, toimintatuottoja 11 269 494 euroa, vierasta pääomaa (lyhyt- ja pitkäaikaista) 4 500 000 euroa, rahoitus- ja korkotuottoja 1 672 434 euroa, investointien rahoitusosuuksia sekä tuloja 440 469 euroa, luovutusvoittotuloa 364 227 euroa ja satunnaisia tuottoja 193 505 euroa.

Kunnan kokonaismenot vuonna 2017 olivat yhteensä 83 959 801 euroa, joista toimintakuluja 76 362 017 euroa, investointimenoja (brutto) 3 834 201 euroa, pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä 3 010 070 euroa, antolainasaamisten lisäyksiä 424 130 euroa sekä rahoitus- ja korkokuluja 329 383 euroa.

Kokonaismenot vuonna 2017, %-osuudet

Tilikausi 2017 toteutui huomattavasti talousarviota parempana ja ylijäämäisenä. Vuosikate oli 3 224 032 euroa positiivinen (TA 2017: 757 788 euroa) ja tilikauden tulos poistojen jälkeen 814 940 euroa ylijäämäinen (TA 2017: -1 907 414 euroa). Vuosikate toteutui 2 466 244 euroa ja tilikauden tulos 2 722 354 euroa talousarviota parempana. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä tilikaudella oli 2 972 996 euroa, jota selittää osaltaan viime vuosien aikainen kiivas investointi- ja uudisrakentamisen tahti. Kunta möi tilikauden aikana neljä kiinteistöä (Pohjois-Tipaksen koulu sekä 3 omakotitaloa), joista kirjattiin tuloslaskelmaan satunnaisia tuottoja 193 505 euroa.

Vertailuna, vuonna 2016 vuosikate oli 1 254 967 euroa positiivinen ja tilikauden tulos poistojen jälkeen -1 262 522 euroa alijäämäinen. Tilikauden 2017 vuosikate toteutui 1 969 065 euroa vuoden 2016 vuosikatetta parempana ja tilikauden tulos 2 077 462 euroa vuoden 2016 tilikauden tulosta parempana.

Vuoden 2017 tulosta paransivat merkittävästi verotulojen ennakoitua suurempi kertymä, kunnan omien talouden tasapainottamistoimenpiteiden vaikutukset, kiky-sopimus sekä Kainuun sote-kuntayhtymän ylijäämäinen tulos. Kunta sai myös valtionosuuksia arvioitua enemmän.

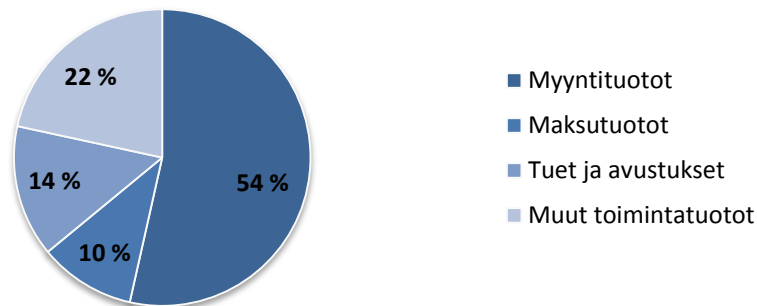
Toimintatuotot

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TP 2016, %	TA 2017 - TP 2017, €
Myyntituotot	6 154 266	6 016 078	6 031 196	100,3 %	-2,0 %	15 118
Maksutuotot	1 290 482	1 322 962	1 184 464	89,5 %	-8,2 %	-138 498
Tuet ja avustukset	876 373	965 350	1 620 174	167,8 %	84,9 %	654 824
Muut toimintatuotot	2 265 047	2 731 333	2 433 659	89,1 %	7,4 %	-297 674
YHTEENSÄ	10 586 168	11 035 723	11 269 493	102,1 %	6,5 %	233 770

Tilikauden toimintatuotot olivat yhteensä 11 269 493 euroa, mikä on 233 770 euroa ja 2,1 prosenttia talousarviossa arvioitua enemmän. Toimintatuottoja kertyi 683 325 euroa ja 6,5 prosenttia vuotta 2016 enemmän. *Myyntituottoja* kertyi kokonaisuudessaan kaikilta osin talousarvion mukaisesti ja hieman arvioitua enemmän. *Maksutuottoja* kertyi arvioitua vähemmän johtuen erityisesti varhaiskasvatismaksujen arvioitua pienemmästä kertymästä ja lomituspalvelujen arvioitua vähäisemmästä kysynnästä. *Tukia ja avustuksia* kertyi kokonaisuudessaan yli 1,5 –kertaa arvioitua enemmän, sillä vuoden 2017 talousarvio ei sisältänyt kaikkia kunnan hallinnoimia ja toteuttamia EU-rahoitteisia (ESR/EAKR) kehittämishankkeita. Hankkeiden toteutuneet kus-

tannukset sekä kustannuksiin saadut rahoitusosuudet (julkinen tuki ja omarahoitusosuudet) näkyvät tilinpää-
tösluvuissa. *Muita toimintatuottoja* kertyi huomattavasti arvioitua vähemmän, mikä johtui tonttien luovu-
tusvoittojen arvioitua pienemmästä kertymästä. Talousarviossa esitetty arvio tonttien luovutusvoitoista ei
ole ollut realistinen (tavoite 490 000 euroa, toteuma 118 989 euroa; vuoden 2016 toteuma 104 754 euroa).

Toimintatuottojen rakenne vuonna 2017

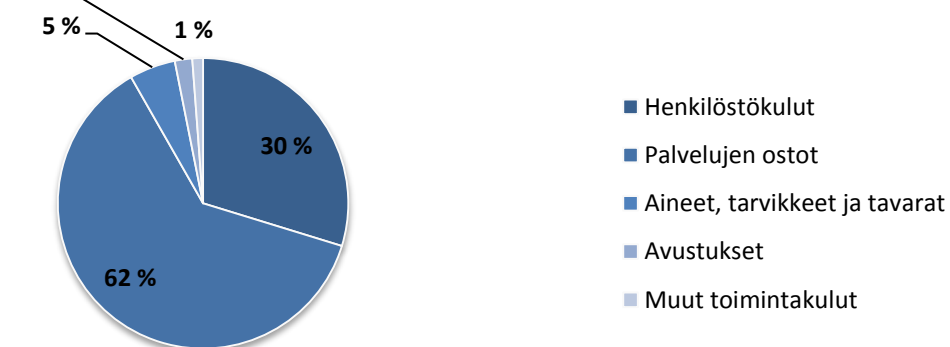

Toimintakulut

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TP 2016, %	TA 2017 - TP 2017, €
Henkilöstökulut	-23 813 825	-22 891 683	-22 714 451	99,2 %	-4,6 %	-177 232
Palvelujen ostot	-45 956 373	-46 459 405	-47 344 651	101,9 %	3,0 %	885 246
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 820 883	-3 865 690	-3 914 089	101,3 %	2,4 %	48 399
Avustukset	-1 528 461	-2 109 469	-1 481 606	70,2 %	-3,1 %	-627 863
Muut toimintakulut	-863 823	-831 245	-907 219	109,1 %	5,0 %	75 974
YHTEENSÄ	-75 983 365	-76 157 492	-76 362 016	100,3 %	0,5 %	204 524

Tilikauden toimintakulut olivat yhteensä -76 362 016 euroa, mikä on 204 524 euroa ja 0,3 prosenttia talous-
arviossa arvioitua enemmän. Toimintakulujen kasvu on ollut hyvin maltillista; toimintakulut kasvoivat 378
651 euroa ja 0,5 prosenttia vuodesta 2016.

Toimintakulujen rakenne vuonna 2017

Henkilöstökuluja, palvelujen ostoja sekä avustuksia tarkastellaan seuraavassa tarkemmin.

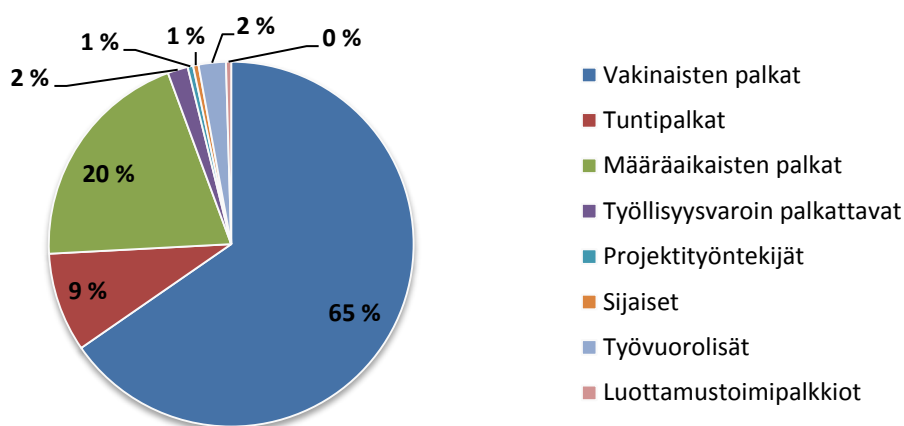
Henkilöstökulut

Tilierittely	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TP 2016, %	TA 2017 - TP 2017, €
Vakinaisten palkat	-12 153 113	-12 258 346	-11 575 630	94,4 %	-4,8 %	-682 716
Tuntipalkat	-1 765 546	-1 373 650	-1 557 636	113,4 %	-11,8 %	183 986
Määräaikaisten palkat	-3 239 703	-2 935 628	-3 577 835	121,9 %	10,4 %	642 207
Työllisyysvaroin palkattavat	-248 704	-370 118	-317 450	85,8 %	27,6 %	-52 668
Kesätyöntekijät	-38 145	-16 568	-20 882	126,0 %	-45,3 %	4 314
Projektityöntekijät	-89 360	-93 320	-86 197	92,4 %	-3,5 %	-7 123
Sijaiset	-131 161	-97 405	-85 031	87,3 %	-35,2 %	-12 374
Työvuorolisät	-435 133	-471 850	-427 563	90,6 %	-1,7 %	-44 287
Muut palkat	-17 954		-26 175		45,8 %	26 175
Verolliset matkakorvaukset	-5 323	-10 000	-6 151	61,5 %	15,6 %	-3 849
Luottamustoimipalkkiot	-65 720	-101 800	-81 693	80,2 %	24,3 %	-20 107
Jaksotetut palkat ja palkkiot	230 469		18 091		-92,2 %	-18 091
Palkat ja palkkiot	-17 959 393	-17 728 685	-17 780 334	100,3 %	-1,0 %	51 649
Henkilöstökorvaukset	-242 910	-90 500	-316 130	349,3 %	30,1 %	225 630
Palkat ja palkkiot	-17 716 483	-17 638 185	-17 464 204	99,0 %	-1,4 %	-173 981
KuEL-maksut -palkkaper.	-2 554 388	-2 445 156	-2 534 229	103,6 %	-0,8 %	89 073
KuEL-maksut -eläkemenoper.	-1 546 244	-1 120 670	-1 152 546	102,8 %	-25,5 %	31 876
Varhe-maksut	-143 461	-151 190	-152 096	100,6 %	6,0 %	906
Muut työeläkemaksut	-614 614	-468 819	-505 279	107,8 %	-17,8 %	36 460
Jaksotetut eläkekulut	0	0	-298 309	X	X	298 309
Eläkekulut	-4 858 707	-4 185 835	-4 642 459	110,9 %	-4,5 %	456 624
Muut henkilösivukulut	-1 238 632	-1 067 661	-607 789	56,9 %	-50,9 %	-459 872
Henkilösivukulut	-6 097 339	-5 253 496	-5 250 248	99,9 %	-13,9 %	-3 248
YHTEENSÄ	-23 813 824	-22 891 683	-22 714 452	99,2 %	-4,6 %	-177 231

Tilikauden henkilöstökulut olivat yhteensä -22 714 452 euroa, mikä on -177 231 euroa ja -0,8 prosenttia talousarviossa arvioitua vähemmän. Henkilöstökulut olivat -1 099 372 euroa ja -4,6 prosenttia vuoden 2016 henkilöstökuluja pienemmät, mikä on osoitus siitä, että kunnan omat talouden tasapainottamistoimenpiteet ovat tuoneet henkilöstökuluissa säästöä. Suurimmat säästöt ovat syntyneet vakinaisten työntekijöiden palkkakuluista, kun eläköityneiden tilalle ei ole palkattu uusia työntekijöitä. Kunnassa on tehty myös muita virkasekä tehtäväjärjestelyitä, jotka ovat tuoneet säästöä. Määrärahasäästöä syntyi työllisyysvaroin palkattavista, työvuorolisista sekä luottamustoimipalkkioista. Määrärahat ylittyivät tuntipalkkalaisten, määräaikaisten työntekijöiden sekä henkilöstökorvausten osalta. Määräaikaissa työntekijöissä on mukana sellaisia kunnan hallinnoimien ja toteuttamien EU-rahoitteisten kehittämishankkeiden hanketyöntekijöitä, joita ei ollut tiedossa vuoden 2017 talousarvion valmisteluvaiheessa.

Kilpailukyky-sopimuksessa on sovittu, että julkisen sektorin lomarahoja vähennetään 30 %:lla nykyisestä tasosta ajanjaksolla 1.2.2017–30.9.2019. Leikkaus koskee koko lomanmääräytymisvuoden 1.4.2016–31.3.2017 lomarahaa. Vuodelle 2017 kohdistuneen, kiky-sopimuksen mukaisen 30 %:n lomarahan leikkauksen vaikutus oli Sotkamossa 187 547 euroa (maksetut lomarahat yht. 625 158 euroa).

Palkkojen ja palkkioiden jakautuminen vuonna 2017

Palvelujen ostot

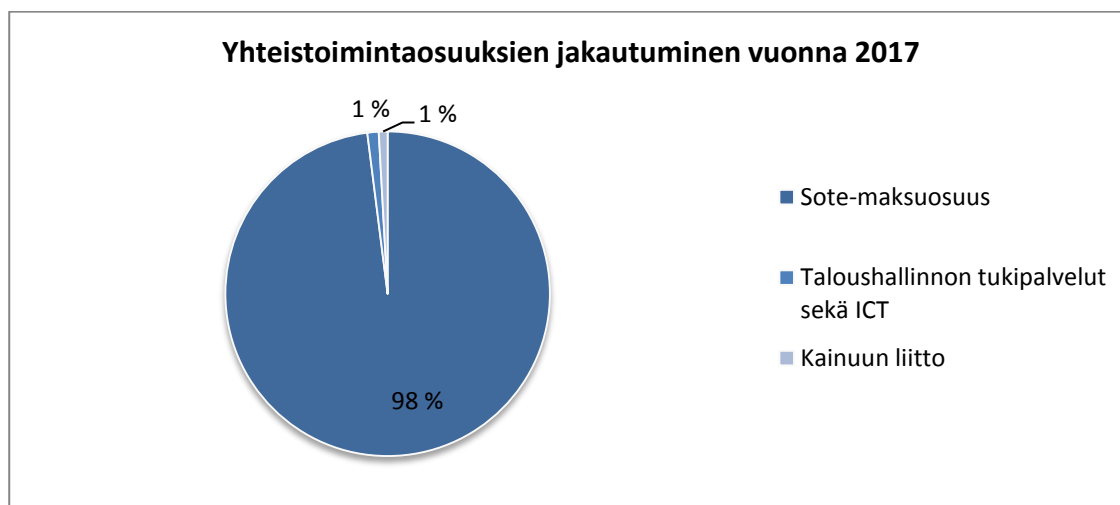
	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TP 2016, %	TA 2017 - TP 2017, €
Asiakaspalv.ostot valtiolta	-134	0	-134			134
Asiakaspalv.ostot kunnilta	-126 173	-137 000	-165 859	121,1 %	31,5 %	28 859
Asiakaspalv.ostot ky:ltä	-69	-1 300	0	0,0 %	-100,0 %	-1 300
Kotikuntalain kotikuntakorv.	-184 907	-159 300	-188 159	118,1 %	1,8 %	28 859
Asiakaspalv.ostot muilta	-181 828	-180 270	-168 774	93,6 %	-7,2 %	-11 496
Asiakaspalvelujen ostot	-493 111	-477 870	-522 926	109,4 %	6,0 %	45 056
Yhteistoimintaosuudet ky:ille (Kainuun sote ja Kainuun liitto)	-38 334 804	-39 304 094	-39 183 574	99,7 %	2,2 %	-120 520
Muut palvelujen ostot	-7 128 458	-6 677 441	-7 638 151	114,4 %	7,2 %	960 710
Muiden palvelujen ostot	-45 463 262	-45 981 535	-46 821 725	101,8 %	3,0 %	840 190
YHTEENSÄ	-45 956 373	-46 459 405	-47 344 651	101,9 %	3,0 %	885 246

Tilikauden palvelujen ostot olivat yhteensä 47 344 651 euroa, mikä on 885 246 euroa ja 1,9 prosenttia talousarviossa arvioitua enemmän. Palvelujen ostot lisääntyivät 1 388 278 euroa ja 3,0 prosenttia vuodesta 2016. Palvelujen ostoja lisäsi erityisesti Vauhtia Vuokatin (Kajaani-Oulujärvi) kv-matkailuun –hankkeessa tehdyt palvelujen ostot, joita ei oltu huomioitu talousarviossa. Myös asiakaspalvelujen ostot kunnilta ja kotikuntalain mukaiset kotikuntakorvaukset toteutuivat talousarviossa arvioitua suurempina.

Yhteistoimintaosuuksien maksuosuudet olivat vuonna 2017 yhteensä 39 183 574 euroa, mikä on -120 520 euroa ja -0,3 prosenttia talousarviossa arvioitua vähemmän. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä kustannukset olivat yhteensä 38 334 804 euroa. Maksuosuudet jakautuivat vuonna 2017 seuraavasti:

- Kunnan maksuosuus Kainuun sote-kuntayhtymälle sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista oli 38 397 817 euroa. Maksuosuus nousi 803 412 euroa (+2,1 prosenttia) vuoden 2016 maksuosuudesta, joka oli 37 594 405 euroa. Maksuosuuden palautusta Sotkamo sai 216 020 euroa.
- Sotkamon kunnan maksuosuus Kainuun sote-kuntayhtymälle talous- ja palkkahallinnon sekä ICT:n tukipalveluista vuonna 2017 oli 442 619 euroa. Maksuosuus nousi 44 194 euroa (+1,1 prosenttia) vuoden 2016 maksuosuudesta, joka oli 398 425 euroa.

- Sotkamon kunnan maksuosuus Kainuun liitolle vuonna 2017 oli 343 138 euroa. Maksuosuus laski 1 164 euroa (-0,0 prosenttia) vuoden 2016 maksuosuudesta, joka oli 341 974 euroa.

Avustukset

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TP 2016, %	TA 2017 - TP 2017, €
Lasten kotihoidontuki	-565 981	-580 000	-537 006	92,6 %	-5,1 %	-42 994
Yksityisen hoidon tuki	-34 937	-35 000	-29 283	83,7 %	-16,2 %	-5 717
Muut avustukset (sis. palveluseteli)	-93 990	-94 250	-63 009	66,9 %	-33,0 %	-31 241
Avustukset kotitalouksille	-694 908	-709 250	-629 298	88,7 %	-9,4 %	-79 952
Työmarkkinatuen maksuosuus	-672 991	-650 000	-689 612	106,1 %	2,5 %	39 612
Kesätyöseteli	-15 750	-15 000	-9 750	65,0 %	-38,1 %	-5 250
Muut avustukset	-144 812	-735 219	-132 149	18,0 %	-8,7 %	-603 070
Avustukset yhteisöille	-833 553	-1 400 219	-852 308	60,9 %	2,3 %	-547 911
YHTEENSÄ	-1 528 461	-2 109 469	-1 481 606	70,2 %	-3,1 %	-627 863

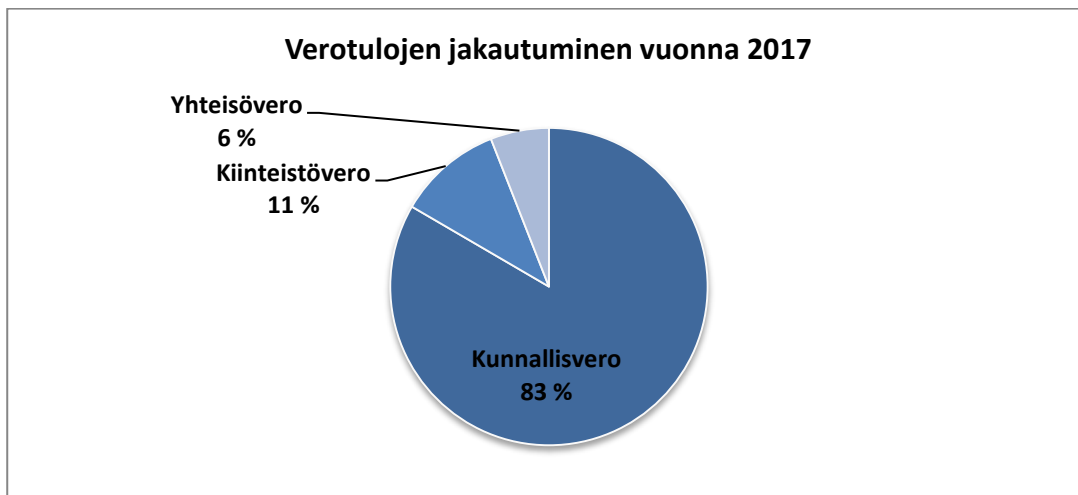
Tilikauden myönnettyt/maksetut avustukset olivat yhteensä 1 481 606 euroa, mikä on -627 863 euroa ja -29,8 prosenttia talousarviossa arvioitua vähemmän. Avustuksia maksettiin 46 855 euroa ja -3,1 prosenttia vuotta 2015 vähemmän. Kotitalouksille maksettiin arvioitua vähemmän avustuksia (lasten kotihoidontukea, yksityisen hoidon tukea ja palveluseteleitä), samoin yhdistyksille, seuroille ja tiehoitokunnille myönnettiin arvioitua vähemmän toiminta-avustuksia, yleisavustuksia, kohdeavustuksia ja vuokra-avustuksia talouden tasapainottamisohjelman periaatteiden mukaisesti.

Sotkamon kunnan työmarkkinatukimaksut ovat olleet 2010-luvulla huolestuttavassa kasvusuunnassa. Vuonna 2017 Sotkamon kunta maksoi työmarkkinatuen maksuja 689 612 euroa (v.2016: 672 991 euroa). Kuitenkin kunnan työmarkkinatuen maksuosuus kasvoi enää 16 621 eurolla, kun kasvu on ollut aikaisempina vuosina useita kymmeniä tuhansia euroja. Työttömyys on kokonaisuutena vähentynyt, mutta työttömyysjaksot pitkittyneet. Työmarkkinatuen kuntaosuuden vaikutus kunnan talouteen on heikentävä. Pitkittyvästä työttömyydestä aiheutuu kustannuksia lisäksi sosiaali- ja terveystoimelle. Tolokusti Sotkamossa –työllisyydenhoidon hankkeessa on aloitettu loppuvuodesta 2017 selvittämään Sotkamon alueen työllisyydenhoidon tilaa ja kehittämistarpeita. Pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen tarkoitettua työllistämisen kuntalisää maksettiin 20 797 euroa.

Verotulot

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TP 2016, %	TA 2017 - TP 2017, €
Tulovero	32 172 361	31 342 000	33 264 345	106,1 %	3,4 %	-1 922 345
Kiinteistövero	4 104 390	4 090 000	4 184 792	102,3 %	2,0 %	-94 792
Yhteisövero	2 298 082	2 292 000	2 506 903	109,4 %	9,1 %	-214 903
YHTEENSÄ	38 574 833	37 724 000	39 956 040	105,9 %	3,6 %	-2 232 040

Tilikauden kokonaisverotulokertymä oli yhteensä 39 956 000 euroa, mikä on 2 232 040 euroa ja 5,9 prosenttia talousarviossa arvioitua enemmän. Verotulot kasvoivat 1 381 207 euroa ja 3,6 prosenttia vuodesta 2016. Tuloveroa, kiinteistöveroa ja yhteisöveroa kertyi kaikkia talousarviossa arvioitua enemmän. Yhteisöveron määrä kasvoi prosentuaalisesti eniten ja tuloveron määrä euromääräisesti eniten talousarvioon verrattuna.

Verotulot asukasta kohti laskettuna ovat 3 833 euroa per asukas (TP 2016: 3 684 euroa per asukas). Kunnan kokonaisverotulokertymästä n. 4/5 muodostuu kunnallisveroista ja n. 1/5 kiinteistöverosta ja yhteisöverosta yhteensä. Kunnanvaltuusto päätti, että rakentamattoman rakennuspaikan korotettu kiinteistöveroprosentti otettiin käyttöön verovuodelle 2017. Korotetuksi kiinteistöveroprosentiksi määrättiin 3,00. Lisäksi valtuusto päätti korottaa voimalaitosveroa 3,10 prosenttiin.

Veroprosentit	2013	2014	2015	2016	2017
Tulovero	20,75	21,25	21,25	21,25	21,25
Kiinteistöverot					
yleinen kiinteistövero	0,95	1,10	1,10	1,10	1,10
vakituinen asunto	0,45	0,60	0,60	0,60	0,60
muut asuinrakennukset	1,00	1,20	1,20	1,20	1,20
Erikseen määrätyt prosentit					
rakentamaton rakennuspaikka	-	-	-	-	3,00
voimalaitos	2,85	2,85	2,85	2,85	3,10

Valtionosuudet

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TP 2016, %	TA 2017 - TP 2017, €
Kunnan peruspalvelujen vo	21 768 200	20 966 595	20 988 204	100,1 %	-3,6 %	-21 609
Verotuloihin perustuva vo-tasaus	5 148 216	5 442 813	5 442 816	100,0 %	5,7 %	-3
OKM:n vo	-35 371	461 649	586 443	127,0 %	-1758,0 %	-124 794
YHTEENSÄ	26 881 045	26 871 057	27 017 463	100,5 %	0,5 %	-146 406

Tilikauden valtionosuudet olivat yhteensä 27 017 463 euroa, mikä on 146 406 euroa ja 0,5 prosenttia talousarviossa arvioitua enemmän. Valtionosuudet kasvoivat 136 418 euroa ja 0,5 prosenttia vuodesta 2016. Kasvua selittää muutokset Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksissa; Kuhmon kansalaisopiston valtionosuudet tulivat Sotkamolle ensimmäistä kertaa vuonna 2017, lukiokoulutuksessa oli arvioitua enemmän oppilaita sekä aamu- ja iltapäivätoiminnassa arvioitua enemmän lapsia ja toteutuneita tunteja.

Vuosikate

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vuosikate on 3 224 032 euroa positiivinen. Talousarviossa vuosikate arvioitiin 757 788 euroa positiiviseksi (TP 2016: 1 254 967 euroa positiivinen). Vuosikate vahvistui talousarviosta 2 466 244 euroa ja vuoden 2016 tilinpäätöksestä 1 969 065 euroa.

Vuonna 2017 vuosikate riitti kattamaan 108,4 prosenttia poistoista (TP 201: 13,9 %). Talousarviossa 2017 arvioitiin, että vuosikate riittäisi kattamaan 28,4 prosenttia poistoista, joten mittari toteutui merkittävästi arvioitua parempana. Vuonna 2017 vuosikate asukasta kohti laskettuna oli 309 euroa/asukas (TP 2016: 120 euroa/asukas). Talousarviossa 2017 arvioitiin, että vuosikate asukasta kohti laskettuna olisi 72 euroa/asukas, joten mittari toteutui yhtä lailla merkittävästi arvioitua parempana.

Rahoitustuotot ja -kulut

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TP 2016, %	TA 2017 - TP 2017, €
Korkotuotot	1 484 680	1 450 000	1 510 500	104,2 %	1,7 %	-60 500
Muut rahoitustuotot	171 518	164 800	161 934	98,3 %	-5,6 %	2 866
Korkokulut	-196 520	-180 000	-176 109	97,8 %	-10,4 %	-3 891
Muut rahoituskulut	-263 393	-150 300	-153 273	102,0 %	-41,8 %	2 973
YHTEENSÄ	1 196 285	1 284 500	1 343 052	104,6 %	12,3 %	-58 552

Tilikauden rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 1 343 052 euroa, mikä on -58 552 euroa ja 4,6 prosenttia talousarviossa arvioitua enemmän. Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä toteutuivat 146 767 euroa ja 0,8 prosenttia vuotta 2016 suurempina. Korkotuottoja kertyi pääosin Loiste Oy:n juniorlainan koroista. Muita rahoitustuottoja kertyi pääosin vesilaitoksen laskennallisesta korvauksesta peruspääomasta.

Kunta hyötyi yleisen korkotason matalasta jatkumisesta ja vieraan pääoman korkokuluista syntyi säästöä. Muissa rahoituskuluissa syntyi merkittävää säästöä vuoteen 2016 verrattuna kunnan lainasalkun korkosuorakenteen päivittämisen vaikutuksesta. Lyhytaikaisen vieraan pääoman hankkimiseksi hyödynnettiin edullisia kuntatodistuksia.

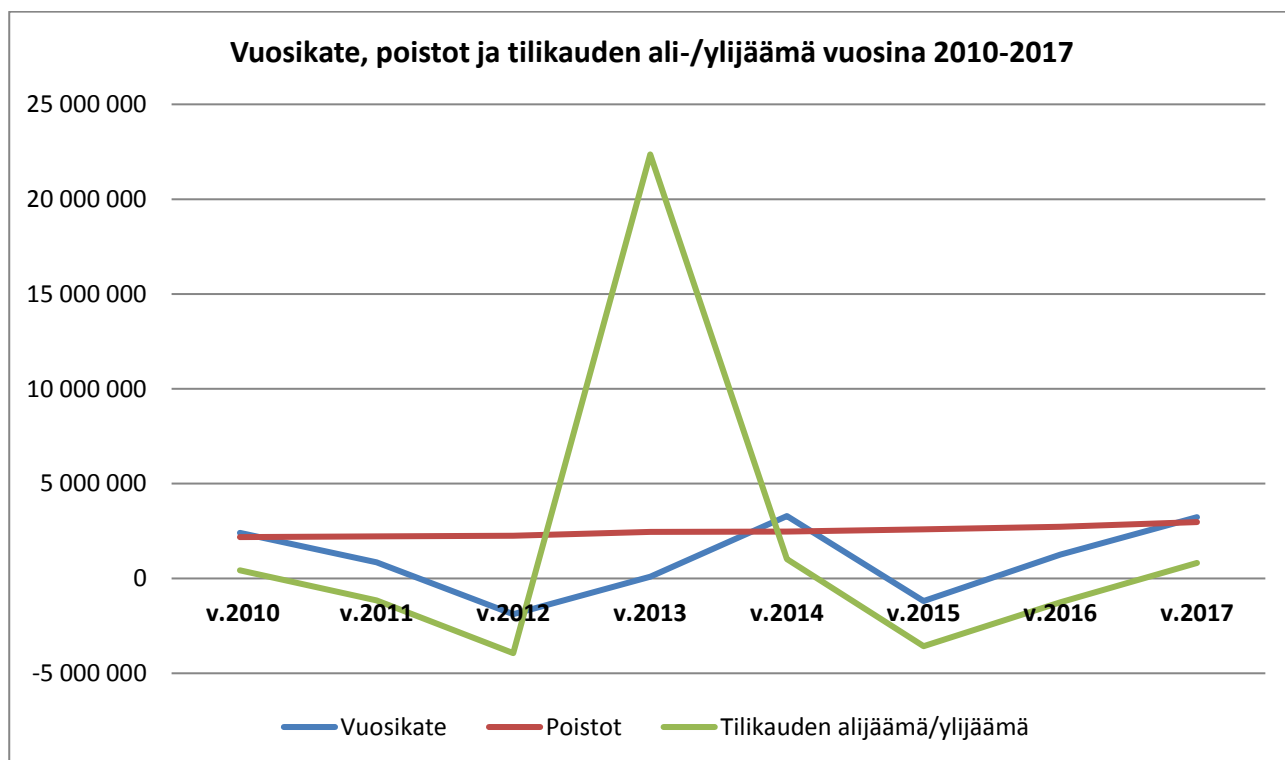
Poistot

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TP 2016, %	TA 2017 - TP 2017, €
Poistot tietokoneohjelmista	-4 483		-11 759		162,3 %	11 759
Poistot rakennuksista	-1 452 360	-1 265 937	-1 527 246	120,6 %	5,2 %	261 309
Poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista	-1 031 603	-965 530	-1 043 051	108,0 %	1,1 %	77 521
Poistot koneista ja kalustosta	-235 757	-166 065	-205 764	123,9 %	-12,7 %	39 699
Arvon alentumiset		-381 017	-185 175	X	X	-195 842
YHTEENSÄ	-2 724 203	-2 778 549	-2 972 995	107,0 %	9,1 %	194 446

Tilikauden poistot olivat yhteensä -2 972 995 203 euroa, mikä on 194 446 euroa ja 7,0 prosenttia talousarviossa arvioitua enemmän. Poistot kasvoivat 248 792 euroa ja 9,1 prosenttia vuodesta 2016. Kunnan investointitahti on ollut monta vuotta hyvin kova, ja korjausrakentamisen sekä erityisesti uudisrakentamisen tahti näkyy kasvavissa poistojen määrissä.

Tilikauden tulos

Vuonna 2017 tilikauden tulos on 814 940 euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos paranee merkittävästi talousarviosta ja vuoden 2016 tilinpäätöksestä. Talousarviossa 2017 tilikauden tulos arvioitiin -1 907 414 euroa alijäämäiseksi, joten tulos toteutui 2 722 354 euroa talousarviota parempana. Vuonna 2016 tilikauden tulos oli -1 262 522 euroa alijäämäinen, joten tulos parani 2 077 462 euroa vuodesta 2016.

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen määrän, joka juoksevien käyttötalousmenojen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, lainojen lyhennyksiin ja sijoituksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot (korvausinvestoinnit), kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan pitääkseen palvelut toimintakunnossa.

Sotkamon kunnan tilikaudella 2017 toteutunut, vuosista 2015 ja 2016 huomattavasti vahvistunut positiivinen vuosikate tarkoittaa, että kunnan tulorahoitus riitti kattamaan kokonaan kunnan juoksevat käyttötalousmenot sekä käyttöomaisuuden poistot.

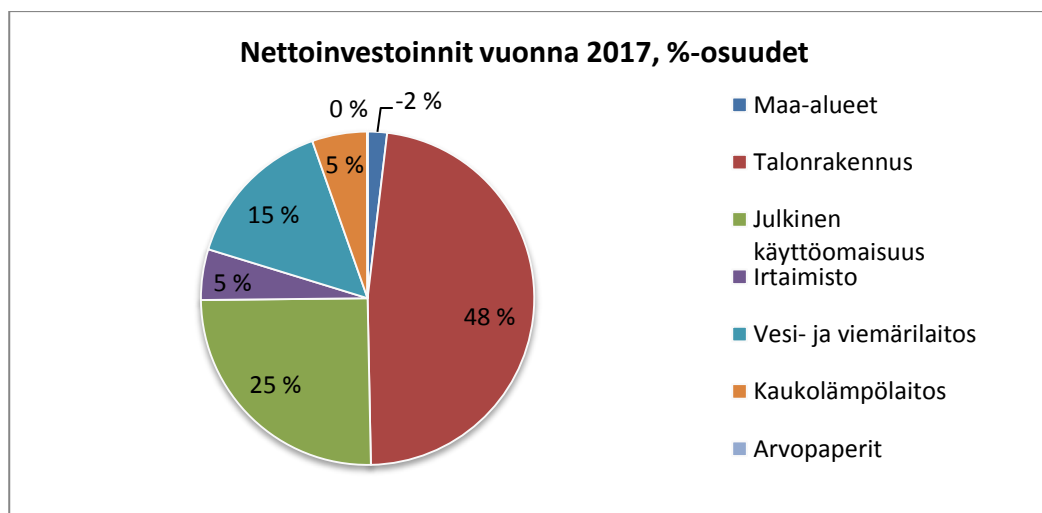
Sotkamon kunnan velkaantumismuutos on saatu suunnitellusti vuoden 2017 aikana hallintaan. Investointimenojen on kohtuullistettu vastaamaan kunnan talouden kantokykyä ja käyttötaloutta tervehdyttämällä lainarahoituksen tarve ei ole ollut enää aikaisempien vuosien kaltainen. Oleellista on edelleen jatkaa käyttötalouden tervehdyttämistä laaditun talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti, jotta kunnan omarahoitusta riittää tulevaisuudessa enemmän investointitarpeiden toteuttamiseen.

1 000 €	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Edellisten kausien ylijäämä	17 758 453	14 287 734	13 025 212	13 840 152	12 225 055	11 841 708
Tilinpäätös	-3 574 640	-1 262 522	814 940			
Talousarvio/taloussuunnitelma				-1 615 097	-383 347	755 547
Kumulatiivinen ylijäämä vuoden lopussa	14 287 734	13 025 212	13 840 152	12 225 055	11 841 708	12 597 255

Tilikauden 2017 alkavassa taseessa on edellisiltä vuosilta kertynyttä kumulatiivista ylijäämää yhteensä 13 025 212 euroa. Yhdessä tilikauden 2017 ylijäämän kanssa taseeseen on kertynyt 13 840 152 euroa kumulatiivista ylijäämää. Talousarvio- ja suunnitelmavuosina 2017–2019 taseessa olevan kumulatiivisen ylijäämän arvioidaan käyvän alimmillaan n. 11,8 miljoonassa eurossa kunnes ylijäämää alkaa taas kertyä lisää vuonna 2020.

Rahoituslaskelma

Investoinnit

Kunnan investointimenot (brutto) olivat tilikaudella yhteensä 3 834 201 euroa. Kun investointimenoista vähennetään investointeihin saadut rahoitusosuudet 440 469 euroa sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot 364 227 euroa, investointien nettomenot kunnalle olivat yhteensä 3 029 506 euroa. Suurimmat investointikohteet vuonna 2017 olivat kunnanviraston peruskorjaus, Käpymetsän vuoropäiväkoti (toteutettiin kiinteistöleasingilla) sekä tiekohteet Keskuskadulla, Sepänkujalla, Niemeläntiellä ja Sopalantiellä.

Investointimenot toteutuivat pienempinä kuin talousarviossa arvioitiin, sillä bruttomääräisiksi investointimenoiksi arvioitiin 4 913 000 euroa ja nettomääräisiksi investointimenoiksi 4 067 000 euroa. Pääoman lähteiden kannalta kunta onnistui kerryttämään jonkin verran myös tulorahoitusta etukäteen investointeja varten, kun aikaisemmin kunta on rahoittanut investoinnit pääasiassa lainarahoituksella ja jonkun verran pysyvien vastaavien myynillä.

Investointeja tarkastellaan kohderyhmittäin tarkemmin myöhemmin.

Rahoitus

Lainakannan muutokset	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Muutos TA 2017- TP 2017, €	Muutos TP 2017 – TP 2016, €
Antolainasaamisten lisäys	-414 565		-424 130	424 130	-9 565
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 370 552	2 500 000	2 500 000	0	-870 552
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 780 903	-2 885 000	-3 010 070	125 070	-229 167
<i>Pitkäaikaisten lainojen muutos</i>	<i>589 649</i>	<i>-385 000</i>	<i>-510 070</i>	<i>125 070</i>	<i>-1 099 719</i>
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 894 385	5 689 000	2 000 000	3 689 000	-2 894 385

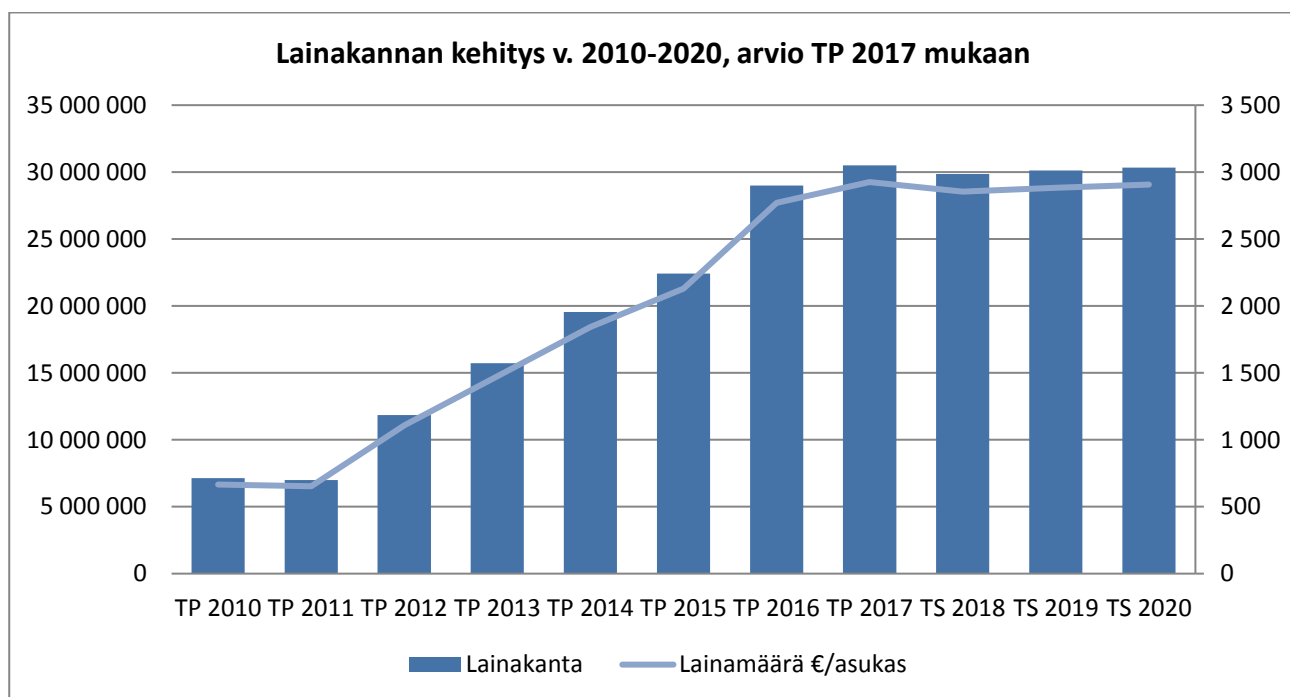
Tilikaudella 2017 otettiin uutta pitkäaikaista lainaa talousarvion mukaisesti 2 500 000 euroa. Yleinen korkotaso jatkui edelleen matalana ja pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois 3 010 070 euroa, mikä on 125 070 euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Nettomääräisesti entisiä pitkäaikaisia lainoja maksettiin 510 000 euroa enemmän pois kuin uutta pitkäaikaista lainaa otettiin tilalle.

Tilikaudella 2017 lyhytaikaiseen lainatarpeeseen hyödynnettiin edullisia kuntatodistuksia. Talousarviossa oli varauduttu ottamaan kuntatodistuksia 5 689 000 eurolla, mutta tarve oli vain 2 000 000 eurolle. Kuntatodistuksia on käytössä yhteensä 4 kappaletta, yhteensä 8 000 000 euroa (yhden kuntatodistuksen suuruus 2 000 000 euroa). Kuntatodistusten korot ovat olleet huomattavasti alle pitkäaikaisten lainojen korkojen sekä välillä 0-korkoisia, mistä johtuen kuntatodistukset ovat edelleen edullinen rahoitusmuoto lyhytaikaiselle lainatarpeelle. Kuntatodistusten käyttöönoton jälkeen kunnan kassanhallinta on ollut onnistunutta ja kunnan maksuvalmius on saatu turvattua. Viimeisin kuntatodistus otettiin joulukuussa 2017, jolla varauduttiin edelleen maksuvalmiuden turvaamiseen alkuvuoden 2018 ajan ennen kuin talousarviolaina voitiin nostaa maaliskuussa.

Lainakannan muutokset 1 000 €	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Pitkäaik. lainojen lisäys	5 500	3 371	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Pitkäaik. lainojen vähennys	2 639	2 781	2 885	3 010	3 135	2 877	2 667
<i>Pitkäaik. lainojen muutos</i>	<i>2 861</i>	<i>590</i>	<i>-385</i>	<i>-510</i>	<i>-635</i>	<i>-377</i>	<i>-167</i>
Lyhytaik. lainojen muutos		4 894	5 689	2 000			
Lainat 31.12.	23 518	29 002	34 306	30 492	29 857	29 480	29 313
Lainat €/asukas	2 235	2 770	3 272	2 925	3 217	3 186	3 174
Asukasluku	10 523	10 471	10 484	10 423	10 465	10 450	10 436

Kunnan kokonaislainamäärä oli tilikauden lopussa 30 492 036 euroa. Kokonaislainamäärä kasvoi 1 489 929 euroa vuodesta 2016, jolloin kokonaislainamäärä oli 29 002 107 euroa. Kokonaislainamäärän kasvu oli maltillinen talousarvioon ja viime vuosiin verrattuna. Asukaskohtainen lainamäärä oli tilikauden lopussa 2 925 euroa/asukas, mihin vaikutti sekä kokonaislainamäärän kasvu että asukasluvun väheneminen. Asukaskohtainen lainamäärä kasvoi 155 eurolla per asukas vuodesta 2016, jolloin asukaskohtainen lainamäärä oli 2 770 euroa/asukas. Asukaskohtainen lainamäärä oli kuitenkin 347 euroa talousarviossa arvioitua vähemmän. Kunnan asukasluku väheni nettomääräisesti -48 henkilöllä 31.12.2016 tilanteesta.

Kunnan kokonaislainamäärän tulevaa kehitystä arvioitaessa on otettu huomioon vuoden 2017 tilinpäätöksen toteuma sekä vuoden 2018 talousarvio. Arvion mukaan kunnan kokonaislainamäärä on vuoden 2017 tilinpäätöksessä korkeimmillaan ja lainamäärä kääntyy vähitellen laskuun. Kokonaislainamäärän kehitykseen vaikuttavat olennaisesti kunnan talouden tasapainottamisessa onnistuminen, yleisen korkotason kehitys sekä investointien taso. Kunnan asukaskohtaisen lainamäärän kehitys on riippuvainen myös kunnan asukasluvun muutoksesta. Kunnan asukasluvun kehityksessä vuosille 2017–2020 on hyödynnetty Tilastokeskuksen tämän hetkistä ennustetta. Kunnan asukaskohtainen lainamäärä pysyttelee alle valtakunnallisen keskiarvon.

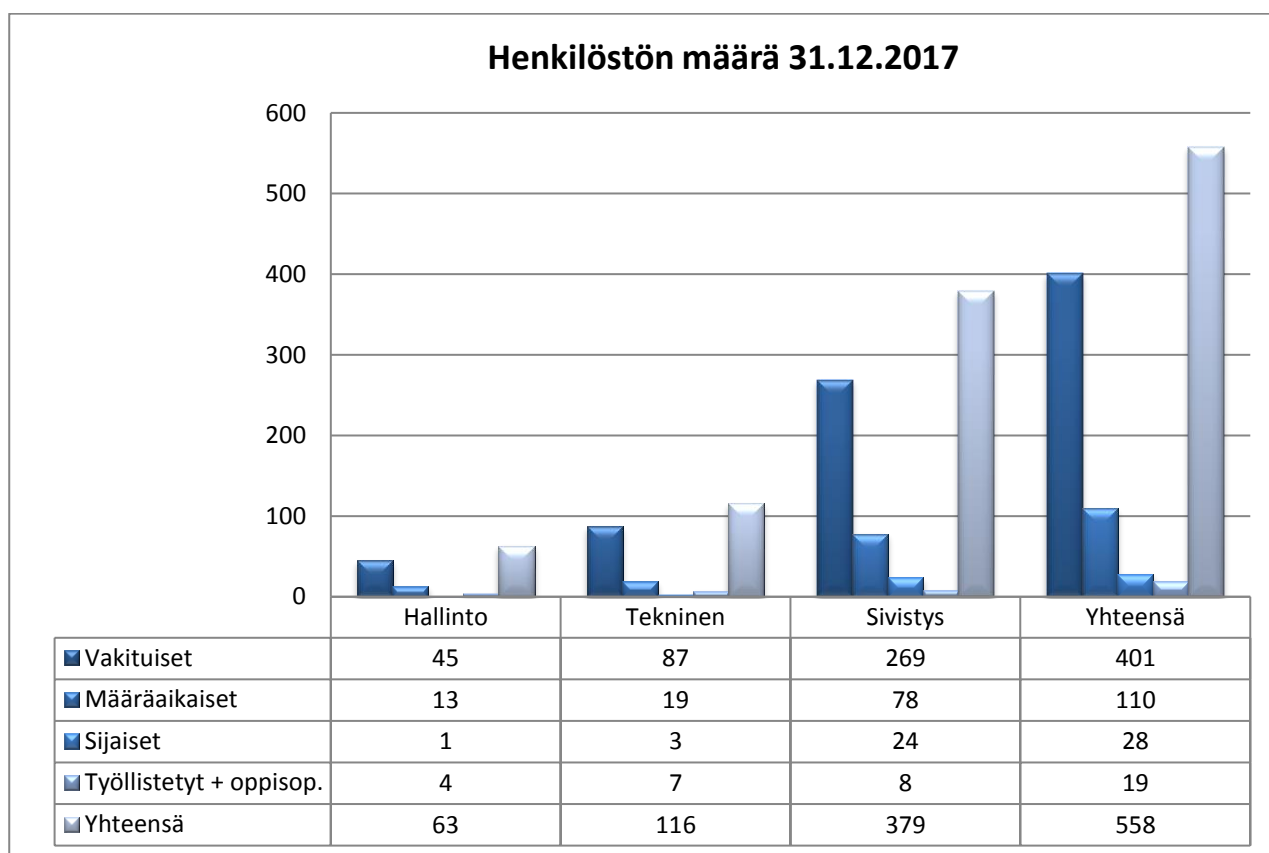

1.1.4 Henkilöstö

Sotkamon kunnan henkilöstömäärä 31.12.2017 oli 558 henkilöä. Kansalaisopiston sivutoimiset ja osa-aikaiset tuntiopettajat, 70 henkilöä, eivät ole henkilöstömäärässä mukana. Henkilöstömäärä kasvoi edellisen vuoden viimeiseen päivään verrattuna 7 henkilöllä. Vakituinen henkilökunta väheni 7 henkilöllä. Suurimmat ryhmät määräaikaissä ammatinimikkeissä ovat lastenhoitajat, valmentajat, koulunkäynninavustajat ja maatalouslomittajat.

Hallinnon toimialalla on ollut 31.12.2017 palkkatuetussa työssä ja oppisopimuksella 4 henkilöä, ympäristö- ja teknisellä toimialalla 7 henkilöä ja sivistyksen toimialalla 8 henkilöä.

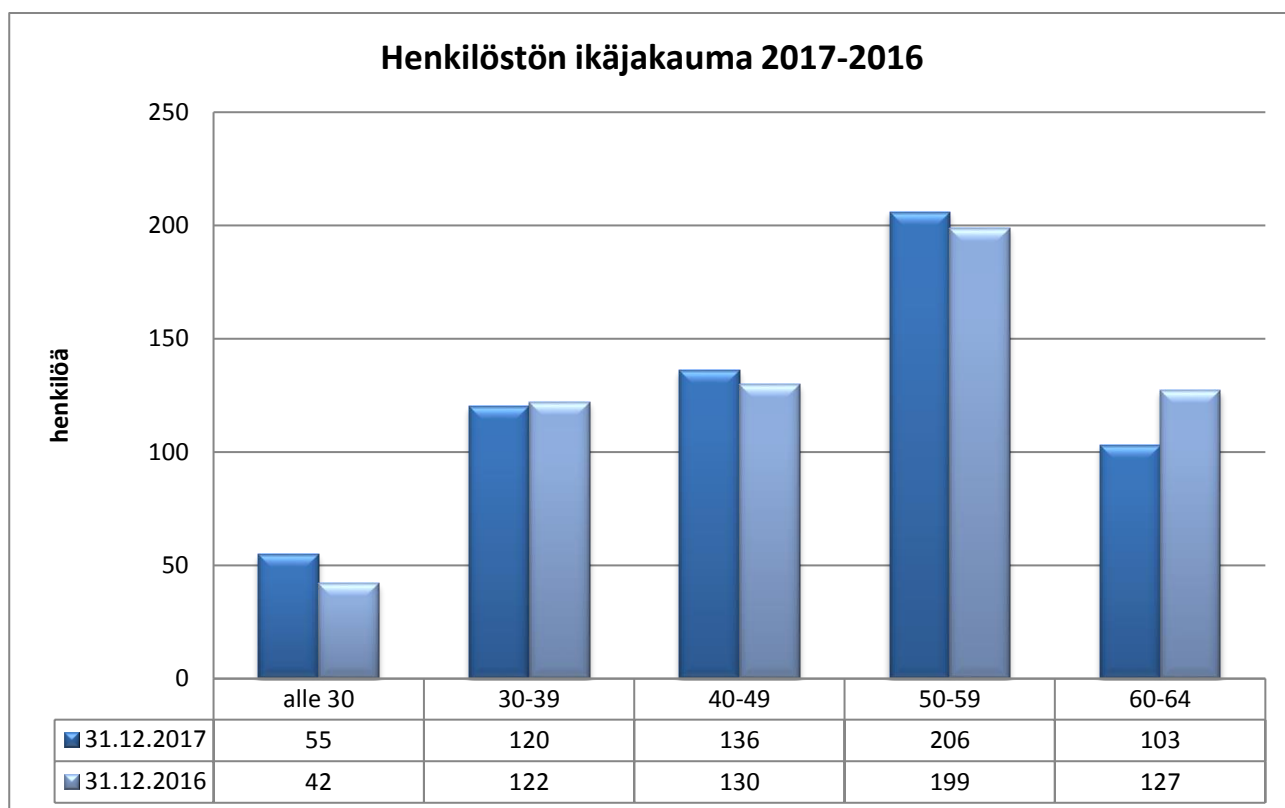
Hallinnon toimialan henkilöstön osuus koko kunnan henkilöstöstä on 11 %, teknisten palvelujen henkilöstön osuus 21 % ja sivistyspalvelujen henkilöstön osuus 68 %.

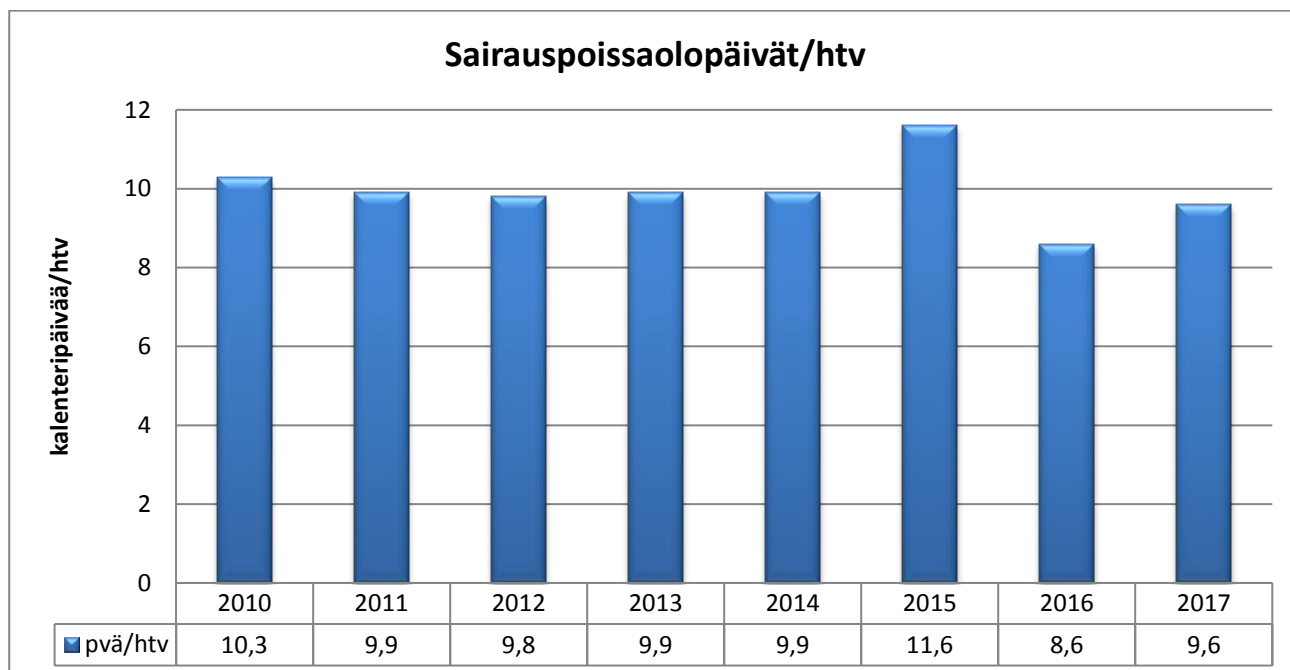
Henkilöstön määrällä tarkoitetaan palvelusuhteiden lukumäärää. Lukuun sisältyvät myös lomilla tai muilla vapailla oleva henkilöstö.

Toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa työskenteli 72 prosenttia (401 hlöä) ja määräaikaissä palvelussuhteissa 28 prosenttia (157 hlöä) henkilöstömäärästä 31.12.2017 tilanteessa. Tilinpäätös 2016 -tilanteen mukaan vakinaisissa palvelussuhteissa työskenteli 77 prosenttia (414 hlöä), määräaikaissä 22 prosenttia (122 hlöä). Työllistettyjä oli 2 prosenttia (15 hlöä).

Hallinnon toimialan henkilöstömäärä oli yhteensä 50 htv:ta, ympäristö- ja teknisen toimialan henkilöstömäärä 112 htv:ta ja sivistyksen toimialan 402 htv:ta. Koko kunnan henkilöstömäärä oli yhteensä 564 htv:ta.

Koko henkilöstön keski-ikä oli 31.12.2017 tilanteessa 46,8 vuotta. Henkilöstömäärässä ovat mukana kansalaisopiston opettajat sekä valmentajat. Edellisen tilikauden vastaavana ajankohtana henkilöstön keski-ikä oli 47,2 vuotta. Melkein 50 % henkilökunnasta on yli 50-vuotiaita.

Vuonna 2016 sairauspoissaolopäivien toteuma oli 9,6 kalenteripäivää per henkilötyövuosi. Nousua edellisestä vuodesta on 1,2 päivää. Sairauspäivien määrä nousi 829 päivällä viime vuoteen verrattuna. Määrän kasvua selittää erityisesti pitkien sairauspoissaolojen lisääntyminen vuodesta 2016. Sairauspoissaoloilla tarkoitetaan terveys-, sairaus- ja tapaturmaperusteisia poissaoloja.

1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote-maakuntauudistus

Kuten koko kuntasektorin, myös Sotkamon kunnan tulevaan kehitykseen vaikuttaa olennaisesti tuleva sote-maakuntauudistus. Sote-maakuntauudistuksen vaikutukset vuodesta 2020 lähtien ovat moninaiset kunnan talouteen, johtamisrakenteeseen, palveluprosesseihin, niissä työskenteleviin henkilöihin, tukiprosesseihin ja erilaisiin järjestelmiin. Kuntatalouden rakenne muuttuu ja kiinteistö- ja yhteisöverojen merkitys korostuu. Sote- ja maakuntauudistuksella on vaikutuksia myös kuntien taseeseen. Velat jäävät kunnille, ja maakunta vuokraa kuntien omistukseen jäävät sote-palvelujen käytössä olevat kiinteistöt ensi vaiheessa 3 vuodeksi. Samalla kuntien omavaraisuusaste pienenee. Nämä ovat isoja rakenteellisia muutoksia ja kuntatalouden näkökulmasta paljon riippuu siitä, miten valtionosuusjärjestelmä uudistuu. Omaisuus-, henkilöstö- ja rahoitusratkaisut ovat vielä auki.

Uudistukseen liittyvän lainsäädännön keskeneräisyyden vuoksi kunnan talouden tasapainotilan muutosta ja sen laskennallista painetta esimerkiksi kunnallisveroprosenttiin on vielä hyvin vaikea ennustaa. Uudistuksen keskeneräisyys vaikeuttaa olennaisesti kuntien talouden pitkäjänteistä suunnittelua.

Talouden tasapainottaminen

Talouden tasapainottamisessa on onnistuttu olosuhteet huomioiden hyvin; lisämäärärahoja ei tarvinnut myöntää tilikauden aikana millekään toimialalle ja vuosikate sekä tilikauden tulos ovat merkittävästi talousarviossa arvioitua parempia. Vuosikate riitti kattamaan vuotuiset poistot ja tilikauden tulos oli ylijäämäinen.

Tiukkaa talouskuria tulee jatkaa myös tulevina vuosina, sillä käyttötalouden saaminen rakenteellisesti tasapainoon ja ylijäämäiseksi on terveen kuntatalouden ensimmäinen mittari. Oleellista on jatkaa käyttötalouden tervehdyttämistä, jotta kunnan rahoitusasemaa saadaan edelleen parannettua ja kunta voi maksaa ottamansa lainat takaisin tulorahoituksella, ei uudella lainalla. Osana talouden tasapainotusta investointitaso pidetään maltillisena: investoinneissa huomiota kiinnitetään korjausvelan systemaattiseen lyhentämiseen ja kunnan elinvoimaisuutta lisääviin investointeihin.

Elinvoima

Kunta on vuoden 2017 ottanut aktiivisen roolin työllisyydenhoidon asioissa. Kunta sai ESR-rahoituksen Toluksi Sotkamossa –työllisyydenhoidon hankkeelle (1.7.2017 – 31.7.2019), jonka tavoitteena on auttaa sotkamolaisia pitkäaikaistyöttömiä oikeiden palveluiden piiriin ja työllistää kohti avoimia työmarkkinoita. Työllistämisen kuntalisän ehtoja päivitettiin tilikauden aikana ja aktivoitiin uusia toimijoita hyödyntämään kuntalisiä. Työllisyydenhoidossa tarvitaan lisää toimenpiteitä mm. puuttuvien palveluiden saamiseksi alueelle ja lakisääteisten palvelujen toimivuudeksi. Näihin asioihin reagoidaan vuoden 2018 aikana.

Kunta on osallistunut aktiivisesti tilikaudella Vuokatti Areenan valmisteluun, Hiukan alueen kehittämissuunnitteluun sekä Vuokatin kv-matkailun edistämiseen ja kehittämiseen. Kehittämistyötä on tehty julkisia hankerahoituksia hyödyntämällä. Julkista hankerahoitusta tulee hyödyntää jatkossakin yhtä aktiivisesti ja monipuolisesti elinvoimaisuuden lisäämiseksi alueella.

1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Edellisen luvun yhteydessä on todettu, että Sotkamon kunnan keskeiset riskit ja epävarmuustekijät liittyvät sote-maakuntaudistukseen, talouden tasapainottamiseen sekä kunnan elinvoimaisuuteen.

Tietoisuus ja ymmärrys organisaation sisäisistä ohjeista aiheuttavat toiminnalle ajoittain haasteita. Jatkossa kiinnitetään huomiota keskeisten ohjeiden ajan tasalla pitämiseen ja tiedottamisen ja viestinnän selkeyteen ja ajantasaisuuteen. Riskinä, tai ainakin haasteena, on henkilöstön kiivas eläköitymistähti ja sen myötä kunnan koko ajan vähenevän henkilöstön työhyvinvointi ja työssä jaksaminen.

Kunnan hallinnollinen ohjeistus on vielä osittain vanhentunutta ja kunnalta puuttuu elinkeinopoliittinen strategia sekä työllisyysstrategia. Molempien strategioiden laatiminen on kirjattu vuoden 2018 talousarvioon toiminnalliseksi tavoitteeksi. Myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje tullaan päivittämään vuoden 2018 aikana.

1.1.7 Ympäristötekijät

Kunnan ympäristötekijöissä ei tapahtunut toimintavuoden aikana mitään poikkeavaa ja kunta ei ole tehnyt erillistä ympäristöraporttia.

Vuonna 2017 saneerattiin katuvalaistusta ja katuvaloja uusittiin energiatehokkaihin led-valaisimiin. Katuvalaistuksen kokonaisenergiakulutusta on saatu näin ollen pienennettyä.

1.1.8 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Terveydenhuoltolain mukainen laaja hyvinvointikertomus vuosille 2017-2020 on hyväksytty Sotkamon kunnanhallituksessa 4.12.2017 sekä kunnanvaltuustossa 19.12.2017. Tässä kertomuksessa käsitellään sotkamolaisten hyvinvointitietoa uusimman tiedon pohjalta. Sotkamon hyvinvointitietoa verrataan valittuihin vertailukuntiin ja alueisiin, joita ovat Leppävirta, Kalajoki, Kajaani, Kainuu ja koko maa.

Sotkamon yleistila hyvinvoinnin, terveyden, ja turvallisuuden edistämisen näkökulmasta

Terveydenedistämisen aktiivisuus on lisääntynyt merkittävästi niin Sotkamossa kuin muissakin vertailukunnissa. Pistemäärä 100 tarkoittaa toiminnan olevan kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja hyvän laadun mukaista. Sotkamon ylsi vuonna 2017 73 pisteeseen, mikä on 28 pistettä enemmän kuin vuonna 2015 (45p).

Sotkamon asukasluku oli vuoden 2017 lopussa 10423, kun se vuotta aikaisemmin oli 10471. Vaikka syntyneiden määrässä on tapahtunut positiivista kasvua, on kuolleiden määrä edelleen suurempi. Sotkamon väestö vanhenee. Tämä näkyy myös demografisen huoltosuhteen jatkuvassa nousussa Sotkamossa, mikä noudattaa vertailualueiden trendiä. Lapsiperheiden lasku Sotkamossa on tasoittunut. Väestön koulutustasoa osoittava mittain kuvaa väestöryhmän koulutustasoa koulutuspiduudella. Kuten koko maassa ja muilla vertailualueilla myös Sotkamossa väestön koulutustaso jatkaa parantumistaan. Sotkamo sijoittuu vertailualueisiin nähden ilahduttavasti koko maan ja Kajaanin jälkeen kolmanneksi.

Työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut vuoden 2017 loppuun mennessä 14 %:a vuoden takaiseen verrattuna, mikä tarkoittaa 80 työtöntä työnhakijaa vähemmän. Alle 25 –vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut vuodessa reilulla 10 henkilöllä ja pitkäaikaistyöttömien määrä väheni melkein 40 henkilöllä.

Kelan työmarkkinatuen kunnan maksuosuudet ovat kasvaneet. Vuonna 2016 kunnan maksuosuus oli 672991€, kun se vuonna 2017 oli 689 612€. Lokakuussa vuonna 2017 aloittanut työllisyydenhoidon hanke Tolokusti Sotkamossa kokoaa, jäsentää ja terävöittää alueen työllisyydenhoitoa sekä rakentaa yritys yhteistyötä ja tukee asiakkaan polkua kohti työtä. Huolta aiheuttaa osan työnhakijoiden puuttuva toiminta- ja työkyky, joilla työllistyminen ei ole riippuvainen yleisestä työllisyystilanteen positiivisesta kehityksestä. Tämä näkyy työmarkkinatukien maksuosuuksien määrässä.

Elinvoimaisuus tukee kuntalaisten hyvinvointia mahdollistamalla hyvät elinmahdollisuudet. Alueen elinvoimaisuutta tukevia hankkeita, kuten Vauhtia Vuokatin kv-matkailuun sekä Vuokatin puutermiinalialueen liikenneyhteyksien kehittäminen, on käynnistynyt vuoden 2017 aikana. Sivukylän elinvoimaisuutta on tuettu mahdollistamalla kehittämishanketoiminnan aloitus väliaikaisrahoitusta hyödyntämällä. Vuonna 2017 valmistunut Jäätiön helppo reitti palvelee sekä matkailijoita että kuntalaisia esteettömänä ulkoilureittinä.

Sotkamossa liikenteessä tapahtuneet kuolemat sekä loukkaantumiset ovat pysyneet edellisten vuoden tasolla. Turvallisuutta on parannettu mm. Keskuskadun ja Niemeläntien liikennejärjestelyillä. Nämä toimenpiteet paransivat mm. Nuorisotalo Asema 13:n ympäristön turvallisuutta merkittävästi.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Kun äänestysaktiivisuus Sotkamossa kuntavaaleissa vuonna 2012 oli 58 %:a, oli vuoden 2017 kuntavaaleissa se laskenut 55,60 %:in. Sotkamolaisten äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa oli Kainuun aluetta parempi, mutta heikompi Leppävirtaan, Kalajokien ja koko maahan verrattuna. Yleisesti ottaen äänestysaktiivisuus oli laskenut kaikilla vertailualueilla Sotkamo mukaan lukien. Kuntalaisten osallisuutta on kehitetty järjestelmällisesti. Erilaisia kuulemis- ja yleisötilaisuuksia on järjestetty useissa eri yhteyksissä vuoden 2017 aikana, esimerkiksi uuden kuntastrategian yhteydessä.

Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä on pysytellyt aiempien vuosien tasolla eikä merkittäviä muutoksia ole tapahtunut muissakaan vertailukunnissa. Positiivista on, että Sotkamossa kotitalouksien pienituloisuusaste (kotitaloudet, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle) jatkaa laskuaan. Sotkamossa asuvien ulkomaan kansalaisten määrä on kääntynyt hienoiseen nousuun. Trendi on kaikilla vertailualueilla samankaltainen.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET 0-15-vuotiaat

Varhaiskasvatuksen piirissä olevien 3-5 –vuotiaiden määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden sisällä huolimatta kodinhoidontuen kuntalisän lakkauttamisesta.

Sotkamossa on käytössä Move –fyysisen toimintakyvyn seurantarjestelmä 5-luokkalaisille. Mittausten tavoitteena on auttaa ensisijaisesti oppilasta ja hänen perhettään ymmärtämään fyysisen toimintakyvyn yhteydet oppilaan terveyteen, päivittäiseen hyvinvointiin, jaksamiseen ja opiskeluun. Sotkamolaisten tulokset ovat hyvät verrattuna koko maan tuloksiin. Suurimassa osassa mittauksista sotkamolaiset ovat sijoittuneet eniten parhaaseen tulosluokkaan ja tytöt jokaisessa mittauksessa. Kouluterveyskyselyn perusteella sotkamolaiset 4. ja 5. luokkalaiset pitivät koulunkäynnistä ja koulustressiä koettiin harvoin. Sotkamossa opettajien koettiin olevan selvästi kiinnostuneempia oppilaiden kuulumisista, kuin millään muulla vertailualueella. Sen sijaan hammashygieniasa ja erityisesti poikien netinkäyttöön on kiinnitettävä huomiota.

Kouluterveyskysely osoittaa Sotkamossa olevan vähiten ylipainoisia 8.-9. luokkalaisia vertailualueisiin nähden Leppävirtaa lukuun ottamatta. Kuitenkin ylipainoisten määrä on kasvussa Leppävirtaa lukuun ottamatta. Positiivista on, että hengästyttävää liikuntaa korkeintaan tunnin viikossa vapaa-ajallaan harrastavien määrä on laskemassa. Sotkamolaiset 8. ja 9. luokan opiskelijat kokevat terveydentilansa parantuneet. Ilahduttavaa on, että koulukiusaaminen näyttää vähentyneen.

Nuorten kokemus perheen taloudellisen tilanteen osalta oli vertailukuntiin nähden samansuuntainen, noin kolmasosa koki sen olevan kohtalainen tai huonompi. Kuitenkin sotkamolaisten nuorten vanhemmista työttömiä oli vähiten vertailualueisiin nähden. Melkein 40 %:a vastaajista koki keskusteluyhteyden vanhempien kanssa olevan hyvä. Yli puolet vastaajista koki perheen viettävän riittävästi aikaa yhdessä. Huolta herättävät kouluterveyskyselyn ja asiantuntijatiedon perusteella tupakointi, nuuskan käyttö sekä päihteet.

Sotkamossa lastensuojelun vastaanottamien lastensuojeluilmoitusten, yhteydenottojen ja/tai tiedonsaantien määrä on pysytellyt vuonna 2017 samalla tasolla edelliseen nähden. Tarkastellessa useamman vuoden tilastoituja ilmoituksia, on Sotkamossa ilmoitusten määrän lisäys ollut suurempaa kuin muualla Kainuussa. Syynä lastensuojeluilmoituksiin, yhteydenottoihin ja tiedonsaanteihin ovat yleensä vanhemman tai lapsen päihdeongelmat tai mielenterveysongelmat tai molemmat yhdessä. Myös esimerkiksi vanhempien kyvyttömyys kasvattaa lastaan, lasten kaltoinkohtelu tai seksuaalinen hyväksikäyttö, lasten koulukäyntiongelmien, huoltoriidat tai lasten käytöspulmat voivat olla syynä ilmoitukseen.

Suurin osa sotkamolaisista lapsiperheistä voi hyvin ja lastensuojelun piirissä on vain murto-osa koko lapsuusväestöstä. Kuitenkin huomion arvoista on pienen joukon voivan entistä huonommin. Uudistunut Sosiaalihuoltolaki mahdollistaa kevyemmät palvelut ilman asiakkuutta lastensuojelussa. Näitä palveluja ovat esimerkiksi ammatillinen perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu tai tukihenkilö- ja tukiperhepalvelu. Myös Sotkamossa varhaisen tuen palveluita on lisätty esimerkiksi ammatillisella tukihenkilötoiminnalla. Peruspalveluiden jatkuva kehittäminen nähdään mahdollisuutena tarttua ongelmiin ajoissa. Huolta aiheuttavat lasten terveystotumusten heikentyminen ja perhetyön kotipalvelun riittävät resurssit turvaamaan avunsaannin matalalla kynnyksellä ja nopealla aikataululla.

Lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia on terävöitetty nuorten vaikuttajaryhmätoiminnalla, joka koostuu Sotkamon lukion opiskelijankunnan hallituksesta sekä Tenetin oppilaskunnasta. Myös syksyllä 2017 käyttöön otettu valtakunnalliset varhaiskasvatuksen perusteet korostavat lapsen osallisuutta ja hyvinvointia.

Yksityishenkilön keräämien yrityslahjoitusten avulla lisättiin lasten liikenneturvallisuutta jakamalla kaikille sotkamolaisille 3-12 -vuotiaille lapsille huomioliivit. Liivejä jaettiin yhteensä 2000 kpl. Lapsiperheille suunnatut kerhot toimivat Sotkamossa hyvin, joita järjestävät Sotkamon seurakunta ja Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Taloudellinen epävarmuus huolettaa lapsiperheissä, johon viittaavat myös kouluterveyskyselyn tulokset.

NUORET JA NUORET AIKUISET

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17-24 määrä on kääntynyt hienoiseen nousuun. Trendi on samankaltainen vertailualueista vain Leppävirralla. Pitkäaikaissairastavuutta kuvaava lääkkeiden erityiskorvausoikeus 16-24 vuotiaiden kohdalla on aavistuksen nousussa. Kuntoutusrahaa saaneiden 16-19 -vuotiaiden määrä on kuitenkin kääntynyt laskuun.

Uuden opetussuunnitelman hengessä Sotkamon lukion arvoiksi ja toimintakulttuurin pohjaksi on määritelty hyvinvointi, osallisuus, opiskelijälähtöisyys, suunnitelmallisuus ja turvallisuus. Hyvinvointia ja terveyttä edistäviä konkreettisia toimintamalleja ovat olleet mm. istumista vähentävät ja muut terveyttä edistävät toimenpiteet oppitunneilla.

Nuorten palvelukokonaisuus täydentyi Väliaseman palvelumallin ja yksilövalmentajan vakiintuessa osaksi Sotkamon kunnan omaa toimintaa hankerahoituksen päättyessä. Etsivä nuorisotyö on kehittänyt nuorten työttömien kontaktoimista. Ohjauspolku motivoituneiden nuorten kohdalla on selkeä sekä tuloksellinen ja erilaisia mahdollisuuksia on tarjolla. Kuitenkin huolta herättävät ne nuoret, jotka eivät halua ottaa apua vastaan.

Vakavaa huolta aiheuttaa päihdeasenteissa tapahtunut muutos. Erityisesti kannabikseen liittyvät asenteet ovat muuttuneet päihdemyönteisempään suuntaan, mikä näkyy esimerkiksi kotikasvatuksen yleistymisessä. Myös autoilu huumausaineiden alaisena on lisääntynyt. Poliisin näkökulmasta Sotkamossa ja Kajaanissa päih-teisiin liittyvät ongelmat ovat samankaltaisia, kun muissa Kainuun kunnissa ilmiö ei näytele samankaltaista roolia nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa.

TYÖIKÄISET

Sotkamolaisten työikäisten hyvinvoinnin haasteet mielenterveyden osalta vaikuttavat lisääntyvän. Sotkamolaisten sairauspäivärahaa saaneiden määrä on kääntynyt hienoiseen laskuun, kuitenkin mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden määrä jatkaa nousuaan. Sairauspäivärahaa saaneiden indikaattori ilmaisee lähinnä pitkittynyttä työkyvyn alenemista, ja muuttuja toimii kohtalaisen hyvin tulevan työkyvyttömyyden ennakointimuuttujana. Sotkamossa ja Kainuun alueella kokonaisuudessaan on erityiskorvattavien lääkkeisiin oikeutettuja muita vertailualueita enemmän.

Työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä jatkaa laskuaan, joskaan mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien määrä ei ole laskenut vaan pysytellyt edellisen vuoden tasolla. Positiivinen muutos näkyy pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden määrässä, joka on kääntynyt laskuun.

Alkoholijuomien myynti on hieman noussut verrattuna edelliseen vuoteen Sotkamossa, myyty alkoholin määrä oli Sotkamossa kaikkia vertailualueita suurin. Kuitenkaan sotkamolaisia ei hoideta sairaaloiden tai terveyskeskuksien vuodeosastoilla vertailualueita enempää. Matkailun voidaan katsoa lisäävän Sotkamossa myydyin alkoholin määrää.

Sotkamon kunnan päättäjät ovat panostaneet pahoinvointia ennaltaehkäiseviin ja hyvinvointia tukeviin toimenpiteisiin vuoden 2017 aikana erilaisin toimenpitein, kuten julistautuessaan Savuttomaksi kunnaksi ja osallistuessaan Vesote-hankkeeseen (vaikuttavaa ja tavoitteellista elintapaohjausta), joka on osa hallituksen kärkihanketta.

Työikäisten liikunta –aktiivisuutta osaltaan kuvaa erilaiset omatoimiset liikuntaryhmät Sotkamossa. Lisäksi kunnassa on useita järjestöjä ja yrityksiä, jotka tarjoavat erilaisia liikuntamahdollisuuksia niin yksilösuorittamiseen kuin ryhmäliikuntaan liittyen. Kansalaisopiston tarjoamat liikuntaryhmät ovat olleet myös suosittuja, joita toteutetaan myös sivukylillä.

IKÄIHMISET

Pienituloisuutta kuvastava indikaattori täyttä kansaneläkettä saaneiden määrästä on pysytellyt samalla tasolla. Vertailukuntiin nähden Sotkamossa on eniten täyttä kansaneläkettä saavia. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot yli 65 vuotiailla ovat kasvaneet hieman, joka selittyy vanhenevan väestömäärän kasvulla. Kuitenkaan sotkamolaisten yli 65 –vuotiaiden määrä ei kasva yhtä nopeasti kuin Kainuussa kokonaisuudessaan.

Toimintakyky ja oikea-aikaisuus ovat merkittäviä teemoja ikäihmisten palveluissa. Kotihoidon piirissä olevien yli 75 –vuotiaiden määrä on kasvanut. Sotkamossa kotona asuvien palveluita on aktiivisesti kehitetty erilaisin pilotein ja hankkein. Yhteistyössä Kainuun Soten ja kunnan kanssa toteutetaan Voimaa vanhuuteen –hanketta Sotkamossa, joka on osa hallituksen kärkihankkeista. Myös omaishoitajia tuetaan mm. hyvinvointitarkastuksien avulla.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeet 27.5.2008. Ohjetta on tarkistettu kunnanhallituksen päätöksellä 7.5.2013. Sotkamon kunnassa ei ole omaa sisäisen tarkastuksen yksikköä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan valvontavastuut on määritelty kunnan sisäisen valvonnan yleisohjeessa. Ohje kattaa sisäisen valvonnan osa-alueet, järjestämisvastuun ja toiminnan tavoitteet, tilivelvollisuuden, valvonnan yhteydet suunnittelu- ja johtamisjärjestelmään, riskien hallinnan, toiminnan ja talouden hoidon, materiaalihallinnon, EU- hankkeet ja projektien hallinnon sekä arkistoinnin ja muut määräykset.

Ohjeistus on vanhentunut ja se tullaan päivittämään vuoden 2018 aikana vastaamaan kunnan uutta hallintosääntöä sekä uutta kuntalakia.

Säännösten määräysten ja päätösten noudattaminen

Merkittäviä puutteita lakien ja säädösten noudattamisessa ei ole havaittu. Hyvän hallinnon ja johtamistavan puutteita ei ole havaittu tilikauden 2017 aikana.

Kunnanhallitus ja muut toimielimet ovat valvoneet ensisijaisesti saamiensa raporttien ja viranhaltijapäätösten perusteella, että toiminnassa noudatetaan lakeja ja muita säännöksiä sekä toimitaan päätösten mukaisesti. Lainmukaisuuden ja oikeellisuuden varmistamiseksi päätökset on perusteltu. Sisäisestä valvonnasta ovat huolehtineet tulosyksiköiden esimiehet alaisensa toiminnan osalta ja tulosyksiköiden esimiesten osalta toimialojen johtajat.

Sisäinen tarkkailu on toteutettu normaalina viranhaltija- ja esimiestyönä, jolla on varmistettu tehtävien hoitaminen oikea-aikaisesti ja hyväksyttävästi. Sähköiset järjestelmät ovat kattavilla laskenta- ja raportointijärjestelmillä lisänneet sisäisen valvonnan ja tarkkailun toimivuutta.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tilinpäätös on 2,7 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti hyvin. Osa toiminnallisista tavoitteista on jatkuvia, mutta niitä on toteutettu tilikaudelle asetetut odotukset täyttäen.

Vuosittaisia seuranta- ja raportointikäytäntöjä on noudatettu. Tilinpäätösraportointia on kehitetty vastamaan Kuntaliiton yleisohjeita. Sitovien tavoitteiden strategianmukaisuuteen, arvioitavuuteen ja mitattavuuteen tulee kiinnittää edelleen huomiota, myös uusien strategioiden valmistelun yhteydessä. Keskeisten strategioiden (kuntastrategia ja hyvinvointistrategia, myöhemmin lisäksi elinkeinopoliittinen strategia ja

työllisyysstrategia) jalkauttamiseen organisaatiossa tulee kiinnittää huomiota. On tärkeää, että jokainen toimiala omissa toimenpideohjelmissaan huomioivat myös nämä asiakirjat ja niissä esitetyt toimenpiteet ja tavoitteet. Hyvinvointiohjelman vuosisuunnitelman ja talousarviovalmistelun yhteensovittamiseen tulee myös kiinnittää huomiota.

Toiminnan tuloksellisuuden arviointi on ollut osa talousarvion ja toimintasuunnitelman toteuttamista. Toimi-alueiden kokouksissa, johtoryhmän kokouksissa, esimiespalavereissa, työyksiöiden palautepalavereissa ja muissa keskusteluissa on seurattu talousarvion tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta. Vuosikolmanneksittain annettavissa toteutumisraporteissa on arvioitu tavoitteiden toteutumista. Toiminnan tuloksellisuuden arviointia tehdään jatkuvana omiin asetettuihin tavoitteisiin nähden sekä muun muassa valtakunnallisia vertailuja seuraamalla. Tilivelvolliset ovat valvoneet, että toiminnassa noudatetaan talousarviota ja taloussuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita.

Kainuun sote-kuntayhtymän ja Kainuun Liitto-kuntayhtymän tuottamat seuranta-aineistot ovat olleet asianmukaisesti saatavilla. Taloushallinnon järjestelmillä (tukipalvelusopimus Kainuun soten kanssa) on vastattu siitä, että kirjanpito ja sisäinen laskenta on hoidettu hyvän kirjanpitolain mukaisesti ja että kirjanpito on ajan tasalla. Tositteiden tarkastaminen ja hyväksyntä on tehty sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti. Ostolaskuissa sähköinen tarkastus ja hyväksyminen ovat varmistaneet toimintaketjun.

Omaisuuksien hankinta, luovutukset ja hoidon valvonta

Hankinnat on toteutettu hankintalain ja hankintoja koskevan delegoinnin mukaisesti. Hankinnoista on tehty asianmukaiset hankintapäätökset Dynasty-tiedonhallintaohjelmistoon. M-Files –tiedonhallintaohjelmiston käytöstä on luovuttu ja ohjelmasta on aloitettu siirtämään tietoja Dynasty-tiedonhallintaohjelmistoon. Merkittävää yksittäistä omaisuuden hankintaa tai luovutusta ei ole tilikaudella toteutettu.

Sopimustoiminta

Sopimusten hallinta ja valvonta on osa toiminnasta vastaavien viranhaltijoiden oman vastuualueen johtamista. Pääosa sopimuksin hankittavista palveluista edellyttää viranomaisvalvontaa (esim. palvelutarjoajan hyväksyminen palvelutuottajaksi tai säädösin määritellyt säännölliset valvontakäynnit). Lautakunnat hallitsevat vastuualueensa sopimuksia hyväksymällä itse osan sopimuksista.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnan sisäinen valvonta on järjestetty tilikaudella hallintosäännön ja siitä johdettujen delegointipäätösten sekä sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti. Hyvä hallintotapa toteutuu pääsääntöisesti kaikessa toiminnassa sekä päätöksenteossa.

Kunnan hallintosääntöä päivitettiin vuoden 2017 aikana ja vuoden 2018 aikana tullaan tarkistamaan myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintamalli sekä konserniohje. Säännöt ja toimintaa määrittelevät ohjeet ovat vielä osin hajanaisia ja vanhentuneita, ja ne vaativat pikaista päivittämistä. Lisäksi haasteena on organisaatiomuutosten vaikutus tehtäviin ja vastuisiin (esim. delegointipäätösten ajantasaisuus).

Organisaatiomuutoksiin liittyvät tehtävien muutokset yhdessä henkilöstön vähentämistavoitteiden kanssa lisäävät riskiä avainhenkilöiden uupumiseen. Organisaation tiedon käyttöä (saatavuus, ajankohtaisuus, oikeellisuus ja käytettävyyys) on edelleen kehitettävä niin tiedonhallinnan kuin sisäisen viestinnän osalta.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tässä osiossa on esitetty tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma toimintakaudelta. Lisäksi on esitetty edellisen tilikauden vertailu ja tunnusluvut.

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Ulkoinen (1 000 €)	2017	2016
Toimintatuotot	11 269	10 586
Toimintakulut	-76 362	-75 983
Toimintakate	-65 093	-65 397
Verotulot	39 956	38 575
Valtionosuudet	27 017	26 881
Rahoitustuotot- ja kulut	1 343	1 196
Korkotuotot	1 510	1 484
Muut rahoitustuotot	162	171
Korkokulut	-176	-196
Muut rahoituskulut	-153	-263
Vuosikate	3 224	1 255
Poistot ja arvonalentumiset	-2 973	-2 724
Satunnaiset tuotot	193	0
Tilikauden tulos	445	-1 469
Poistoeron kirjaukset	370	207
Tilikauden yli-/alijäämä	815	-1 262

Tuloslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	14,8	13,9
Vuosikate / Poistot, %	108,4	46,1
Vuosikate, € / asukas	309	120
Asukasluku 31.12.	10 423	10 471

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus

Toimintatuotot / Toimintakulut, %

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan maksu- ja myyntituotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta puolestaan osoittaa mikä osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate / Poistot, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, poistoihin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Kun tunnusluvun arvon on 100 % tai sitä suurempi, voidaan kunnan tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate, € / asukas

Tunnusluku on yleisesti käytetty tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tunnusluku kertoo tilikaudelle jaotettujen tulojen ja menojen erotuksen. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000 €	2017	2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA	3 144	1 150
Vuosikate	3 224	1 255
Satunnaiset erät	193	0
Tulorahoituksen korjauserät	-303	-105
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 029	-3 282
Investointimenot	-3 834	-4 323
Rahoitusosuudet investointimenoihin	440	898
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	364	143
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	85	-2 132
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	-424	-414
Antolainasaamisten lisäys	-424	-414
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset	1 490	5 483
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 500	3 370
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 010	-2 781
Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos +/-	-510	590
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000	4 894
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-363	-1 070
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	30	0
Saamisten muutos	48	-96
Korottomien velkojen muutos	-441	-974
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	703	3 999
RAHAVAROJEN MUUTOS	788	1 866
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	788	1 866
Rahavarat 31.12.	2 750	1 962
Rahavarat 1.1.	1 962	96

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, milj. €	7,174	-1,401
Investointien tulorahoitus	95,0	36,6
Lainanhoitokate	2,0	0,3
Kassan riittävyys, pv	12	9
Asukasluku 31.12.	10 423	10 471

Toiminnan ja investointien rahavirta kertymä

= Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen 5 vuoden kertymä

Tunnusluku ilmaisee paljonko rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee se, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku ilmaisee kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrän vähentämällä.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvon on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvon on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys, pv

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA (1 000 €)		2017	2016
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	80 051	79 267
I	Aineettomat hyödykkeet	25	17
	Aineettomat oikeudet	25	17
II	Aineelliset hyödykkeet	48 776	48 425
	Maa- ja vesialueet	10 984	10 941
	Rakennukset	24 798	24 498
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 796	11 474
	Koneet ja kalusto	593	688
	Muut aineelliset hyödykkeet	96	96
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	508	728
III	Sijoitukset	31 250	30 825
	Osakkeet ja osuudet	9 868	9 867
	Muut lainasaamiset	21 283	20 859
	Muut saamiset	99	99
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 001	4 261
I	Vaihto-omaisuus	0	0
II	Saamiset	2 250	2 299
	Pitkäaikaiset saamiset	0	0
	Lyhytaikaiset saamiset	2 250	2 299
	Myyntisaamiset	723	754
	Lainasaamiset	22	10
	Muut saamiset	385	457
	Siirtosaamiset	1 121	1 078
III	Rahoitusarvopaperit	0	0
IV	Rahat ja pankkisaamiset	2 750	1 962
VASTAAVAA YHTEENSÄ		85 052	83 528

VASTATTAVAA (1 000 €)		2017	2016
A	OMA PÄÄOMA	47 673	47 043
I	Peruspääoma	33 833	33 833
II	Arvonkorotusraho	0	185
III	Muut omat rahastot	0	0
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 025	14 288
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	815	-1 2623
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET	1 162	1 347
	Poistoero	1 162	1 347
C	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	30	0
	Lahjoitusrahastojen pääomat	30	0
E	VIERAS PÄÄOMA	36 187	35 137
I	Pitkäaikainen	20 580	21 310
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 357	20 117
	Saadut ennakot	23	23
	Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 200	1 170
II	Lyhytaikainen	15 607	13 827
	Joukkovelkakirjalainat	8 000	6 000
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 135	2 885
	Saadut ennakot	142	0
	Ostovelat	1 339	1 557
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	342	434
	Siirtovelat	2 648	2 951
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		85 052	83 528

Taseen tunnusluvut	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	57,5	57,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	46,1	46,2
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	2,2	1,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	13 840	13 025
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 328	1 244
Lainakanta 31.12., 1 000 €	30 492	29 002
Lainamäärä 31.12., €/asukas	2 925	2 770
Lainasaamiset, 1 000 €	21 283	20 859
Asukasluku	10 423	10 471

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvinä tavoitetasoina voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 65–70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarsitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä} + \text{Tilikauden yli-/ alijäämä}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä, € / asukas

$$= (\text{Edellisten tilikausien ylijäämä} + \text{Tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{asukasluku}$$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista pitkä- ja lyhytaikaista vierasta pääomaa.

Lainamäärä, € / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta asukasluvulla.

Lainasaamiset 31.12.

$$= \text{Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulosten ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kunnan kokonaistulot tilikaudella 2017 olivat 85,099 milj. euroa ja kokonaismenot 83,950 milj. euroa. Kokonaistulot vähenivät 1,789 miljoonaa euroa (-2,0 %) vuodesta 2016. Kokonaismenot olivat 83,959 milj. euroa pysyen samana kuin vuonna 2016.

Vaikka toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien määrä kasvoi vuodesta 2016, kokonaistulosten vähenemistä selittää se, että investointeihin saatiin vähemmän rahoitusosuuksia ja vieraan pääoman (lyhyt- ja pitkäaikainen) lisäys jäi pienemmäksi kuin vuonna 2016. Kokonaismenosten osalta kunnan toimintakulut kasvoivat vuoteen 2016 verrattuna, mutta investointimenot olivat pienemmät ja pitkäaikaista lainaa lyhennettiin enemmän.

TULOT (1 000 €)	2017	2016	MENOT (1 000 €)	2017	2016
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	11 269	10 586	Toimintakulut	76 362	75 983
Verotulot	39 956	38 574	- Valmistus omaan käyttöön		
Valtionosuudet	27 017	26 881	Korkokulut	176	196
Korkotuotot	1 510	1 485	Muut rahoituskulut	153	263
Muut rahoitustuotot	161	171	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot	194		Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät	-312	-105	Pakollisten varausten muutos		
- Pys.vastaavien hyödykkeiden			- Pakollisten varausten lis. (+),		
luovutustulot	-312	-105	väh. (-)		
Investoinnit			- Pys.vastaavien hyödykkeiden		
Rahoitusosuudet investointeihin	440	898	luovutustappiot	-9	
Pys.vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	364	143	Investoinnit		
Rahoitustoiminta			Investointimenot	3 834	4 323
Antolainasaamisten vähennykset			Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 500	3 370	Antolainasaamisten lisäykset	424	414
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 000	4 894	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 010	2 781
Oman pääoman lisäykset	0	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
			Oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	85 099	86 897	Kokonaismenot yhteensä	83 950	83 959

Täsmäytys:

Tilikausi 2017

Kokonaistulot – Kokonaismenot = (85 099) – (83 950) = 1 149

Muut maksuvalmiuden muutokset – Rahavarojen muutos = (-362) – (787) = -1 149

Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	1	
Muut yhtiöt	3	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	2	2
YHTEENSÄ	9	2

Sotkamon kunnan konserniohjeen mukaan kunnanhallitus vastaa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen ohjauksesta ja valvonnasta. Käytännön toiminnan seurannasta vastaavat nimetyt viranhaltijat ja luottamushenkilöt. Kunnanhallitus tai muu johtosäännössä määrätty kunnan viranomainen on tarvittaessa antanut ohjeita kuntaa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kunnan edustajina olleet henkilöt ovat suullisesti raportoineet konsernin toiminnasta kunnanhallitukselle tai kunnanjohtajalle. Loiste Oy toimittaa toiminnastaan kunnalle kuukausittaisen raportin.

Kunnan konsernin toiminnanohjausta ja konsernivalvonnan järjestämistä tulee kehittää erityisesti kuntakonsernin kokonaishallinnan ja tiedon kulun osalta. Kunnan konserniohjeet on laadittu vuonna 2009 ja ohjeistusta tullaan päivittämään vuoden 2018 aikana vastaamaan uutta kuntalakia sekä kunnan omaa hallintosääntöä. Konserniohjeiden toteutumista on syytä seurata systemaattisesti sekä antaa toimintaohjeita kuntaa eri konserniyhtiöissä edustaville henkilöille kunnan edun toteutumiseksi.

Vuoden 2017 talousarviossa asetettiin toiminnallisia tavoitteita kunnan edustajille konsernin käytännön toiminnassa. Talousarviossa on määritelty, että kunnan edustajien tulee pyrkiä toimimaan konsernin toimielimissä niin, että kunnan kokonaisuus ja valtuuston asettamat tavoitteet saavutetaan. Erityistä huomiota tilikaudella kiinnitettiin siihen, että Sotkamon kokonaisuus toteutui erityisesti Kainuun sote-kuntayhtymän talouden raameista päätettäessä. Sotkamon kunta edellytti talouden sopeuttamista myös kunnan konsernirakenteeseen kuuluvilta toimijoilta.

KONSERNIJAOSTOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE ASETETUT TAVOITTEET					
	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Konsernijaostolle asetetut tavoitteet					
Konsernijaoston raportoitava valtuustolle, krt/v	-	2	-	2	2
Konsernin toimintatuotot toimintakuluista, %	43,9	45,0	44,8	45,0	45,0
Konsernin vuosikate poistoista, %	78,1	40	126,7	45	50
Konsernin omavaraisuusaste, %	42,3	47	41,3	47	47
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	49,9	43	51,4	45	45
Konsernin lainat, €/asukas	4 423	3 500	4 788	3 500	3 500
Kunnan edustajille asetetut tavoitteet					
Edustajien raportoitava tytäryhteisöistä kunnanhallitukselle, krt/v	-	2	-	2	2
Kunnan maksuosuuden kasvu Kainuun sote-kuntayhtymälle, %	-	1,25	2,1	-2	-

Kuntaan ei perustettu konsernijaostoa vuonna 2017, joten konsernijaostoa koskevat tavoitteet eivät täyttyneet.

1.6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Sotkamon kunnan konsernirakenteessa tapahtui joitakin muutoksia vuoden 2017 aikana. Konsernin keskeisimmät tapahtumat on kuvattu ohessa lyhyesti:

Snowpolis Oy

Yhtiön toiminta on ajettu alas vuonna 2013. Yhtiöllä ei ollut toimintaa vuonna 2017.

Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy

Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy:n pääasiallinen tehtävä säilyi samana: yhtiö vuokra 1.4.2014 tehdyllä sopimuksella jäähallirakennuksen ja siihen liittyvät tilat ja kaluston Sotkamon kunnalle, joka vastaa jäähallin varsinaisesta toiminnasta.

Sotkamon kunta omistaa yhtiöstä tilikauden lopussa 98,87 %. Omistusjärjestelyissä ei oltu aktiivisia vuonna 2017. Vuonna 2017 yhtiön liikevaihto oli 9 000 euroa, joka muodostui vuokrista. Kunta ei maksanut jäähallin vuokraa yhtiölle koko vuodelta (maksettu tammi-syyskuulta). Tilikauden tappio oli -5 617 euroa.

Vuokatin Lumilautatunneli Oy

Vuokatin Lumilautatunneli Oy perustettiin 20.5.1999. Perustajina olivat Sotkamon kunta ja Huippupaikat Oy. Yhtiö on vuokrannut maapohjan Kiinteistö Oy Kattikeskukselta n. 7 500 m²:n suuruisen alueen. Vuokratulle maa-alueelle on vuonna 2000 valmistunut lumilautatunneli. Lumilautatunneli on kokonaan vuokrattu Huippupaikat Oy:lle. Yhtiön tavoitteena on ollut vuokrata tilat. Kaikki tilat ovat olleet vuokrattuina vuoden 2017 aikana.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä, rahoitusasema ylijäämäinen. Yhtiön liikevaihto oli 30 000 euroa. Tilikauden voitto oli 17,85 euroa.

Kainuun liitto

Sotkamon kunnan osuus Kainuun liiton peruspääomasta on tilikauden lopussa 12,0242 %.

Kiinteistö Oy Sotkanmaa

Yhtiön omistamia Sotkamon Vanhaintukisäätiön rakennuksia kunnostettiin vuoden 2017 aikana runsaasti. Saneerauksista huolimatta yhtiön käyttöaste on ollut hyvällä tasolla läpi vuoden.

Yhtiöllä oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 639 asuntoa, joista 359 sijaitsee Sotkamon kirkonkylän taajamassa ja 280 Vuokatissa. Asuntojen käyttöasteen 98 % tavoite ei toteutunut. Yhtiön vuokra-asuntojen toteutunut käyttöaste oli 97,09 %. Käyttöastetta heikensi jonkin verran Sotkahakan kerrostalon saneeraus.

Yhtiön talous on vakaalla pohjalla, maksuvalmius ja käyttöaste ovat hyviä ja kustannukset ovat pysyneet hallinnassa. Vuonna 2017 yhtiön liikevaihto oli 3,5 miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 11 340,03 euroa.

Kiinteistö Oy Vuokatti Areena

Sotkamon kunta, Vuokatin Säätiö sr ja Osuuskauppa Maakunta perustivat vuoden 2017 lopussa Kiinteistö Oy Vuokatti Areenan. Yhtiöllä ei ollut vielä tilikaudella toimintaa.

1.6.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Uusi kuntalaki lähtee kokonaisuuksien ohjauksesta, koko konsernin ohjauksesta. Vuoden 2018 aikana on konserniohjeistusta päivitettävä ja terävöitettävä kunnan omistajapolitiikkaa kautta linjan kuntakonsernissa. Lisäksi huomiota tulee kiinnittää konserninäkökulman toteutumiseen uuden kuntastrategian toimeenpanossa, tilinpäätöksessä ja tarkastustoimessa.

Tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien osalta pyritään ylijäämäisiin tilinpäätöksiin. Konsernin tulevaisuuden haasteet ovat suuria mm. investointien ja sote-maakuntauudistuksen osalta. Kunnan konsernin toimijoiden tiivis yhteistyö on omiaan parantamaan koko konsernin taloudellisia edellytyksiä toimia entistä vakaammalla taloudellisella pohjalla tulevaisuudessa.

Pääoman lähteiden kannalta tulorahoituksella ei ole voitu kerätä varoja investointeja varten etukäteen, vaan investoinnit on rahoitettu pääasiassa lainalla ja jonkun verran pysyvien vastaavien myynnillä. Kuntakonsernin lainamäärän sekä suhteelliseen velkaantuneisuuteen kehitykseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Sotkamon kunnan konserniohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 15.12.2009. Sen mukaan valtuusto määrittelee kunnan omistajapolitiikan linjaukset sekä hyväksyy talousarviossa ja –suunnitelmassa kunnan konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Valtuusto nimeää edustajat kuntayhtymien valtuustoihin/yhtymäkokouksiin sekä sote-kuntayhtymän hallitukseen.

Kuntakonsernia johtavat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranhaltijat. Kunnanhallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin.

Yhtiöissä noudatetaan Sotkamon kunnan konserniohjetta sekä konserniohjauspäätöksiä. Tytäryhtiöt raportoivat tavoitteidensa toteutumisesta toimintakertomuksessa samoin periaattein kuin kunnan toimialat.

Konsernivalvonta on järjestetty antamalla ohjeistusta kunnan edustajille kuntakonsernissa. Heidän kauttaan välitetään kuntaomistajan kantaa yhtiöissä käsiteltäviin asioihin. Kunnan edustajat kuntakonsernissa raportoivat kunnanhallitukselle yhtiöiden tilasta ja toiminnasta. Kunnanhallitus tai kunnanjohtaja antaa tarvittaessa ohjeita kunnan yhtiökokousedustajille. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat raportoivat kunnanhallitukselle tai kunnanjohtajalle toiminnastaan.

Kunnan konserniohjeistus on vanhentunut ja vaatii pikaista päivittämistä mm. kuntalain päivityksen ja kunnan organisaatiomuutosten osalta. Konserniohje tullaan päivittämään alkuvuodesta 2018.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000 €	2017	2016
Toimintatuotot	50 890	49 424
Toimintakulut	-113 524	-112 569
Osuus osakkuusyhteisön voitosta/tappiosta	350	-13
Toimintakate	-62 284	-63 158
Verotulot	39 956	38 575
Valtionosuudet	27 017	26 881
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 521	1 489
Muut rahoitustuotot	193	199
Korkokulut	-356	-349
Muut rahoituskulut	-173	-281
	1 185	1 058
Vuosikate	5 874	3 356
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 636	-4 299
Omistuksen eliminointierot		0
Arvonalentumiset	-82	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	194	29
Tilikauden tulos	1 350	-914
Tilinpäätössirrot	196	-46
Tilikauden verot		0
Laskennalliset verot	-114	-120
Vähemmistöosuudet	3	2
Tilikauden yli-/alijäämä	1 435	-1 078

Konsernin tulos kehittyi vuonna 2016 kokonaisuutena merkittävästi positiiviseen suuntaan. Toimintakate parani 125 442 eurolla vuodesta 2015 ja erityisesti positiivisen verotulo- sekä valtionosuuskehityksen myötä vuosikate vahvistui 2 517 175 euroa vuoteen 2016 verrattuna ja toteutui 5 874 195 euroa positiivisena. Vuosikate riitti kattamaan poistot kokonaan. Konsernin tilikauden tulos on 1 435 518 euroa ylijäämäinen. Konsernin asukaskohtainen vuosikate on 564 euroa/asukas (TP 2015: 321 euroa/asukas).

Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	44,8	43,9
Vuosikate / Poistot, %	126,7	78,1
Vuosikate, € / asukas	564	321
Asukasluku 31.12.	10 423	10 471

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus

Toimintatuotot / Toimintakulut, %

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan maksu- ja myyntituotoilla.

Vuosikate / Poistot, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % tai sitä suurempi, voidaan konsernin tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Konsernin on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poistonaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate, € / asukas

Tunnusluku on yleisesti käytetty tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tunnusluku kertoo tilikaudelle jaotettujen tulojen ja menojen erotuksen. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000 €	2017	2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA	5 537	3 261
Vuosikate	5 874	3 357
Satunnaiset erät	193	29
Tulorahoituksen korjauserät	-530	-125
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 963	-6 183
Investointimenot	-8 786	-7 375
Rahoitusosuudet investointimenoihin	456	1 038
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot	367	153
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 426	-2 922
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	-424	-460
Antolainasaamisten lisäykset	-424	-460
Antolainasaamisten vähennykset		0
Lainakannan muutokset	3 346	9 366
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 592	7 760
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 063	-4 488
Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos	2 529	3 272
Lyhytaikaisten lainojen muutos	817	6 094
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-422	-1 393
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	144	7
Vaihto-omaisuuden muutos	-6	-3
Saamisten muutos	-446	-239
Korottomien velkojen muutos	-114	-1 158
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 500	7 513
Rahavarojen muutos	74	4 591
Rahavarojen muutos	74	4 591
Rahavarat 31.12.	6 071	5 997
Rahavarat 1.1.	5 997	1 406

Konsernin vuosikatteen sekä toiminnan rahavirran positiivisesta kehityksestä huolimatta konsernin lainakanta jatkoi kasvamistaan. Investointien rahavirta heikkeni vuoteen 2016 verrattuna, koska investointimenot kasvoivat ja rahoitusosuuksia ei saatu investointeihin kovin paljoa. Toiminnan ja investointien rahavirta vahvistui hieman. Lainakannan muutokset olivat hyvin maltilliset vuoteen 2016 verrattuna, erityisesti lyhytaikaisten lainojen osalta.

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-16 189	-20 762
Investointien tulorahoitus, %	70,5	53,0
Pääomamenojen tulorahoitus, %	45,8	29,7
Lainanhoitokate	1,4	0,8
Kassan riittävyys	17	17
Asukasluku 31.12.	10 423	10 471

Toiminnan ja investointien rahavirta kertymä

= Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen 5 vuoden kertymä

Toiminnan ja rahavirtojen kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku ilmaisee kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvon on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvon on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konsernin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys, pv

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kassan riittävyys kertoo monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA		2017	2016
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	94 800	90 780
I	Aineettomat hyödykkeet	302	415
	Aineettomat oikeudet	103	119
	Muut pitkävaikutteiset menot	183	286
	Ennakkomaksut	16	10
II	Aineelliset hyödykkeet	68 826	65 470
	Maa- ja vesialueet	11 652	11 599
	Rakennukset	38 033	37 276
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 743	12 461
	Koneet ja kalusto	1 503	1 670
	Muut aineelliset hyödykkeet	193	156
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 702	2 308
III	Sijoitukset	25 672	24 895
	Osakkuusyhteisöosuudet	3 762	3 342
	Muut osakkeet ja osuudet	436	503
	Muut lainasaamiset	21 331	20 907
	Muut saamiset	143	143
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	657	654
	Valtion toimeksiannot	108	90
	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	15	15
	Muut toimeksiantojen varat	534	549
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 685	10 158
I	Vaihto-omaisuus	197	191
	Aineet ja tarvikkeet	197	191
II	Saamiset	4 417	3 970
	Pitkäaikaiset saamiset	93	91
	Myyntisaamiset		
	Lainasaamiset	93	91
	Lyhytaikaiset saamiset	4 324	3 879
	Myyntisaamiset	1 938	1 627
	Lainasaamiset	36	18
	Muut saamiset	917	929
	Siirtosaamiset	1 433	1 305
III	Rahoitusarvopaperit	0	0
IV	Rahat ja pankkisaamiset	6 071	5 997
VASTAAVAA YHTEENSÄ		106 142	101 593

VASTATTAVAA		2017	2016
A	OMA PÄÄOMA	43 796	42 985
I	Peruspääoma	33 833	33 833
II	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0	0
III	Arvonkorotusrahasto	0	185
IV	Muut omat rahastot	443	454
V	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 084	9 591
VI	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 436	-1 078
B	VÄHEMMISTÖOSUUDET	58	61
C	PAKOLLISET VARAUKSET	674	528
	Eläkevaraukset		0
	Muut pakolliset varaukset	674	528
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	820	673
	Valtion toimeksiannot	622	516
	Lahjoitusrahastojen pääomat	71	34
	Muut toimeksiantojen pääomat	127	123
E	VIERAS PÄÄOMA	60 794	57 345
I	Pitkäaikainen	37 258	34 802
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	34 275	31 730
	Lainat julkisyhteisöiltä	1 760	1 878
	Saadut ennakot	23	23
	Ostovelat		1
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 200	1 170
II	Lyhytaikainen	23 536	22 543
	Joukkovelkakirjalainat	8 000	7 193
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 038	3 775
	Lainat julkisyhteisöiltä	281	269
	Saadut ennakot	172	34
	Ostovelat	3 338	3 094
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	981	1 079
	Siirtovelat	6 372	6 799
	Laskennalliset verovelat	354	300
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		106 142	101 593

Taseen tunnusluvut	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	41,3	42,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	51,4	49,9
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	2,6	1,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	9 520	8 513
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	913	813
Lainakanta 31.12., 1 000 €	49 908	46 315
Lainamäärä 31.12., €/asukas	4 788	4 423
Lainasaamiset, 1 000 €	21 331	20 907
Asukasluku	10 423	10 471

Konsernin tase vahvistui tilikaudella 4,5 miljoonalla eurolla. Tasetta vahvistivat erityisesti rakennuskannan lisääntyminen, osakkuusyhteisöosuuksien kasvu sekä saamisten lisääntyminen.

Konsernin omavaraisuusasteen suunta on viime vuosina on ollut heikkenevä ja omavaraisuus heikkeni myös vuonna 2017. Konsernin omavaraisuusaste on enää 41,3 prosenttia (TP 2016: 42,3 %), mikä tarkoittaa sitä, että konsernilla on jo merkittävän suuri velkarasite. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi 1,5 prosenttiyksikköä edellisestä tilikaudesta ollen nyt 51,4 prosenttia. Mitä suuremmaksi suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku kasvaa, sitä huonommat edellytykset konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Raskaat investointivuodet näkyvät taloudellisten tunnuslukujen nopeana heikentymisenä myös konsernin osalta.

Koko kuntakonsernin velka kasvoi tilikaudella ja oli yhteensä 49 907 980 euroa eli 4 788 euroa/asukas. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä konsernin lainakanta oli yhteensä 46 315 512 euroa eli 3 483 euroa/asukas. Kuntakonsernin velka kasvoi tilikaudella 3 592 468 eurolla ja asukaskohtainen lainamäärä 365 euroa.

Kuntakonsernin taseessa oli tilikauden lopussa kumulatiivista ylijäämää 9 519 950 euroa. Kuntakonsernin taseessa on vähemmän kumulatiivista ylijäämää kuin peruskunnan taseessa.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että kuntakonsernin lainakannan kasvu on suhteellisen kovaa ja huolestuttavaa. Lainamäärän muutoksiin on syytä kiinnittää huomiota, investointeja tulee arvioida entistä tiukemmin niiden vaikuttavuuden ja tuottavuuden näkökulmasta. Entisestään tulee korostumaan suunnitelmallisuus ja tarkka talouden pito. Sitä kautta voidaan viedä eteenpäin investointeja ja hallita velkaa ja hallita koko konsernin taloutta, vaikka kehityssuunta on nyt huolestuttava. Vuoden 2018 ja myös tulevien vuosien kokonaistalouden suunnittelu perustuu oleellisesti alhaisempaan investointitasoon, johon tulisi pyrkiä varautumaan mahdollisimman hyvin. Valppaana on oltava myös mahdollisesta korkojen noususta tulevaisuudessa, vaikka korkomenot ovat nykyisellään hallinnassa.

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuuden hyvänä tasona voidaan pitää keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä, € / asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasluku}$

Lainakanta 31.12.

= Vieraspääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset

= Sijoituksiin merkityt jvk - lainasaamiset ja muut lainasaamiset

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 § mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tulos on 444 540,53 euroa. Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelyksi seuraavaa:

1. Tehtyjä poistoeroja ja rahastojen muutoksia tuloutetaan suunnitelman mukaan 370 399,58 euroa.
2. Tilikauden ylijäämä 814 940,11 euroa kirjataan taseeseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille kuluvaan vuoden kirjanpidossa.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Käyttötalous

2.1.1 Hallinnon toimiala

Toimialan tehtävä

Hallinnon toimiala sisältää vaalien, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen, kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, yleishallinnon, elinkeinojen kehittämisen, henkilöstöhallinnon, lomatoimen, maataloustoimen sekä asuntotoimen vastuualueet.

Hallinnon toimialan vastuuhenkilönä toimi kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016 - TP 2017, %
Myyntituotot	1 911 673	1 860 615	1 874 653	100,8 %	-14 038	-1,9 %
Maksutuotot	285 600	261 362	208 118	79,6 %	53 244	-27,1 %
Tuet ja avustukset	176 146	308 040	735 690	238,8 %	-427 650	317,7 %
Muut toimintatuotot	349 967	752 190	420 647	55,9 %	331 543	20,2 %
Toimintatuotot	2 723 388	3 182 207	3 239 108	101,8 %	-56 901	18,9 %
Henkilöstökulut	-3 360 361	-3 385 796	-3 424 500	101,1 %	38 704	1,9 %
Palvelujen ostot	-40 093 313	-41 063 642	-41 424 924	100,9 %	361 282	3,3 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-30 581	-35 210	-41 014	116,5 %	5 804	34,1 %
Avustukset	-814 686	-1 041 219	-814 900	78,3 %	-226 319	0 %
Muut toimintakulut	-233 174	-242 820	-315 377	129,9 %	72 557	35,3 %
Toimintakulut	-44 532 115	-45 768 687	-46 020 716	100,6 %	252 029	3,3 %
Toimintakate	-418 808 726	-42 586 480	-42 781 608	100,5 %	195 128	2,3 %
Poistot ja arvonalent.	-8 155	-12 000	-20 573	171,4 %	8 573	152,3 %
Vyörytyserät, tulot	516 191		542 012	X	-542 012	5 %
Vyörytyserät, menot	-72 947		-85 426	X	85 426	17,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-41 373 638	-42 598 480	-42 345 595	99,4 %	-252 885	2,3 %

Talous (ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016 - TP 2017, %
Myyntituotot	1 897 895	1 860 615	1 824 902	98,1 %	35 713	-3,8 %
Maksutuotot	285 366	261 362	208 102	79,6 %	53 260	-27,1 %
Tuet ja avustukset	176 146	308 040	735 690	238,8 %	-427 650	317,7 %
Muut toimintatuotot	348 191	752 190	409 066	54,4 %	343 124	17,5 %
Toimintatuotot	2 707 598	3 182 207	3 177 761	99,9 %	4 446	17,4 %
Henkilöstökulut	-3 360 361	-3 385 796	-3 424 500	101,1 %	38 704	1,9 %
Palvelujen ostot	-40 026 006	-41 024 223	-41 338 828	100,8 %	314 605	3,3 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-30 439	-35 210	-40 735	115,7 %	5 525	33,8 %
Avustukset	-814 686	-1 041 219	-814 900	78,3 %	-226 319	0 %
Muut toimintakulut	-233 058	-242 820	-301 821	124,3 %	59 001	29,5 %
Toimintakulut	-44 464 551	-45 729 268	-45 920 786	100,4 %	191 518	3,3 %
Toimintakate	-41 756 952	-42 547 061	-42 743 025	100,5 %	195 964	2,4 %
Poistot ja arvonalent.	-8 155	-12 000	-20 573	171,4 %	8 573	152,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-41 765 107	-42 559 061	-42 763 598	100,5 %	204 537	2,4 %

Yhteenveto vuodesta 2017

Hallinnon toimialalla noudatettiin talouden tasapainottamisohjelmaa suunnitelmallisesti. Talousarvio toteutui tuottojen osalta parempana kokonaisuuden osalta kuin talousarviossa oli arvioitu ja mikä oli viime vuoden toteuma. Toimintatuotoista tukien ja avustusten arvioitua parempaan kertymään vaikutti erityisesti EU-rahoitteisiin kehittämishankkeisiin (Vauhtia Vuokatin kv-matkailuun, Tolokusti Sotkamossa, Vauhtia Vuokatti Areenaan) saatu hankerahoitus, jota ei oltu huomioitu talousarviossa. Sen sijaan muista toimintatuotoista toteutui vain n. 50 %, mikä kertoo siitä, että ne ovat olleet epärealistisesti budjetoitu talousarviossa ottaen huomioon myös vuoden 2016 tilinpäätöksen toteuman.

Toimintakulut toteutuivat hieman suurempina kuin edellisenä vuonna ja kuin talousarviossa oli arvioitu. Ylittyminen johtuu EU-rahoitteisten kehittämishankkeiden toteutuneista kustannuksista, joiden omarahoitusosuutta ei oltu huomioitu talousarviossa. Vaikutus näkyy erityisesti henkilöstökuluissa sekä palvelujen ostoissa.

Sisäisten ja ulkoisten erien mukaan tarkasteltuna hallinnon toimiala pysyi talousarviossa (toteuma 99,4 % ja alitus -252 885 euroa). Pelkästään ulkoisilla erillä tarkasteltuna talousarvio ylittyi 0,5 % ja 204 537 euroa, mikä johtui erityisesti palvelujen ostojen ylittymisestä.

Tilikaudella hallinnon toimialan henkilöstön tehtäväkuvia tarkennettiin. Hallintoon ja toimintaan tehtiin edelleen rakenteellisia muutoksia, joilla on vaikutusta myös tuleviin vuosiin. Toiminnallisesti tavoitteet toteutuivat hallinnon toimialalla pääsääntöisesti hyvin: suurimmista kokonaisuuksista elinvoimastrategian laatiminen siirtyi vuodelle 2018. Yhteistyötä eri yhteistyökumppaneiden ja toimijoiden välillä tiivistettiin ja laajennettiin.

Tulosalue: Keskusvaalilautakunta

Vastuualue: Vaalit

Vaalit sisältää EU-vaalien, presidentin vaalien, eduskuntavaalien ja kuntavaalien järjestämisen.

Kunnan keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kunnassa. Sen päätehtävänä on valtiollisissa vaaleissa suorittaa vaalien toimittamiseksi tarpeelliset valmistelutoimenpiteet, järjestää ennakkoäänestys ja siihen tarvittava henkilökunta, tarkastaa ennakkoäänestysasiakirjat, suorittaa vaalilautakuntien ja vaalitoimistijoiden koulutus ja järjestää alustavan äänten laskennan tiedottaminen. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtävänä on edellä mainittujen lisäksi ehdokashakemusten käsittely, ehdokaslistojen yhdistelmän laadinta, vaalien tuloslaskennan suorittaminen ja vaalien tuloksen vahvistaminen.

Vastuuhenkilöt maaseutupäällikkö Jari Korhonen ja toimistopäällikkö Päivi Huotari.

Keskusvaalilautakunnan jäsenet

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Risto Virkkunen (pj.)	Oiva Korhonen
Merja Korhonen (vara pj.)	Tero Viholainen
Markku Kempainen	Kirsi Leppävuori
Sanna Loihdovuori	Jukka Liljedahl
Ilmari Viholainen	Marja-Terttu Salminen

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Tuet ja avustukset	1 184	0	0	X	X	X
Toimintatuotot	1 184	0	0	X	X	X
Henkilöstökulut	-2 400	-20 141	-17 762	88,2 %	-2 379	640 %
Palvelujen ostot	-252	-3 400	-4 630	136,2 %	1 230	1735 %
Aineet, tarv. ja tavarat	0	-2 500	-3 815	152,6 %	1 315	0 %
Muut toimintakulut	1 189	0	-540	0 %	540	-54,5 %
Toimintakulut	-3 841	-26 041	-26 748	102,7 %	706	596 %
Toimintakate	-2 657	-26 041	-26 748	102,7 %	907	706,3 %
Vyörytyserät, menot	-54		-391	X	391	629 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 711	-26 041	-27 139	104,2 %	1 097	901,1 %

Keskeiset toimenpiteet 2017

* Vuonna 2017 toimitettiin kuntavaalit. Kuntavaalien järjestämisen kustannukset jäivät kokonaan kunnan kuluiksi, koska oikeusministeriö ei maksa kunnille korvauksia kuntavaaleissa äänioikeutettujen lukumäärään perustuen.

* Keskusvaalilautakunta ja kunnanhallitus vastasivat vuoden 2018 tammikuussa järjestetyn presidentin vaaliin liittyvistä päätöksistä ja toimenpiteistä.

Tulosalue: Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

Vastuualue: Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään Kuntalaissa. Lautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo lakisääteisen tilintarkastuksen sopimuksenmukaista toteutumista ja vastaa sidonnaisuusilmoituksista.

Tilintarkastajan tehtävistä säännellään myös Kuntalaissa. Tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tarkastettava mm. antavatko kunnan tilinpäätös ja konsernitilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Vastuuhenkilö talousjohtaja Heidi Pyykkönen.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot			5 068	X	5 068	X
Toimintatuotot			5 068	X	5 068	X
Henkilöstökulut	-6 325	-7 000	-7 564	108,1 %	564	19,6 %
Palvelujen ostot	-10 176	-11 620	-15 077	129,7 %	3 457	48,2 %
Aineet, tarv. ja tavarat		-700	0	X	-700	X
Muut toimintakulut			-278	X	X	X
Toimintakulut	-16 501	-19 320	-22 919	118,6 %	3 599	38,9 %
Toimintakate	-16 501	-19 320	-17 851	92,4 %	-1 469	8,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-16 501	-19 320	-17 851	92,4 %	-1 469	8,2 %

Keskeiset toimenpiteet 2017

Tarkastuslautakunta

- * Valmisteli valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.
- * Valvoi kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja valmisteli ilmoitusten saattamista valtuustolle tiedoksi.
- * Valmisteli tilintarkastajan valintaa koskevan kilpailutuksen kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Tilintarkastus

- * Tarkasti onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.
- * Tarkasti antoiko kunnan tilinpäätös ja konsernitilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.
- * Tarkasti ovatko valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeat.
- * Tarkasti onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tulosalue: Kunnanvaltuusto

Vastuualue: Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto vastaa ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista. Kunnanvaltuusto asettaa vuosittain talousarviossa toimielimille tulostavoitteet, joilla se ohjaa määrärahojen käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrä ja laatua sekä toiminnan kehittämissuuntaa.

Uuden kuntalain (410/2015) valtuustoa koskevat säännökset tulivat voimaan 1.6.2017. Myös kuntastrategiaa koskeva kuntalain 7 luvun 37 § tuli voimaan 1.6.2017.

Vastuullinen toimielin kunnanhallitus ja vastuuhenkilö kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Henkilöstökulut	-24 628	-37 800	-25 990	68,8 %	-11 810	5,5 %
Palvelujen ostot	-9 614	-14 850	-14 441	97,2 %	-408	50,2 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 717	-4 100	-2 076	50,6 %	-2 023	-23,6 %
Muut toimintakulut	-328	-1 600	-5 573	343 %	3 973	1599 %
Toimintakulut	-37 288	-58 350	-48 081	82,4 %	-10 269	28,9 %
Toimintakate	-37 288	-58 350	-48 081	82,4 %	-10 269	28,9 %
Vyörytyserät, menot	-509		-644	X	644	26,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-37 797	-58 350	-48 725	83,5 %	-9 625	28,9 %

Uuden kunnanvaltuuston jäsenet vuonna 2017

Jäsen	Puolue	Jäsen	Puolue
Anne Lukkari (pj.)	KESK	Juho Lukkari	KESK
Jouko Korhonen (1 varapj.)	VAS	Petri Makkonen	KOK
Unto Väisänen (2 varapj.)	KOK	Ella Mustakangas	KESK
Reija Heikkinen	VAS	Piia Määttä	KESK
Jarmo Huttunen	KESK	Markku Piirainen	KESK
Antti Kela	KESK	Osmo Polvinen	VAS
Jani Komulainen	KESK	Tuula Rossi-Määttä	SDP
Aimo Korhonen	KESK	Sakari Seppänen	KESK
Ari Korhonen	KOK	Yrjö Sorvari	KD
Hannu Korhonen	PS	Pinja Toivanen	VAS
Marja-Leena Korhonen	KESK	Vesa Tolonen	SIT
Timo Korhonen	KESK	Kalevi Valtanen	KESK
Heidi Kotilainen	KD	Pentti Vihanto	KOK
Jarkko Lievonon	VAS		

Kunnanvaltuusto kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 105 asiaa.

Tammikuun kokousasiat

- kaavoituskatsaus 2017
- hallintojohtajan virkasuhdetta koskeva menettely

Maaliskuun kokousasiat

- kouluun ottoalueen muutosesitys kunnanhallitukselle
- Nivun teollisuusalueen asemakaavan hyväksyminen
- Urheiluopiston ympäristö/osa-alue 2 asemakaavan hyväksyminen
- valtuutettujen aloitteet
- hallintosäännön päivittäminen

Huhtikuun kokousasiat

- aloitusluvan myöntäminen ja lisämäärärahaesitys Virastotalon perusparannus – hankkeelle
- talousarviomuutos (määrärahavaraus) maa-alueiden ostamiseen vuosille 2017-2019
- talousarviomuutos (määrärahavaraus) Sotkamon kunnan, HCR Oy:n ja Kiinteistö Oy Katinnurkan väliseen maa-alueiden vaihtoon liittyen
- henkilöstöraportti vuodelta 2016
- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2017-2019
- kunnan hallintosääntö 1.6.2017 alkaen
- kuntalaisten aloitteet
- valtuustoaloitteen jatkokäsittely

Toukokuun kokousasioita

- arviointikertomus 2016
- Sotkamon kunnan tilinpäätös 2016
- tilintarkastuskertomus 2016
- talousarvion toteuma ajalta 1.1.-31.3.2017
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 2017
- Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen
- Kainuun jätehuollon kuntayhtymä Eko-Kympin perussopimuksen muuttaminen

Kesäkuun kokousasioita

- tilintarkastussopimuksen jatkaminen tilikausille 2017-2018
- suhteellisten vaalien vaalilautakunnan valitseminen toimikaudeksi 1.6.2017-31.5.2021
- kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitseminen
- kunnanhallituksen valitseminen
- tarkastuslautakunnan valitseminen hallinnon ja talouden tarkastamista varten toimikaudeksi 1.6.2017-31.5.2021
- keskusvaalilautakunnan valitseminen toimikaudeksi 1.6.2017-31.5.2021
- sivistystoimen lautakunnan valitseminen toimikaudeksi 1.6.2017-31.5.2021
- ympäristö- ja teknisen lautakunnan valitseminen toimikaudeksi 1.6.2017-31.5.2021
- ympäristö- ja teknisen lautakunnan tiejaoston valitseminen toimikaudeksi 1.6.2017-31.5.2021
- kiinteistötoimitusten uskottujen miesten valitseminen toimikaudeksi 1.6.2017-31.5.2021
- pelastuslautakunnan jäsenen ja varajäsenen nimeäminen 1.6.2017 alkavaksi toimikaudeksi
- poliisin neuvottelukunnan jäsenen valitseminen toimikaudeksi 1.6.2017-31.5.2021
- käräjäoikeuden lautamiesten valitseminen toimikaudeksi 1.6.2017-31.5.2021

- Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymävaltuuston jäsenten ja varajäsenten valitseminen 1.6.2017 alkavaksi toimikaudeksi
- Kainuun liitto -kuntayhtymän yhtymävaltuuston (Kainuun maakuntavaltuuston) jäsenten ja varajäsenten valitseminen 1.6.2017 alkavaksi toimikaudeksi
- Kajaani-Sotkamo rakennemallin hyväksyminen

Elokuun kokousasioita

- kunnanvaltuuston toimikauden 1.6.2017-31.5.2021 kokouskutsun julkaiseminen ja pöytäkirjanpitäjän määrääminen
- talousarvion toteuma ajalta 1.1.-30.6.2017
- eron myöntäminen Timo Oikariselle Vasemmistoliiton kunnanvaltuuston varajäsenyydestä
- eron myöntäminen Timo Oikariselle ympäristö- ja teknisen lautakunnan varajäsenyydestä
- varajäsenen valitseminen Timo Oikarisen tilalle ympäristö- ja tekniseen lautakuntaan
- eron myöntäminen Timo Oikariselle keskusvaalilautakunnan jäsenyydestä
- jäsenen valitseminen keskusvaalilautakuntaan Timo Oikarisen tilalle

Syyskuun kokousasioita

- eron myöntäminen Alisa Hakkaraiselle Vasemmistoliiton kunnanvaltuuston varajäsenyydestä
- eron myöntäminen Alisa Hakkaraiselle ympäristö- ja teknisen lautakunnan varajäsenyydestä
- varajäsenen valitseminen Alisa Hakkaraisen tilalle ympäristö- ja tekniseen lautakuntaan
- väliaikaisrahoituksen myöntäminen hanketoimijoille
- lisämääräraha Himmelin vesikaton korjaukseen

Marraskuun kokousasioita

- kunnan kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2018
- kunnan tuloveroprosentin määrääminen vuodelle 2018
- valtuutettujen aloitteet

Joulukuun kokousasioita

- Sotkamon kunnan vesihuoltolaitoksen käyttö- ja perusmaksut 1.2.2018 alkaen
- nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen Sotkamon kunnassa
- Suomen Kuntaliiton valtuuskunnan vaali
- arviointikertomus vuodelta 2016
- Sotkamon kunnan laaja hyvinvointikertomus 2017-2020
- vuoden 2018 talousarvio ja vuosien 2018-2020 taloussuunnitelma
- Sotkamon kunnan kuntastrategia

Esimerkkejä vuoden 2017 päätöksistä, jotka tukivat Sotkamon kunnan 26.11.2014 hyväksyttyä kuntastrategiaa ja sen määrittelemiä Sotkamon kunnan strategisia päämääriä:

ELINVOIMA

Kaavoituskatsaus 2017

Nivun teollisuusalueen asemakaavan hyväksyminen

Urheiluopiston ympäristö/osa-alue 2 asemakaavan hyväksyminen

Väliaikaisrahoituksen myöntäminen hanketoimijoille

Sotkamon kunnan laaja hyvinvointikertomus 2017-2020

Sotkamon kunnan kuntastrategia

PALVELUT

Aloitusluvan myöntäminen ja lisämäärärahaesitys Virastotalon perusparannus –hankkeelle

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen

Kainuun jätehuollon kuntayhtymä Eko-Kympin perussopimuksen muuttaminen

Sotkamon kunnan vesihuoltolaitoksen käyttö- ja perusmaksut 1.2.2018 alkaen

TALOUS JA RESURSSIT

Talousarviomuutos (määrärahavaraus) maa-alueiden ostamiseen vuosille 2017-2019

Talousarviomuutos (määrärahavaraus) Sotkamon kunnan, HCR Oy:n ja Kiinteistö Oy Katinnurkan väliseen maa-alueiden vaihtoon liittyen

Arviointikertomus 2016

Sotkamon kunnan tilinpäätös 2016

Tilintarkastuskertomus 2016

Talousarvion toteuma ajalta 1.1.-31.3.2017

Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 2017

Tilintarkastussopimuksen jatkaminen tilikausille 2017-2018

Talousarvion toteuma ajalta 1.1.-30.6.2017

Kunnan kiinteistöveroprosenttien määrittäminen vuodelle 2018

Kunnan tuloveroprosentin määrittäminen vuodelle 2018

Vuoden 2018 talousarvio ja vuosien 2018-2020 taloussuunnitelma

ARJEN SUJUVUUS

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2017-2019

Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen Sotkamon kunnassa

Lisäksi em. strategista päämäärää tukevia päätöksiä on tehty ympäristö- ja teknisen toimen lautakunnassa sekä sivistystoimen lautakunnassa.

Tulosalue: Kunnanhallitus

Vastuualue: Hallinto

Hallinto sisältää hallintopalvelut, kunnanhallituksen, avustukset, työmarkkinatuen maksuosuudet, kuntayhtymien maksuosuudet (Kainuun liitto, Kainuun soten talous- ja palkkahallinnon tukipalvelut, Kainuun sote-kuntayhtymä), käyttövaraukset (mm. veteraanitoiminta ja vanhusneuvosto) sekä kansainvälisen toiminnan. Hallintopalvelut palvelee kunnanhallituksen alaisuudessa kunnan johtamista kokonaisuutena, vastaa kunnan edunvalvonnasta, yhteyksistä viranomaisiin ja yhteistyöstä, kuntakuvasta ja elinkeinoelämän kehittämisen edellytyksistä.

Vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, talousjohtaja Heidi Pyykkönen ja toimistopäällikkö Päivi Huotari.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	14 535	2 000	54 130	2706,5 %	52 130	272,4 %
Maksutuotot	749	3 000	700	23,3 %	-2 300	-6,5 %
Muut toimintatuotot	106 430	515 190	162 706	31,6 %	-352 484	52,9 %
Toimintatuotot	121 714	520 190	217 536	41,8 %	-302 654	78,7 %
Henkilöstökulut	-1 222 926	-947 259	-993 108	104,8 %	-45 849	-18,8 %
Palvelujen ostot	-38 804 332	-39 877 463	-39 635 153	99,4 %	242 310	2,1 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-11 141	-11 330	-12 463	110 %	-1 133	11,9 %
Avustukset	-717 291	-779 900	-722 409	92,6 %	57 491	0,7 %
Muut toimintakulut	-24 267	-32 370	-93 767	289,7 %	-61 397	286,4 %
Toimintakulut	-40 779 958	-41 648 122	-41 456 900	99,5 %	191 222	1,7 %
Toimintakate	-40 658 244	-41 127 932	-41 239 364	100,3 %	-111 432	1,4 %
Poistot ja arvonalent.	-8 155	-12 000	-20 573	171,4 %	-8 573	152,3 %
Vyörytyserät, tulot	516 191		542 012	X		5 %
Vyörytyserät, menot	-19 690		-18 669	X		-5,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-40 169 898	-41 139 932	-40 736 268	99,0 %	403 664	1,4 %

Toimintatuotot jäivät alle puolet talousarviossa arvioitua pienemmiksi. Syynä on pysyvien vastaavien hyödykkeiden (kunnan tonttien) myyntivoittotavoite, joka oli asetettu talousarviossa epärealistiseksi. Poistot toteutuivat arvioitua suurempina johtuen koneiden ja tietokoneohjelmien poistoista.

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Toimintatapojen tarkastelu Sähköisten palvelujen kehittäminen, sähköiset kokoukset	Sähköisten kokousten lkm	Mahdollisesti sähköiset kokoukset	Sähköisen kokouskäytännön käyttöönoton valmistelu aloitettiin. Varsinainen käyttöönotto alkuvuodesta 2018.
Toimintatapojen tarkastelu Sähköisten palvelujen kehittäminen, sähköisen asioinnin lisääminen	Sähköisesti käytössä olevien lomakkeiden lkm	Sähköisen asioinnin lisääminen ja kehittäminen	Sähköisesti käytössä olevia lomakkeita ei lisätty.
Palvelujen tuottaminen Laadukas viestintä kunnan palveluista ja kuntakuvan ylläpitäminen	Asiakastyytyväisyyskysely	Kunnan nettisivujen tehokas hyödyntäminen	Kunnan nettisivuja päivitettiin ja hyödynnettiin viestinnän välineenä. Asiakastyytyväisyyskyselyä ei toteutettu.
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Postituskustannusten määrän pieneneminen	Esityslistojen ja liitteiden toimittaminen sähköisesti	Postituskustannukset eivät vähentyneet merkittävästi. Sähköisen kokouskäytännön käyttöönoton valmistelu aloitettiin. Varsinainen käyttöönotto alkuvuodesta 2018.
Palvelujen tuottaminen Työllisyysasioiden hoitaminen kustannustehokkaasti	Kelalle takaisinmaksettavan työmarkkinatuen kuntosuuden pienentäminen	Työllisyyden hoitamiseen uusien toimenpiteiden käyttöönotto	Kunnan maksamien työmarkkinatukimaksujen vuotuista kasvua saatiin hillittyä, mutta ei vielä pienennettyä. Työllistämisen kuntalisän ehtoja päivitettiin ja aktivoitiin uusia toimijoita hyödyntämään kuntalisää. Tolokusti Sotkamossa -hanke käynnistyi 1.8.2017 ja hanke aloitti selvittämään Sotkamon alueen työllisyydenhoidon tilaa sekä kehittämistarpeita.

Tulosityksikkö: Kunnanhallitus

Kunnanhallitus sisältää (matkailu)markkinoinnin, avustukset, joukkoliikenteen, kunnan oman projektit, projektien maksuosuudet, yritysten toimitilat ja muun elinkeinojen kehittämisen.

Kunnanhallitus vastaa mm. strategisesta suunnittelusta, kunnan taloudesta, henkilöstöpolitiikan johtamisesta, hallinnon, organisaation ja johtamisen kehittämisestä, seudullisesta yhteistyöstä, asunto-, elinkeino- ja maankäyttöpolitiikasta, palvelutoimintojen kehittämisestä ja yhteensovittamisesta.

Vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, talousjohtaja Heidi Pyykkönen ja toimistopäällikkö Päivi Huotari.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TA 2017/ TP 2017, €	Muutos TP 2016 - TP 2017, %
Myyntituotot	1 911 673	1 860 615	1 874 653	100,8 %	-14 038	-1,9 %
Maksutuotot	285 600	261 362	208 118	79,6 %	53 244	-27,1 %
Tuet ja avustukset	174 962	308 040	735 690	238,8 %	-427 650	320,5 %
Muut toimintatuotot	349 970	752 190	415 579	55,2 %	336 611	18,7 %
Toimintatuotot	2 722 204	3 182 207	3 234 040	101,6 %	-51 833	18,8 %
Henkilöstökulut	-3 327 008	-3 320 855	-3 373 184	101,6 %	52 329	1,4 %
Palvelujen ostot	-40 073 271	-41 033 772	-41 390 776	100,9 %	357 004	3,3 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-27 863	-27 910	-35 123	125,8 %	7 213	26,1 %
Avustukset	-814 686	-1 041 219	-814 890	78,3 %	-226 329	0 %
Muut toimintakulut	-231 657	-241 220	-308 985	128,1 %	67 765	33,4 %
Toimintakulut	-44 474 485	-45 664 976	-45 922 968	100,6 %	257 992	3,3 %
Toimintakate	-41 752 280	-42 482 769	-42 688 928	100,5 %	206 159	2,2 %
Poistot ja arvonalent.	-8 155	-12 000	-20 573	171,4 %	8 573	152,3 %
Vyörytyserät, tulot	516 190		542 012	X	-542 012	5 %
Vyörytyserät, menot	-72 384		-84 391	X	84 391	16,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-41 316 629	-42 494 769	-42 251 880	99,4 %	-242 889	2,3 %

Uuden kunnanhallituksen jäsenet

Varsinainen jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Sakari Seppänen (pj.)	KESK	Juhani Klemetti	KESK
Petri Makkonen (varapj.)	KOK	Pentti Vihanto	KOK
Jani Komulainen	KESK	Matti Lukkari	KESK
Aimo Korhonen	KESK	Kalevi Valtanen	KESK
Marja-Leena Korhonen	KESK	Maija Matero	KESK
Heidi Kotilainen	KD	Anna Shevchenko	PS
Piia Määttä	KESK	Arja Roivainen	KESK
Osmo Polvinen	VAS	Jarkko Lievonen	VAS
Pinja Toivanen	VAS	Reija Heikkinen	VAS

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Sotkamon kuntastrategia kokonaisuudessaan	Päätöksenteko on sujuvaa ja kunnan edun mukaista; Toimielimen itsearviointi v.2017	Päätöksenteko on lain mukaista. Sujuva päätöksenteko ja yhteen hiileen puhaltaminen.	Itsearviointia ei toteutettu v.2017.
Suomen yritysmuotoisin kunta	Asukasmäärä; vuotuinen nettokasvu	Riittävä väestön määrä kunnassa; vähintään 10 523 asukasta.	Asukasluku 10 423 asukasta 31.12.2017 tilanteessa. Asukasluku väheni nettomääräisesti -48 asukkaalla 31.12.2016 tilanteesta.
Suomen yritysmuotoisin kunta, vetovoimaisuuden ylläpitäminen	Elinkeinostrategia.	Laaditaan elinkeinostrategia yhteistyössä yrittäjien kanssa.	Kuntaan nimettiin elinvoimatyöryhmä, joka ei aloittanut työskentelyään vielä v.2017 puolella vaan alkuvuodesta 2018.
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	Toimenpiteet viestinnässä ja markkinoinnissa; kunnan nettisivuilla ja Facebookissa	Aktiivinen viestintä ja markkinointi	Kunta kiinnitti huomiota aktiiviseen tiedottamiseen ja viestintään kunnan nettisivuilla ja Facebookissa.
Toimintatapojen tarkastelu Sähköisten palvelujen kehittäminen	Otetaan käyttöön sähköisen kokouskäytäntö	Sähköisesti pidettyjen kokousten lkm	Sähköisen kokouskäytännön käyttöön-oton valmistelu aloitettiin. Varsinainen käyttöönotto alkuvuodesta 2018.
Toimintatapojen tarkastelu Sopimuksellisen yhteistyön tehostaminen ja mahdollisuuksien hyödyntäminen myös naapurikuntien ja kolmannen sektorin kanssa	Joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvaa	Sujuva ja selkeästi opastettu joukkoliikenne	Sotkamon kunta on vuonna 2017 ollut mukana Kainuun alueellisessa joukko-liikennetyöryhmässä. Joukkoliikenteen tiedottamisessa oli vaikeuksia, koska käytössä on ollut kaksi erilaista lipputyöjärjestelmää. Nykyisillään tämä ongelma on poistunut. Matkustajamäärät ovat pysyneet ennallaan.

Aktiivinen ja osallistuva sotkamolainen, joka ottaa vastuun itsestään ja toisesta Työnhakija-asiakkaille soveltuvien aktiivipalvelujen kehittäminen	Sotkamon työttömyysaste keskimääräistä alhaisempi Kainuun muihin kuntiin verrattuna	Aktiivisen työllisyyspolitiikan toteuttaminen ja kunnan työllisyydenhoidon mallin suunnittelu	Sotkamon työttömyysaste on Kainuun alhaisin. Käynnistettiin ESR-rahoitteinen Tolokusti Sotkamossa -työllisyydenhoidon hanke 1.8.2017. Kunnassa. Hanke on aloittanut kartoittamaan Sotkamon alueen työllisyydenhoidon tilaa sekä kehittämistarpeita.
Talouden hoitaminen Pitkäjänteisyys talouden hoidossa	Kunnanhallituksen päätökset tasapainottamistoimenpiteistä	Kunnan talouden tasapainottaminen	Laadittu kunnan talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2016-2020. Tehty tasapainottamispäätökset eri toimielimissä ja päätöksiin sitouduttu (pl. yksityistieavustukset).
Talouden hoitaminen Pitkäjänteisyys talouden hoidossa	Asukaskohtainen lainamäärä tilinpäätöksessä	Kunnan velkaantuminen on hallittua ja velkamäärä pysyy alle valtakunnan keskiarvon	Kunnan velkaantuminen saatiin suunnitellusti hallintaan. Lainamäärä 2 925 €/asukas.
Talouden hoitaminen Alijäämien muodostumisen katkaiseminen	Tilikauden tulos	Tilikauden tulos vähintään 0 tai ylijäämäinen	Tilikauden tulos on 814 940 € ylijäämäinen.
Talouden hoitaminen Talouden jatkuva seuranta ja nopea reagointi tarvittaessa	Talousraportit ja talouden toteumaraportit	Kuukausittaiset talousraportit kunnanhallitukselle, laajemmat toteumaraportit palvelualueittain ja koko kunnan osalta hallitukselle 4 kertaa vuodessa	Talouden toteumasta koko kunnan tasolla raportoitu kunnanhallitukselle 1 krt/kk. Talouden toteumaraportit toimialoittain 4 kertaa vuodessa tarkastuslautakunnalle sekä valtuustolle. Sama toimintamalli jatkuu myös TA 2018.

Vastuualue: Elinkeinot

Elinkeinot sisältää (matkailu)markkinoinnin, avustukset, joukkoliikenteen, kunnan oman projektit, projektien maksuosuudet, yritysten toimitilat ja muun elinkeinojen kehittämisen.

Vastuullinen toimielin kunnanhallitus ja vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, talousjohtaja Heidi Pyykkönen ja toimistopäällikkö Päivi Huotari

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Tuet ja avustukset	12 727	28 020	533 795	1905 %	-505 775	4094,2 %
Muut toimintatuotot	63 864	62 000	73 013	117,8 %	-11 013	14,3 %
Toimintatuotot	76 591	90 020	606 807	674,1 %	-516 787	692,3 %
Henkilöstökulut	-5 507	-2 300	-216 479	9412,1 %	214 179	3831 %
Palvelujen ostot	-705 844	-631 579	-1 225 960	194,1 %	594 381	73,7 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-4 999	-5 400	-9 326	172,7 %	3 926	86,6 %
Avustukset	0	-153 819	-29 167	19 %	-124 652	X
Muut toimintakulut	-184 442	-185 000	-189 997	102,7 %	4 997	3 %
Toimintakulut	-900 791	-978 098	-1 670 930	170,8 %	692 832	85,5 %
Toimintakate	-824 200	-888 078	-1 064 122	119,8 %	176 044	29,1 %
Vyörytyserät, menot	-12 648		-24 314	X	24 314	92,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-836 848	-888 078	-1 088 437	122,6 %	200 359	30,1 %

Vuonna 2017 jatkettiin kunnan hallinnoimana Vauhtia Vuokatin (Kajaani-Oulujärvi) kv-matkailuun –hankkeen toteuttamista laajassa yhteistyössä matkailu- ja majoitusalan toimijoiden, Kajaanin kaupungin sekä Paltamon kunnan kanssa. Hankkeen toteutusaika on 1.1.2017–31.12.2019 ja hanketta rahoittavat Kainuun liitto, Sotkamon kunta, Kajaanin kaupunki, Vuokatin matkailukeskus sekä Oulujärven Jättiläiset ry.

Kunta hallinnoi ja toteutti Hiukan alueen kehittäminen –hankkeen ajalla 1.3.-30.9.2017. Hankkeessa kuultiin laajasti toimijoita Hiukan alueen kehittämistarpeista ja osallistettiin myös kuntalaisia ideointiin ja visiointiin. Hankkeeseen saatiin AIKO-rahoitusta Kainuun liitolta. Kokonaisuuteen liittyen on valmistumassa myös kaksi opinnäytetyötä. Vuoden 2018 talousarvioon varattiin suunnittelurahaa suunnitelmien eteenpäin viemiseksi.

Kunta valmisteli tiiviisti Vuokatin Säätiön ja Osuuskauppa Maakunnan kanssa Vuokatti Areenaa. Kunta hallinnoi ja toteutti Vauhtia Vuokatti Areenaan –hanketta 1.10.2017-28.2.2018. Hankkeeseen saatiin Kainuun liitolta hankerahoitusta. Vuoden 2017 lopussa kunta osallistui Kiinteistö Oy Vuokatti Areenan perustamiseen ja omistaa yhtiöstä 33,3 %.

Kainuun Etu Oy:tä koskeva omistajakuntien osakassopimus on päivitetty vuosille 2017-2019. Omistajakunnat rahoittavat yhtiön perustoimintaa vuosittain toiminta-avustuksella, joka kohdistuu yhtiön toiminnan kustannuksiin. Toiminta-avustus sopimuskauden aikana on enintään 400 000 euroa/vuosi. Toiminta-avustuksen vuosittainen jakautuminen omistajakuntien kesken perustuu kuntien edellisen vuoden asukaslukumäärään, Sotkamossa n. 54 000 euroa/vuosi. Toteutunut rahoitus sisältää myös yhtiölle myönnettävän väliaikaisrahoituksen, jonka yhtiö on sitoutunut maksamaan sovitun maksuaikataulun mukaan takaisin.

Matkailukeskuskohtaisessa vertailussa Vuokatti oli vuonna 2017 rekisteröidyissä yöpymisissä ykkösenä Rovaniemen, Rukan ja Levin edellä. Kotimaisissa yöpymisissä Vuokatti oli keskuksista selvä ykkönen. Sen sijaan ulkomaisissa yöpymisissä Vuokatti häviää monelle pienemmällekin keskukselle (kuten Himos ja Enontekiö).

Keskeiset toimenpiteet 2017
* Perustettiin elinvoimatyöryhmä ja käynnistettiin elinkeinostrategian valmistelutyö yhteistyössä yrittäjien kanssa.
* Käynnistettiin Vauhtia Vuokatin (Kajaani-Oulujärvi) kv-matkailuun -kehittämishanke (toteutusaika 1.1.2017-31.12.2019). Kunta hallinnoi ja toteuttaa hanketta.
* Tehostettiin teollisuusalueen markkinointia hyödyntämällä mm. kunnan nettisivuja ja muita viestintäkanavia. Teollisuusalueen tontit myynnissä kampanjahinnalla.
* Laadittiin yhteistyössä JS Suomi Oy:n kanssa kunnan elinvoimaesite (sähköinen + paperinen versio).
* Vaikutettiin nykyisten yritysten kehittämiseen niillä toimenpiteillä, jotka kuuluvat kunnan rooliin yrittäjyyden ja yrittämisen mahdollistajana (kaavoitus, tonttimaan, infran rakentaminen, toimitilojen tarjoaminen jne.)
* Selvitetiin julkisia rahoitusvälineitä elinkeinopoliittisesti merkittävien investointien eteenpäin viemiseksi (Vuokatti Areena, Hiukka sekä Lastaajantie).
* Osallistuttiin eSports-urheilijapolun aloittamiseen Vuokatti-Ruka Urheiluakatemiassa yhteistyössä KAMK:n kanssa.

Elinkeino- ja kehittämisrahoitus sekä muu kunnanhallituksen alainen rahoitus

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
EU- ja muut maksuosuudet	242 462	255 080	399 569	345 878	138 875	99 890
Kainuun Etu Oy	106 972	54 000	117 146	54 000	54 000	54 000
Elävä Kainuu Leader	45 890	45 890	45 890	45 890	45 890	45 890
Kumppaniksi ry	89 600	86 000	86 000	86 000		
Vauhtia Vuokatin (Kajaani-Oulujärvi) kv-matkailuun		69 190	143 928	72 817	4 484	
Tolokusti Sotkamossa -työllisyydenhoidon hanke			6 605	87 171	34 501	
Kunnan omat projektit, sopimusyhteistyö	174 503	210 000	164 765	262 000	317 000	272 000
CEMIS	60 000	65 000	45 000	60 000	60 000	60 000
Jyväskylän yliopiston liikuntatekn./maisterikoulutus	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000
Rastiviikko				20 000	55 000	
Euroopan nuorten olympiafestivaalit (EYOF 2021)	1 403	20 000	5 389	30 000	50 000	60 000
Ennakoimattomat projektit	3 100	15 000	4 376	10 000	10 000	10 000
Yhteistyösopimukset				32 000	32 000	32 000
Muu rahoitus	1 113 407	1 103 210	1 166 694	1 325 830	1 177 010	1 139 691
Matkailun markkinointi (mm. VMK Oy, Vuokatti News)	120 370	123 000	104 826	110 000	110 000	110 000
Matkailun neuvontapalvelut	14 100	21 000	9 100			
Joukkoliikenne	105 922	125 800	170 228	308 820	190 000	182 681
Yritysten toimitilat/OK Maakunta	126 044	128 400	137 261	140 000	140 000	140 000
Kunnan työmarkkinatuen maksuosuus	672 991	650 000	689 612	660 000	630 000	600 000
Pitkäaikaistyöttömien työllistämisen kuntalisä	18 800	20 000	20 797	72 000	72 000	72 000
Kesätyöseteli	18 438	15 010	12 040	20 010	20 010	20 010
Muu kehittäminen	36 742	20 000	22 830	15 000	15 000	15 000
Elinkeinojen kehittäminen (kohdentamaton raha)				50 000	50 000	50 000
Elinkeino- ja kehittämisrahoitus yhteensä	1 530 372	1 568 290	1 731 028	1 933 708	1 632 885	1 511 581

Vastuualue: Henkilöstö

Henkilöstöhallinnon vastuualue sisältää henkilöstöhallinnon ja työllistämisen määrärahat. Henkilöstöhallinnossa hoidetaan koko henkilöstöä koskevat tehtävät. Henkilöstöhallinto tukee koko organisaation toimintaa siten, että henkilöstöön liittyvät asiat valmistellaan keskitetysti. Kunta palkkaa kunnassa asuvia työttömiä määräaikaisiin palvelussuhteisiin. Kunnan henkilöstöstrategiassa hyväksytyt kunnan tavoitteet ja toimintalinjat ovat: johtaminen, osaaminen, työhyvinvointi, rekrytointi ja palkkaus.

Vastuuhenkilöt sivistysjohtaja Merja Ojalampi ja palvelualuejohtaja Kaarina Leinonen.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	120	0	224	X	-224	86,7 %
Maksutuotot	234	0	16	X	-16	-93,3 %
Tuet ja avustukset	162 235	280 020	201 895	72,1 %	78 125	24,4 %
Muut toimintatuotot	13 757	10 000	13 427	134,3 %	-3 427	-2,4 %
Toimintatuotot	176 346	290 020	215 562	74,3 %	74 458	22,2 %
Henkilöstökulut	-211 954	-479 862	-296 649	61,8 %	-183 212	40 %
Palvelujen ostot	-307 451	-275 630	-299 189	108,5 %	23 559	-2,7 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 265	-830	-3 565	429,5 %	2 735	181,8 %
Avustukset	-17 141	-50 200	-17 833	35,5 %	-32 367	4 %
Muut toimintakulut	-14 250	-15 300	-9 421	61,6 %	-5 879	-33,9 %
Toimintakulut	-552 060	-821 822	-626 657	76,3 %	-195 165	13,5 %
Toimintakate	-375 714	-531 802	-411 095	77,3 %	-120 707	9,4 %
Vyörytyserät, menot	-7 620	0	-9 040	X	9 040	18,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-383 334	-531 802	-420 135	79 %	-111 667	9,6 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Ylläpidetään yhteisöllisyyttä Yhdessä tekeminen on tärkeää.	Mittarit tarkentuvat myöhemmin.	Tiimityötä lisätään. Vakiinutetaan työparityöskentely toimintamalliksi kaikilla palvelualueilla.	Tiimityötä on tehty kaikilla toimialoilla. Työparityöskentelyä on toteutettu luontaisesti siten kuin se on ollut mahdollista.
Resurssien käyttäminen Henkilöstön osaamisen karttaminen	Väh. 50 %:n kanssa on pidetty kehityskeskustelut ja tehtäväkuvat on määritetty.	Kehityskeskustelut on pidetty ja henkilöstölle on laadittu tehtäväkuvat.	Kehityskeskusteluita on pidetty; ne jatkuvat v. 2018. Tehtävänvaativuuden karttaminen on aloitettu.

Resurssien käyttäminen Hyödynnetään tehtäväjärjestelyjä	Htv:t pysyvät samana tai vähenevät.	Henkilöstöresurssit ovat mahdollisimman tehokkaassa käytössä. Henkilöstömitoituksen toteuttamista laajennetaan.	Uutta henkilöstöä ei ole palkattu juurikaan eläköityvien tilalle. Tehtävät on jaettu tai muutoin järjestetty eri tavalla. Htv on kasvanut 2 htv:lla vuoteen 2016 verrattuna. Huom. htv:ssä on mukana kansalaisopiston tuntiopettajat. Määrä vaihtelee vuosittain.
Resurssien käyttäminen Huolehditaan henkilöstön riittävästä koulutuksesta ja osaamisen kehittämisestä	Sama kuin edellä. Mittarit tarkentuvat myöhemmin.	Kartoitetaan osaamisen kehittämistarpeita kehityskeskusteluissa. Mahdollistetaan henkilöstön osallistuminen riittävästi niihin koulutuksiin, jotka tukevat työtehtävien menestyksellistä hoitamista. Esimiehet osallistuvat kehityskeskusteluissa esiin tulleet koulutustarpeet.	Työntekijät ovat osallistuneet ammattiosaamista ylläpitävään ja kehittävään koulutukseen kunkin toimialan määrärahojen puitteissa. Koulutustarpeet käydään läpi kehityskeskusteluissa.
Resurssien käyttäminen Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista	Työilmapiirikyselyn tulokset ovat paremmat kuin edellisessä. Sairauspoissaolot ovat laskeneet alle 11,6/htv.	Toteutetaan työilmapiirikysely vuosittain. Seurataan sairauspoissaolojen kehittymistä ja toteutetaan ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä siltä osin kuin työnantajan on mahdollista.	Työilmapiirikysely on tehty vuonna 2017. Vastaaajien määrä oli 40 %. Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet edellisestä vuodesta 829 työpäivällä, 1,2 sairauspv/htv:lla.
Resurssien käyttäminen Hiljaisen tiedon kerääminen ja siirtäminen eläköitymisen myötä	Väh. 50 %:n kanssa eläkkeelle jäävistä henkilöistä pidetään lähtökeskustelu. Tieto siirtyvistä työtehtävistä on kirjattuna sataprosenttisesti.	Eläköityvän henkilön työtehtävien järjestely tehdään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa: otetaan käyttöön ns. lähtökeskustelu.	Esimiehet ovat käyneet lähtökeskustelun eläkkeelle jääneiden kanssa. Hiljaisen tiedon siirtoa on tehty seuraajalle ennen eläkkeelle jääntiä.

Keskeiset toimenpiteet 2017						
Henkilöstöasiat						
* Henkilöstön osaamista, työolosuhteita, koulutustarpeita ja tiimityöskentelyä on kartoitettu kehityskeskusteluissa.						
* Tehtäväjärjestelyjä on hyödynnetty, esim. eläköityneen henkilön työtehtävät on jaettu useamman henkilön hoitettavaksi.						
* Henkilöstön työhyvinvointiin on panostettu esim. kunnassa on käytössä varhaisen tuen malli ja korvaavan työn malli. Työssä jaksamiseen on panostettu tehtäväjärjestelyillä ja kuntoutustukiratkaisuilla, niin että työntekijä pysyisi työkykyisenä pidempään. Työyhteisöissä/tiimeissä on tarvittaessa ollut mahdollisuus käyttää työnohjausta sekä työfysioterapeuttin palveluita. Henkilökunta on voinut käyttää edullisimmin Katinkullan kylpylän palveluja ja muita Katinkullan harrasteita ja uimahallilippuja. Henkilöstö on voinut osallistua keraan vuodessa liikuntailtapäivään työyhteisöittäin. Työilmapiirikysely on tehty. Siitä tulleen palautteen perusteella toimenpiteisiin on ryhdytty.						
* Henkilöstöasioita ovat hoitaneet sivistysjohtaja, palvelualueesihteeri ja kukin esimies omalla toimialueellaan.						
* Erillistä esimieskoulutusta ei ole järjestetty, vaan itsekukin on voinut osallistua tarvitsemaansa koulutukseen määrärahojen puitteissa.						
* Henkilöstön ensiapukoulutusta, EA1, EA2 ja hätäensiapu, järjestetään kansalaisopiston toimesta; v. 2017 niitä on järjestetty kaikkia.						
Työllisyysasiat						
* Käynnistettiin ESR-rahoitteinen Tolokusti Sotkamossa -työllisyydenhoidon hanke (1.8.2017-31.7.2019)						
* Hankkeen toimesta kartoitettiin Sotkamon alueen työllisyydenhoidon tilaa sekä kehittämistarpeita.						
* Päivitettiin ja ajantasaistettiin työllistämisen kuntalisän myöntämisen ehtoja, tehostettiin kuntalisästä tiedottamista ja aktivoitiin lisää toimijoita hyödyntämään kuntalisää.						
* Otettiin käyttöön järjestelypalkkiomenettely palkkatuetun tai velvoitetyöllistettävän henkilön edelleen siirtämisestä toisen työnantajan työtehtäviin.						

Vastuualue: Lomatoimi

Lomatoimi vastaa maatalousyrittäjien lomituspalveluiden (vuosiloma, sijaisapu ja maksullinen lomitus) järjestämisestä Sotkamo-Kajaani-Kuhmo yhteistoiminta-alueella.

Vastuuhenkilö lomituspäällikkö Eeva Halonen.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	1 897 017	1 858 615	1 820 212	97,9 %	38 403	-4 %
Maksutuotot	284 617	258 362	207 402	80,3 %	50 960	-27,1 %
Muut toimintatuotot	228			X		-100 %
Toimintatuotot	2 181 863	2 116 977	2 027 615	95,8 %	89 362	-7,1 %
Henkilöstökulut	-1 737 574	-1 754 340	-1 716 758	97,9 %	-37 582	-1,2 %
Palvelujen ostot	-247 058	-242 800	-223 396	92 %	-19 404	-9,6 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-9 682	-9 550	-8 963	93,9 %	-587	-7,4 %
Avustukset	-57 653	-40 000	-41 148	102,9 %	1 148	-28,6 %
Muut toimintakulut	-7 640	-7 950	-11 677	146,9 %	3 727	52,8 %
Toimintakulut	-2 059 607	-2 054 640	-2 001 942	97,4 %	-52 698	-2,8 %
Toimintakate	122 255	62 337	25 673	41,2 %	36 664	-79 %
Vyörytyserät, menot	-29 805		-30 314	X	30 314	1,7 %
TILIKAUDEN TULOS	92 451	62 337	-4 641	-7,4 %	66 978	-105 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Huolehditaan työstä, toimeentulosta, terveydestä sekä mahdollistetaan osallisuus Valinta - maaseudullakin voi asua	Maatalousyrittäjien vuosilomista siirtyy seuraavalle vuodelle enintään 10 %. Sijaisapupyynnöt toteutuu 90 %:sti. Lomittajien vaihtuvuus tilalla vähenee.	Maatalousyrittäjät saavat lomituspalvelut toiveidensa mukaisena aikana. Työvuorolistojen tehokas suunnittelu.	Vuosilomia siirrettiin 13,5 % myönnettyistä päivistä. Yrittäjät saivat vain 23,8 pv 26 VL-pv:tä. SA-pyyntöpäivistä toteutettiin 95,6%. Äkilliset sairastapaukset aiheuttivat ajoittain ongelmia.
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Vuosi- ja sijaisapulomituk- sissa lomituspäivän pituus on yhtä pitkä. Lomittaja työllistyy työsopimuksen mukaiseen työaikaan.	Lomituspäivän kesto määriteltä lainmukaisesti ja lomittajan työaika vastaa lomitettavan maatalous-yrittäjän tehtäväosuutta. Lomittajien määrä ja työaika vastaavat lomituspalvelujen kysyntää.	Päivän pituus VL 6,09 h ja SA 6,59 h. Tiloittain lomituspäivien pituudet ovat li- kipitäen samanlaisia, ero johtuu siitä, että lomitettu erilaisilla tiloilla. Päivät lyhempiä kuin valta-kunnassa keskimäärin. Osa-aikaistamisen jälkeen työllistat ollut helpompi suunnitella.
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Lomituspäivän hinta jää valta-kunnan keskiarvon alle.	Lomituspäivän kesto määriteltä lainmukaisesti ja lomittajan työaika vastaa lomitettavan maatalous-yrittäjän tehtäväosuutta. Lomittajien määrä ja työaika vastaavat lomituspalvelujen kysyntää. Lomitusnetissä ajantasaiset tilatiedot.	Lomituspäivän hinta oli 171,52 €, mikä oli todennäköisesti alle valtakunnan tason. Kaikki vakituiset maatalouslomittajat osa-aikaistettiin v. 2017 aikana. Uusia ammattitaitoisia lomittajia ei ollut palkattavissa.

Vastuualue: Maataloustoimi

Maataloustoimi vastaa maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluvista lakisääteisistä tehtävistä ja maaseudun kehittämisestä. Sotkamon maataloushallinto vastaa EU-maksajavirastotehtävistä Kajaanin, Kuhmon ja Sotkamon muodostamalla yhteistoiminta-alueella.

Vastuuhenkilö maaseutupäällikkö Jari Korhonen.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Muut toimintatuotot	3 244	3 000	5 213	173,8 %	-2 213	60,7 %
Toimintatuotot	3 244	3 000	5 213	173,8 %	-2 213	60,7 %
Henkilöstökulut	-103 624	-91 728	-103 082	112,4 %	11 354	-0,5 %
Palvelujen ostot	-7 162	-3 100	-6 116	197,3 %	3 016	-14,6 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-619	-500	-757	151,5 %	258	22,4 %
Avustukset	-22 600	-17 500	-4 343	24,8 %	-13 167	-80,8 %
Muut toimintakulut	-786	-100	-1 544	1544 %	1 444	96,5 %
Toimintakulut	-134 792	-112 928	-115 843	102 %	2 915	-14,1 %
Toimintakate	-131 548	-109 928	-110 630	100,6 %	702	-15,9 %
Vyörytyserät, menot	-1 945		-1 624	X	1 624	-16,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-133 493	-109 928	-112 255	102,1 %	2 327	-15,9 %

Keskeiset toimenpiteet 2017

- * Sähköiseen asiointiin annettiin hyvin saavutettava ja luotettava tuki.
- * Seurattiin maakuntauudistukseen liittyvää tiedottamista (ei edustusta työryhmissä).
- * Sähköisiä tukihakemuksia tuli neljä kappaletta eli 2 prosenttia hakemuksista. Asiakaskyselyssä kohta "asioiden hoito" sai arvosanaksi erittäin tyytyväinen.
- * Osallistuttiin maakuntauudistuksen valmisteluun ja saatiin edustus väliaikaiseen valmistelutoimielimeen.
- * Maksajavirastotoiminnan ISO/IEC 27001 tietoturva vaatimukset otettiin käyttöön.
- * Kunta on tarjonnut maatalouden kehittämiseen motivoivan ilmapiirin huomioimalla alan strategiatyössä.

Vastuualue: Asuntotoimi

Asuntotoimi vastaa omakotitalo- ja lomarakennuspaikkojen varauksesta ja myynnistä kunnanhallituksen vahvistamien periaatteiden mukaan. Asuntotoimi hoitaa kunnalle kuuluvat arava-, korkotuki- ja korjausavustuslain mukaiset tehtävät sekä valmistelee ja laatii toimi- ja muiden tilojen ja tonttien luovuttamiseen liittyviä sopimuksia.

Vastuuhenkilö toimistopäällikkö Päivi Huotari.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016 - TP 2017, %
Muut toimintatuotot	162 446	162 000	161 306	99,6 %	-694	-0,7 %
Toimintatuotot	162 446	162 000	161 306	99,6 %	-694	-0,7 %
Henkilöstökulut	45 423	45 365	47 107	103,8 %	1 742	3,7 %
Palvelujen ostot	1 423	3 200	961	30 %	-2 239	-32,5 %
Aineet, tarv. ja tavarat	157	300	48	16 %	-252	-69,4 %
Muut toimintakulut	272	500	2 579	515,8 %	2079	848,2 %
Toimintakulut	47 275	49 365	50 695	102,7 %	1 330	7,2 %
Toimintakate	115 171	112 635	110 611	98,2 %	-2 024	-4 %
Vyörytyserät, menot	676		755	X	755	11,7 %
TILIKAUDEN TULOS	114 495	112 635	109 856	97,5 %	-2 779	-4,1 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen	Riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta	Tonttikauppojen lukumäärän huomattava kasvu	Kaavoituksen kanssa on tehty yhteistyötä riittävän tonttitarjonnan ylläpitämiseen; keskinäisiä tietoja on vaihdettu tonttien kysynnästä, tonttien kohdistamisesta eri alueille sekä uusille asuntoalueille tulevista tonteista. Tonttikauppojen lukumäärän huomattava kasvu ei toteutunut. 2017 tehtiin kolme omakotitalo-tonttikauppaa. Kunnan uudesta ja vanhasta tonttitarjonnasta ja houkuttelevuudesta on tiedotettu eri kanavia hyödyntäen. Emäntäkoulun ja Koulurinteen tontteja on markkinoitu myös kiinteistövälittäjän kautta. Markkinoinnilla ei ole saatu toivottua kasvua tonttikauppoihin. Koulurinteen yksi lomarakennuspaikka on myyty kiinteistövälittäjän toimeksiannon kautta.
Ylläpidetään yhteisöllisyyttä	Korjausavustusten hakemis- ja myöntämismenettelystä tiedottaminen	Tiedottaminen tavoittaa kohderyhmän	Hakijoille on annettu henkilökohtaista opastusta ja neuvontaa ARA:n avustusten hakemiseen

2.1.2 Ympäristö- ja tekninen toimiala

Ympäristö- ja tekninen toimiala vastaa kunnallisteknisistä palveluista, kiinteistöjen kunnossapidosta, vesi- huollosta, kaavoitus- ja ympäristötoimesta sekä ateria- ja puhtaanapalveluista. Palvelut tuotetaan omina, yhteistoiminnassa lähikuntien kanssa tai ostopalveluina laadukkaina ja kilpailukykyisinä.

Vastuuhenkilö tekninen johtaja Harri Helenius.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	8 032 946	7 630 154	7 864 844	103,1 %	-234 690	-2,1 %
Maksutuotot	190 074	186 600	190 449	102,1 %	-3 849	0,2 %
Tuet ja avustukset	114 442	0	68 063	X	-68 063	-40,5 %
Muut toimintatuotot	2 085 520	1 879 743	2 163 693	115,1 %	-283 950	3,7 %
Toimintatuotot	10 422 982	9 696 497	10 287 049	106,1 %	-590 552	-1,3 %
Henkilöstökulut	-4 468 059	-4 159 717	-3 905 448	93,9 %	-254 269	-12,6 %
Palvelujen ostot	-4 442 929	-3 420 677	-4 457 508	130,3 %	1 036 831	0,3 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-3 445 867	-3 466 560	-3 553 139	102,5 %	86 579	3,1 %
Avustukset	-85 893	-433 000	-81 862	18,9 %	-351 138	-4,7 %
Muut toimintakulut	-486 710	-207 485	-459 341	221,4 %	251 856	-5,6 %
Toimintakulut	-12 929 458	-11 687 440	-12 457 299	106,6 %	769 860	-3,7 %
Toimintakate	-2 506 476	-1 990 943	-2 170 250	109 %	179 307	-13,4 %
Poistot ja arvonalent.	-2 595 165	-2 543 441	-2 870 170	112,8 %	326 729	10,6 %
Satunnaiset tuotot			193 505	X	-193 505	X
Varausten ja rahastojen muutos			185 175	X	-185 175	X
Vyörytyserät, menot	-162 969		-168 838	X	168 838	3,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-5 264 610	-4 534 384	-4 830 579	106,5 %	296 195	-8,2 %

Talous (ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016 - TP 2017, %
Myyntituotot	3 463 341	3 639 463	3 637 906	100 %	1 557	5 %
Maksutuotot	188 648	186 600	183 169	98,2 %	3 431	-2,9 %
Tuet ja avustukset	114 442	0	68 063		-68 063	-40,5 %
Muut toimintatuotot	1 815 457	1 860 143	1 900 890	102,2 %	-40 747	4,7 %
Toimintatuotot	5 581 888	5 686 206	5 790 028	101,8 %	-103 822	3,7 %
Henkilöstökulut	-4 468 059	-4 159 717	-3 905 448	93,9 %	-254 269	-12,6 %
Palvelujen ostot	-3 503 856	-2 917 522	-3 567 227	122,3 %	649 705	1,8 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-3 343 315	-3 343 560	-3 430 408	102,6 %	86 848	2,6 %
Avustukset	-85 893	-433 000	-81 862	18,9 %	-351 138	-4,7 %
Muut toimintakulut	-237 091	-207 485	-221 774	106,9 %	14 289	-6,5 %
Toimintakulut	-11 638 214	-11 061 285	-11 206 720	101,3 %	145 435	-3,7 %
Toimintakate	-6 056 326	-5 375 079	-5 416 692	100,8 %	41 613	-10,6 %
Poistot ja arvonalent.	-2 595 165	-2 543 441	-2 870 170	112,8 %	326 729	10,6 %
Satunnaiset tuotot			193 505	X	-193 505	X
Varausten ja rahastojen muutos			185 175	X	-185 175	X
TILIKAUDEN TULOS	-8 651 491	-7 918 520	-7 908 183	99,9 %	-10 337	-8,6 %

Yhteenveto vuodesta 2017

Ympäristö- ja teknisen palvelualueen vuosi 2017 oli haasteellinen ja samalla mielenkiintoinen. Palvelut pystyttiin tuottamaan tehokkaasti, vaikka henkilöstön määrän väheneminen eteenkin esimiestäsolla on laajentanut monien henkilöiden toimenkuvia. Toiminnan tehostamista pyrittiin tekemään monin tavoin mm. valmistelemalla sähköisten asiointijärjestelmien käyttöönottoa.

Kiinteistökannan kunto ja sisäilma-asiat herättivät huolta niin henkilöstössä kuin ulkopuolissa tahoissa. Kuntotutkimuksiin ja sisäilmaselvityksiin satsattiin enemmän kuin aiempina vuosina ja suuntausta jatketaan myös tulevana vuosina.

Investoinneista suurimpana oli virastotalon perusparannus, jonka vuoksi osa henkilöstöstä joutui väistötiloihin. Remontin myötä henkilöstön työskentelyolosuhteet paranivat merkittävästi mm. sisäilmalaadun osalta.

Kokonaisuudessa ympäristö-tekniinen palvelualue pysyi ulkoisilla erillä mitattuna hyvin asetetuissa tavoitteissa niin mittareiden kuin talouden osalta.

Uusi ympäristö- ja tekninen lautakunta

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Juho Lukkari (pj.)	Markku Piirainen
Pinja Toivainen (varapj.)	Arja Tampio
Pentti Vihanto	Matti Piirainen
Anna Shevchenko	Yana Kulyaeva
Maija Matero	Sarianna Kokkonen
Arja Roivainen	Annikki Hakkarainen
Kalevi Valtanen	Ari Hakkarainen
Tuula Rossi-Määttä	Anna Grip
Antero Pasanen	Esko Rönkkö

Tiejaosto

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Juho Lukkari (pj.)	Markku Piirainen
Arja Roivainen (varapj.)	Annikki Hakkarainen
Taavetti Ryhänen	Pinja Toivainen

Tulosalue: Tekniset palvelut

Vastuualue: Kunnallistekniset palvelut

Kunnallistekniset palvelut sisältävät hallinnon, kaavatiet, yksityistiet, puistot, varikon, liikuntapalvelut, Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy:n, lämpölaitoksen, satamalaitoksen, maa- ja metsätilat sekä pelastustoimen. Kunnallistekninen palvelualue vastaa katujen, viheralueiden, leikkikenttien ja urheilualueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä yksityisteistä. Vesihuollon osalta kunnallistekniikka vastaa suunnittelusta, saneeraamisesta ja rakentamisesta. Tulosalueen tehtäviin kuuluu venepaikat, maa- ja metsätilat, jätehuollon ja kaukolämpölaitoksen asiat.

Vastuuhenkilöt suunnitteluinsinööri Erkki Tervo, insinööri Aarno Konka ja vs. liikuntatoimenjohtaja Ossi Pulkkinen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	462 036	360 552	534 924	148,4 %	-174 372	15,8 %
Maksutuotot	50 222	44 800	36 009	80,4 %	8 791	-28,3 %
Tuet ja avustukset	90 060	0	32 935		-32 935	-63,4 %
Muut toimintatuotot	149 839	140 680	149 441	106,2 %	-8 761	-0,3 %
Toimintatuotot	752 157	546 032	753 309	138 %	-207 277	0,2 %
Henkilöstökulut	-1 140 986	-939 880	-924 516	98,4 %	-15 365	-19 %
Palvelujen ostot	-2 321 045	-1 950 294	-2 489 235	127,6 %	538 941	7,2 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-324 381	-285 770	-322 256	112,8 %	36 486	-0,7 %
Avustukset	-84 791	-433 000	-81 862	18,9 %	-351 138	-3,5 %
Muut toimintakulut	-52 495	-78 300	-39 048	49,9 %	-39 252	-25,6 %
Toimintakulut	-3 923 699	-3 687 244	-3 856 916	104,6 %	169 672	-1,7 %
Toimintakate	-3 171 542	-3 141 212	-3 103 608	98,8 %	-37 604	-2,1 %
Poistot ja arvonalent.	-824 321	-836 472	-817 016	97,7 %	-19 455	-0,9 %
Vyörytyserät, menot	-50 939		-54 167		54 167	6,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-4 046 802	-3 977 683	-3 974 790	99,9 %	-2 893	-1,8 %

Tulosityksikkö: Tekniset palvelut hallinto

Tekniseen hallintoon kuuluu operatiivisen toiminnan johtaminen sekä teknisen palvelualueen keskitetyt henkilöstö-, talous- ja hallintopalvelut. Tehtävänä on huolehtia lautakuntavalmistelusta, päätösten täytäntöönpanosta, toiminnan kehittämisestä, talouden suunnittelusta ja seurannasta sekä laskutuksesta, perinnästä, palvelualueen arkistoinnista, yksityisteiden avustuksiin, rakennuslupiin, ympäristötoimen lupiin ja asiakaspalveluun liittyvistä tehtävistä sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.

Vastuuhenkilö tekninen johtaja Harri Helenius.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Muut toimintatuotot	88		88		-88	0
Toimintatuotot	88		88		-88	0
Henkilöstökulut	-214 414	-155 317	-144 194	92,8 %	-11 123	-19 %
Palvelujen ostot	-26 226	-24 924	-31 691	127,2 %	6 767	7,2 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-4 375	-4 230	-5 787	136,8 %	1 557	-0,7 %
Muut toimintakulut	-2 161	-3 800	-2 443	64,3 %	-1 357	-13 %
Toimintakulut	-247 217	-188 271	-184 115	97,8 %	-4 156	-1,7 %
Toimintakate	-247 129	-188 271	-184 028	97,7 %	-4 243	-2,1 %
Vyörytyserät, menot	-3 243		-2 727		2 727	-15,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-250 372	-188 271	-186 754	99,2 %	-1 517	-25,4 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Toimivat työketjut teknisten palvelujen peruspalveluissa	Reklamaatiot alle 10 kpl/tulosyksikkö	0-2 kpl/tulosyksikkö
Resurssien käyttäminen Henkilöstön osaamisen karttaminen ja toimenkuvat	Henkilöstön osaamiskarttaminen, tehtäväkuvaukset ja toimenkuvien tarkastelu	Esimiestaso v. 2017	Kesken
Resurssien käyttäminen Hiljaisen tiedon kerääminen ja siirtäminen eläköitymisen myötä	Kaikkien merkittävien tietojen siirtäminen ja tarvittaessa sähköiseen muotoon saattaminen.	100 %	90 %

Tulosyksikkö: Kaavatiet

Kunnossapitolain mukaan kunnan tulee pitää kadut ja yleiset alueet liikennettä tyydyttävässä kunnossa. Sotkamon liikenteestä huomattava osa on matkailun ja erilaisten tapahtumien aiheuttamaa liikennettä ja tämä muodostaa kunnossapitotoimelle erityistarpeet sekä ajallisesti että paikallisesti. Laadukkaita ja oikea-aikaiset kunnossapitotoimet lisäävät liikenneverkon toimivuutta, turvallisuutta ja viihtyvyyttä sekä matkailijoille että kuntalaisille.

Vastuhenkilö suunnitteluinsinööri Erkki Tervo.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	2 687	1 680	2 007	119,5 %	-327	-25,3 %
Maksutuotot	7 783					-100 %
Muut toimintatuotot	2 982	1 680	3 216	191,4 %	-1 536	7,9 %
Toimintatuotot	13 452	3 360	5 223	155,5 %	-1 863	-61,2 %
Henkilöstökulut	-163 829	-122 057	-114 790	94 %	-7 267	-29,9 %
Palvelujen ostot	-315 787	-322 010	-340 484	105,7 %	18 474	7,8 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-89 424	-96 950	-86 282	89 %	-10 668	-3,5 %
Muut toimintakulut	-5 461	-4 600	-5 576	121,2 %	976	2,1 %
Toimintakulut	-574 500	-545 617	-547 132	100,3 %	1 515	-4,8 %
Toimintakate	-561 049	-542 257	-541 909	99,9 %	-348	-3,4 %
Poistot ja arvonalent.	-553 801	-586 242	-566 283	96,6 %	-19 959	2,3 %
Vyörytyserät, menot	-7 601		-7 893		7 893	3,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 122 450	-1 128 499	-1 116 085	98,9 %	-12 414	-0,6 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Arjen sujuvuus Huolehditaan kaikkinaisesta turvallisuudesta	Liukkaudentorjuntavahinkojen määrä alle 5 kpl/vuosi	Liikenneturvallisuustyötä tehdään liikenneturvallisuuksuunnitelman mukaisesti.	Liukkaudentorjuntavahingot 1 kpl
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Kaavatiet ja kevyen liikenteen väylät pidetään kunnossa, hinta alle 6 000 €/km	Kadut ja yleiset alueet pidetään tyydyttävässä ja turvallisessa kunnossa.	Kaavateiden ja kevyen liikenteen väylien kunnossapitokulut 5 976 €/km

	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Kaavatiet, km	65	72	72
Kevyen liikenteen väylät,	18	20	20
Vuotuiset hoitokustannukset, kunnossapito €/km	3 906	6 000	6 033
Vuotuiset hoitokustannukset, nettomenot €/km	6 868	6 000	5 976

Keskeiset toimenpiteet 2017
* Vuoden 2017 aikana peruskorjattiin Keskuskatu, Sepänkuja, Niemeläntie ja osittain Rantakatu. Katujen rakentaminen tehdään loppuun vuoden 2018 aikana. Liikenneturvallisuutta parannettiin em. rakennuskohteissa tekemällä Keskuskadulle uudet leveämmät jalkakäytävät sekä hidaste Keskuskadun, Markkinatien ja Rantatien risteykseen. Lisäksi rakennettiin korotetut jalkakäytävät Sepänkujalle ja Rantatielle. * Asutuskadulle maalattiin ja merkittiin uusi suojatie Kirkonkylän ja Makkosenmäen välisen kevyenliikenteen väylän ylityskohdalle. * Katuvalaisimia uusittiin keskustaajaman alueella yhteensä 70 kpl. Lisäksi Keskuskadulle, Sepänkujalle, Niemeläntielle ja Rantakadulle tuli uudet led-valaisimet peruskorjauksen yhteydessä.

Tulosityksikkö: Yksityistiet

Sotkamon kunta myöntää haja-alueen asutuksen säilyttämiseksi ja elinkeinojen kehittämiseksi avustusta yksityistien kunnossapitoon fyysisille henkilöille, kuolinpesille ja fyysisistä henkilöistä muodostuville yhtiöille. Kunnan avustusta ei myönnetä osakeyhtiöille eikä julkisoikeudellisille yhteisöille.

Yksityistien vastuuhenkilönä toimi tieinsinööri Erkki Tervo.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	13 509		454	X	-454	-96,6 %
Maksutuotot	35 027	30 000	16 376	54,6 %	13 624	-53,2 %
Tuet ja avustukset	54 036			X	0	-100 %
Muut toimintatuotot			150	X	-150	X
Toimintatuotot	102 573	30 000	16 980	56,6 %	13 020	-83,4 %
Henkilöstökulut	-68 282	-57 149	-58 807	102,9 %	1 658	-13,9 %
Palvelujen ostot	-390 485	-24 121	-430 597	1 785,2 %	406 476	10,3 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-7 033	-850	-1 180	138,8 %	330	-83,2 %
Avustukset	-46 234	-394 500	-39 721	10,1 %	-354 779	-14,1 %
Muut toimintakulut	-1 027	-430	-1 046	243,2 %	616	1,8 %
Toimintakulut	-513 062	-477 050	-531 351	111,4 %	54 301	3,6 %
Toimintakate	-410 490	-447 050	-514 370	115,1 %	67 320	25,3 %
Poistot ja arvonalent.	-5 459	-3 939	-3 939	100 %	0	-27,8 %
Vyörytyserät, menot	-6 601		-7 735		7 735	17,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-422 549	-450 989	-526 044	116,6 %	75 056	24,5 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Arjen sujuvuus Huolehditaan kaikkinaisesta turvallisuudesta	Liikennevahinkojen määrä alle 5kpl/vuosi	Pidetään kunnossapito-sopimuksen tehneet yksityistiet liikennettä tyydyttävässä ja turallisessa kunnossa	Liikennevahinkoja 2 kpl
Arjen sujuvuus Valinta - maaseudullakin voi asua	Kunnan hoidossa olevat yksityistiet pidetään kunnossa, hinta enintään 890 €/km	Kunta antaa avustusta 75 % pysyvän asutuksen pääsyteille sekä liikenteellisesti merkittävillä yksityisteillä (läpikulkutiet), kun tielle on perustettu tiehoitokunta. Mikäli tiehoitokuntaa ei ole perustettu maksetaan km-perusteinen avustus.	1003 €/km
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Kustannukset	Kunnossapitotoimien oikea-aikaisuus	1003 €/km

	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Kunnan hoidossa, km	405	405	405
Kunnan hoidossa, €/km	890	870	1 003
Kunnan hoidossa, €	360 500	352 350	406 386
Tiekuntien hoidossa, km	34	33	34
Tiekuntien hoidossa, €/km	500	700	630
Tiekuntien hoidossa, €	17 000	23 100	21 630
Km-perusteinen avustus, km	141	95	92
Km-perusteinen avustus, €/km	200	200	200
Km-perusteinen avustus, €	28 200	19 000	18 340
Perusparannus, €	105 000	0	0
Menot yhteensä	510 800	377 400	446 356
Tulot yhteensä	99 600	30 000	16 980
Netto	411 200	347 400	429 376

Keskeiset toimenpiteet 2017

* Kunnan hoidossa olevien yksityisteiden hoitokuluiksi tuli n. 1 003 €/km. Ylitys tavoitekustannuksiin (890 €/km) johtui erittäin lumisesta loppuvuodesta, jonka vuoksi avarauskulut ylittyivät huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna. Vuoden 2017 toteutuneista hoitokuluista peritään tiekunnilta 25 %:n omavastuuosuus vuoden 2018 aikana. Yhteisö-osakkailta peritään toteutuneet hoitokulut täysimääräisesti voimassa olevan yksikköjaon mukaisesti.

* Tiekuntien hoidossa oleville teille maksetaan avustuksena 75 % vuoden 2017 toteutuneista hoitokuluista vuoden 2018 aikana.

* Teille jossa ei ole perustettua tiekuntaa maksettiin avustusta 200 €/km.

* Kunta ei avustanut yksityisteiden perusparannuksia vuoden 2017 aikana.

Tulosityksikkö: Puistotoimi

Puistotoimi huolehtii yleisten alueiden kunnossapidosta siten, että alueet ovat viihtyisiä, siistejä ja turvallisia.

Vastuuhenkilöt vs. liikuntatoimenjohtaja Ossi Pulkkinen ja työnjohtaja Hannu Järvinen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	3 800	5 310	3 387	63,8 %	1 923	-10,9 %
Tuet ja avustukset			14 439		-14 439	X
Muut toimintatuotot	3 231	3 000	5 587	186,2 %	-2 587	72,9 %
Toimintatuotot	7 031	8 310	23 413	281,7 %	-15 103	233 %
Henkilöstökulut	-90 495	-114 959	-134 603	117,1 %	19 645	48,7 %
Palvelujen ostot	-66 378	-60 759	-69 309	114,1 %	8 550	4,4 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-26 799	-24 640	-31 075	126,1 %	6 435	16 %
Avustukset			-5 000		5 000	X
Muut toimintakulut	-2 407	-710	-738	104 %	28	-69,3 %
Toimintakulut	-186 079	-201 068	-240 726	119,7 %	39 658	29,4 %
Toimintakate	-179 049	-192 758	-217 312	112,7 %	24 554	21,4 %
Poistot ja arvonalent.	-45 933	-42 354	-42 148	99,5 %	-206	-8,2 %
Vyörytyserät, menot	-2 484		-3 420		3 420	37,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-227 466	-235 112	-262 880	111,8 %	27 768	15,6 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Arjen sujuvuus Huolehditaan kaikkinaisesta turvallisuudesta	Sattuneet vahingot alle 5 kpl/vuosi	Leikkialueiden (11 kpl) ja lähiliikunta-alueiden (2 kpl) kunnossapito	Ei ilmoitettuja vahinkoja
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Kunnossapidon toimenpiteajat.	Puistojen ja viheralueiden toimenpideaikojen pysyminen sovituissa rajoissa	Kunnossapitotoimet on suoritettu ajallaan ja asianmukaisesti

	TA 2016	TA 2017	TP 2017
Hoidettavien puistojen määrä, kpl	29	29	29
Kaavoitettua puistometsää ha	110	110	110
Vakituinen henkilöstö, htv	2	2	2

Tulosityksikkö: Varikko

Varikolla tehdään kunnan omaan toimintaan liittyvää koneiden, laitteiden ja työvälineiden kunnossapitoa ja huoltoa. Varikolla pidetään pientä käteisvarastoa varaosatarvikkeista ja työvaatteista.

Vastuuhenkilö kiinteistömestari Hannu Tervonen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	114 959	110 962	137 538	124 %	-26 576	19,6 %
Tuet ja avustukset			14 439		-14 439	
Muut toimintatuotot	310					-100 %
Toimintatuotot	115 269	110 962	137 538	124 %	-26 576	19,3 %
Henkilöstökulut	-57 102	-56 610	-54 600	96,4 %	-2 010	-4,4 %
Palvelujen ostot	-18 971	-17 438	-30 386	174,3 %	12 948	60,2 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-36 672	-36 010	-48 876	135,7 %	12 866	33,3 %
Muut toimintakulut	-1 004	-500	-1 715	343 %	1 215	70,9 %
Toimintakulut	-113 748	-110 558	-135 577	122,6 %	25 019	19,2 %
Toimintakate	1 521	404	1 961	485,2 %	-1 556	28,9 %
Poistot ja arvonalent.	-1 629	-967	-1 790	185,1 %	823	9,9 %
Vyörytyserät, menot	-1 521		-1 961		1 961	28,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 629	-563	-1 790	317,9 %	1 227	9,9 %

Tulosityksikkö: Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tehtävänä on huolehtia liikuntalain velvoitteista luomalla edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle tarjoamalla liikuntapaikkoja, kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä, tukemalla kansalaistointia sekä järjestämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Liikuntatoimi myös arvioi kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta. Liikuntapalvelut toimii Sotkamon kunnan strategisten tavoitteiden suunnassa varmistamalla matkailuelinkeinon edellytyksiä liikuntaolosuhteita ylläpitämällä ja parantamalla, vapaa-ajanviettomahdollisuuksia luomalla sekä lisäämällä kuntalaisten arjen sujuvuutta terveyttä ja hyvinvointia edistävillä, eri-ikäisille suunnatuilla palveluilla.

Vastuuhenkilö vs. liikuntatoimenjohtaja Ossi Pulkkinen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	103 620,83	90 000,00	101 627,84	112,9 %	-11 627,84	-1,9 %
Maksutuotot	9 692,04	10 000,00	14 003,10	140 %	-4 003,10	44,5 %
Tuet ja avustukset	28 241,37	0	18 496,25		-18 496,25	-34,5 %
Muut toimintatuotot	17 090,53	16 000,00	14 381,16	89,9 %	1 618,84	-15,9 %
Toimintatuotot	158 644,77	116 000,00	148 508,35	128 %	-32 508,35	-6,4 %
Henkilöstökulut	-499 127,25	-396 253,02	-385 760,49	97,4 %	-10 492,53	-22,7 %
Palvelujen ostot	-444 164,62	-473 687,54	-471 367,53	99,5 %	-2 320,01	6,1 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-156 940,55	-116 300,00	-147 466,93	126,8 %	31 166,93	-6 %
Avustukset	-38 507,00	-38 500,00	-37 141,00	96,5 %	-1 359,00	-3,5 %
Muut toimintakulut	-40 182,20	-66 740,00	-27 074,72	40,6 %	-39 665,28	-32,6 %
Toimintakulut	-1 178 921,62	-1 091 480,56	-1 068 810,67	97,9 %	-22 669,89	-9,3 %
Toimintakate	-1 020 276,85	-975 480,56	-920 302,32	94,3 %	-55 178,24	-9,8 %
Poistot ja arvonalent.	-113 501,58	-123 517,07	-122 701,81	99,3 %	-815,26	8,1 %
Vyörytyserät, menot	-13 390,06		-12 603,59		12 603,59	-5,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 147 168,49	-1 098 997,63	-1 055 607,72	96,1 %	-43 389,91	-8 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Sotkamo/Vuokatti on pohjoismaiden johtava ympärivuotinen liikunta- ja matkailukeskus	Uudet reittisopimukset solmittu Vuokatinvaara-alueen keskeisellä reitistöllä. Valmis jäähallin sisäilmaraportti, moottorikelkkahankkeen esiselvitys ja uimahallin pesu- ja pukutilojen peruskorjaussuunnitelma.	Sotkamossa on korkeatasoiset liikuntaolosuhteet, jotka ovat ympärivuotisesti kunnossa.	Ei toteutunut. Riittävän työvoima resurssin puuttumisen vuoksi. Jäähallin sisäilmaraporttia ei ole toteutettu, koska on odotettu mahdollista uuden Vuokatti Areenan rakentamispäätöstä. Moottorikelkkahankkeen esiselvitys on tehty ja uusien reittisopimuksien solmiminen aloitettu. Uimahallin pesu- ja pukutilojen peruskorjaussuunnitelma ei toteutunut.

Palvelut Vetovoimaisuuksien ylläpitäminen, vahvuuksien parantaminen. Ennaltaehkäiset toimet mallit.	Nettomuuton trendi positiivinen Hyvinvointikertomuksen terveyttä & hyvinvointia kuvaavien indikaattoreiden trendi on positiivinen. Liikuntapalveluiden ohjatun liikunnan ja tapahtumien käyntikertoja 11 000 käyntiä / vuosi. Liikaha.fi –sivuston kävijämäärä 120 / päivä.	Liikuntapalvelut tarjoaa monipuolisia vapaa-aajanviettomahdollisuuksia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kuntalaisten hyvinvointitarpeen tunnistaminen, ja kuntalaisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen liikunnan avulla. Liikunta ehkäisee elintapasairauksia kaikissa ikäryhmissä ja vahvistaa ikäihmisten toimintakykyä, joka mahdollistaa mm. itsenäisen kotona asumisen.	Ei toteutunut. Terveydenedistämisen aktiivisuus on lisääntynyt merkittävästi niin Sotkamossa kuin muissakin vertailukunnissa. Pistemäärä 100 tarkoittaa toiminnan olevan kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja hyvän laadun mukaista. Sotkamo ylsi vuonna 2017 73 pisteeseen, mikä on 28 pistettä enemmän kuin vuonna 2015 (45p). Käyntikertoja oli 13760 Liikaha.fi –sivuston kävijämäärä 142 / päivä
Arjen sujuvuus Vaikutetaan kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin iästä riippumatta. Luodaan mahdollisuuksia aitoihin kohtaamisiin, ylläpidetään yhteisöllisyyttä ja luodaan osallisuuden mahdollisuuksia. Ennaltaehkäistään syrjäytymistä tarjoamalla yhdessä tekemistä ja kohtaamisia.	Toiminta-avustuksia myönnetään 20:lle yhdistykselle. "Suomi 100 vuotta - Unelmat liikkeelle" -teemavuoden liikuntamessujen toteutuminen.	Tuetaan liikuntaa järjestävien yhdistysten toimintaa edellytyksiä. Liikkumattomien aktivointi "Suomi 100 vuotta - Unelmien liikuntavuosi" -teemavuonna.	Perusavustuksia haki määräraikaan mennessä 15 yhdistystä, joille avustusta jaettiin. Lisäksi osa kyseisistä yhdistyksistä haki projektitai koulutusavustusta. Liikuntamessut toteutettiin kahdesti vuoden aikana
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Liikuntapaikkojen kunnossapidolla on työpäiväkirja käytössä.	Liikuntapalvelut huolehtii olosuhteet kuntoon käyttäjiä varten oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kunnan oma liikuntapalvelutuotanto keskittyy lasten liikuntaan ja erityisliikuntaan.	Työpäiväkirjat otettiin käyttöön.

	TA 2016	TA 2017	TP 2017
Ohjatun liikunnan käyntikerrat	n. 11 000 käyntikertaa / v	väh. 11 000 käyntikertaa / v	Käyntikertoja oli 13760
Liikuntapalveluista ja olosuhteista tiedottaminen	Liikaha-sivuston kävijämäärä > 100 /vrk	Liikaha-sivuston kävijämäärä > 120 /vrk	Kävijämäärä 142 / vrk
Tuetaan yhdistysten toimintaedellytyksiä	6 seuraa hakee kohdeavustusta	Toiminta-avustuksia myönnetään 20:lle yhdistykselle	Toiminta-avustuksia myönnettiin 15 yhdistykselle
Arvioidaan kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta	Liikuntasalien vakiovuorojen käyttöaste	Liikuntasalien vakiovuorojen käyttöaste > 90%	Liikuntasalien vakiovuorojen käyttöaste 95%
Arvioidaan kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta	Liikuntayhdistyksen jäsenmäärä / %-osuus kunnan asukkaista	Liikuntayhdistyksen jäsenmäärä / %-osuus kunnan asukkaista	18,3 % sotkamolaisista on jäsenenä liikuntaseurassa

Keskeiset toimenpiteet 2017

- * Parannettiin reitistöjen rakenteita Solmittiin reittisopimuksia kunnan ja maanomistajien välillä Vuokatinvaara-alueen keskeisellä reitistöllä. Työ jatkuu tulevana vuonna.
- * Ratkaistiin matkailualueen latujen kunnossapidon rahoitus.
- * Laaditiin yhteistyössä Kainuun kuntien kanssa ylikunnallisen moottorikelkkahankkeen esiselvitys.
- * Uimahallin pesu- ja pukutilojen peruskorjauksen suunnitteluun varattiin määrärahat.
- * Tuotettiin matalan kynnyksen liikuntapalveluita eri-ikäisille kuntalaisille.
- * Kannustettiin omaehtoisen liikunnan harrastamiseen kunnan liikuntapaikoilla reaaliaikaisella tiedotuksella (Liikaha.fi, kunnan facebook, Softroi-latutilapalvelu).
- * Tuotettiin liikuntatapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (mm. koululaisliikunta, VuokattiHiihto, pesäpallon tenavaleiri).
- * Tuettiin liikuntaa järjestävien yhdistysten toimintaedellytyksiä: myönnettiin toiminta-avustuksia.
- * Toteutettiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa paikalliset liikuntamessut kaksi kertaa vuoden aikana.
- * Liikuntapaikkojen työkohteet ja mitoitus tarkennettiin.
- * Kunnossapidon työpäiväkirja otettiin käyttöön.
- * Motivoitiin henkilöstä kouluttautumaan (oppisopimus-/ jatkokoulutus).

Tulosityksikkö: Lämpölaitos

Vapo Oy on vuokrannut Sotkamon kunnalta verkoston ja laitteet (vuokra-aika 20 v) ja puolet Sotkamon voimalaitoksesta, josta Vapo Oy maksaa kunnalle vuokraa. Vuokra-aika on alkanut v. 2002 ja päättyy v.2022.

Vastuuhenkilö tekninen johtaja Harri Helenius.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Muut toimintatuotot	120 000	120 000	120 000	100 %	0	0 %
Toimintatuotot	120 000	120 000	120 000	100 %	0	0 %
Henkilöstökulut	-7 099	-5 200	-4 329	83,2 %	-871	-39 %
Palvelujen ostot	-3 043		-3 222		3 222	5,9 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-85	-4 000			-4 000	-100 %
Toimintakulut	-10 227	-9 200	-7 551	82,1 %	-1 649	-26,2 %
Toimintakate	109 773	110 800	112 449	101,5 %	-1 649	2,4 %
Poistot ja arvonalent.	-103 491	-78 946	-79 649	100,9 %	703	-23 %
Vyörytyserät, menot	-101		-65		65	-35,8 %
TILIKAUDEN TULOS	6 181	31 854	32 735	102,8 %	-881	429,6 %

Keskeiset toimenpiteet 2017

*Aloitettiin selvitystyö liittyen Vapo Oy:n kanssa voimassa olevan sopimuksen päättymiseen, sisältäen lunastuskustannukset sekä tulevat investoinnit.

Tulosityksikkö: Satamalaitos

Sotkamon kunta pitää yllä venesatamaa, jossa on vuokrattavia venepaikkoja yhteensä 58 kpl. Lisäksi on veneenlaskuluiska ja vierasvenelaituri, jossa on pumppu septisäiliöiden tyhjennykseen. Satamassa on pidetty kalastus- ja veneilytapahtumia. Satama-aluetta käytetään pysäköinti- ja levähdysalueena. Satamassa on toiminut kahtena kesänä kesäkahvila.

Vastuhenkilö tieinsinööri Erkki Tervo.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Maksutuotot	5 042	4 800	5 379	112,1 %	-579	6,7 %
Muut toimintatuotot	212		805		-805	280,5 %
Toimintatuotot	5 253	4 800	6 184	128,8 %	-1 384	17,7 %
Palvelujen ostot	-36	-2 660	-575	21,6 %	-2 085	1 507,1 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 539	-1 270	-514	40,5 %	-756	-79,8 %
Muut toimintakulut	-3					-100 %
Toimintakulut	-2 578	-3 930	-1 089	27,7 %	-2 841	-57,7 %
Toimintakate	2 675	870	5 095	585,6 %	-4 225	90,4 %
Poistot ja arvonalent.	-506	-506	-506	100 %	0	0 %
Vyörytyserät, menot	-36		-16		16	-56,2 %
TILIKAUDEN TULOS	2 134	364	4 573	1256,3 %	-4 209	114,3 %

Venepaikoista oli vuokrattu 54 kpl.

Tulosityksikkö: Jätehuolto

Sotkamon kaatopaikan sulkemistyö on tehty vuonna 2011 suunnitelman mukaisesti. Kaatopaikan jätteen vastaanottaminen on päättynyt 31.12.2003. Ympäristöluvan (annettu 18.6.2002) mukaisesti toiminnanharjoittaja vastaa edelleen, vähintään 30 vuoden ajan, ettei alue aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Valvontatehtävät ovat siirtyneet ELY:ltä Sotkamon ympäristö- ja tekniselle lautakunnalle.

Jätehuollossa ei ole kunnan palkkaamaa henkilöstöä.

Vastuhenkilö suunnitteluinsinööri Erkki Tervo.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	2 960	12 000	10 068	83,9 %	1 932	240,1 %
Muut toimintatuotot	1 094		1 105		-1 105	1 %
Toimintatuotot	4 054	12 000	11 173	93,1 %	827	175,6 %
Henkilöstökulut	-2 617	-2 500			-2 500	-100 %
Palvelujen ostot	-8 390	-6 990	-13 943	199,5 %	6 953	66,2 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-432	-1 190	-949	79,8 %	-241	119,9 %
Toimintakulut	-11 439	-10 680	-14 892	139,4 %	4 212	30,2 %
Toimintakate	-7 385	1 320	-3 719	-281,8 %	5 039	-49,6 %
Vyörytyserät, menot	-156		-168		168	7,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-7 541	1 320	-3 887	-294,4 %	5 207	-48,5 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Arjen sujuvuus Huolehditaan kaikkinaisesta turvallisuudesta	Lainvoimainen ympäristölupa	Uusi ympäristölupa Nivun ja Kuolanniemen maankaatopaikalle	Ympäristö- ja tekninen ltk 31.5.2017 § 78

Tulosityksikkö: Maa- ja metsätilat

Maa- ja metsätiloille on laadittu metsätaloussuunnitelma v. 2015 ja se on voimassa seuraavat 10 vuotta. Kunnan metsiä hoidetaan ja hakataan suunnitelman mukaisesti.

Vastuuhenkilö tekninen johtaja Harri Helenius.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	220 499	140 600	282 188	200,7 %	-141 588	28 %
Maksutuotot	461		251		-251	-45,7 %
Muut toimintatuotot	4 833		4 109		-4 109	-15 %
Toimintatuotot	225 793	140 600	286 548	203,8 %	-145 948	26,9 %
Henkilöstökulut	-4 863	-4 836	-4 165	86,1 %	-670	-14,4 %
Palvelujen ostot	-106 047	-33 064	-161 304	487,9 %	128 240	52,1 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-83	-330	-126	38,2 %	-204	52,4 %
Muut toimintakulut	-260	-1 520	-455	30 %	-1 065	75,1 %
Toimintakulut	-111 253	-39 749	-166 051	417,7 %	126 302	49,3 %
Toimintakate	114 540	100 851	120 497	119,5 %	-19 646	5,2 %
Vyörytyserät, menot	-1 520		-2 436		2 436	60,2 %
TILIKAUDEN TULOS	113 020	100 851	118 061	117,1 %	-17 210	4,5 %

Keskeiset toimenpiteet 2017

- * Toteutettiin metsätaloussuunnitelman mukaisia hakkuita, ns. hoitorästejä.
- * Metsänmyyntituloja sekä toimintakuluja kertyi arvioitua enemmän. Hoitorästien hoitaminen on nostanut sekä tuloja että menoja. Tilikauden tulos toteutui lähes talousarvion mukaisena.
- * Hoidettiin talousmetsää 925 hehtaaria yhteistyössä Sotkamon MHY:n kanssa.

Tulosityksikkö: Pelastustoimi

Pelastustoiminnan Sotkamon alueella hoitaa Kainuun alueellinen Pelastuslaitos.

Vastuhenkilö tekninen johtaja Harri Helenius.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot			-2 346		2 346	
Toimintatuotot			-2 346		2 346	
Henkilöstökulut	-33 157	-25 000	-23 267	93,1 %	-1 733	-29,8 %
Palvelujen ostot	-941 517	-984 640	-936 355	95,1 %	-48 285	-0,5 %
Toimintakulut	-974 674	-1 009 640	-959 622	95 %	-50 018	-1,5 %
Toimintakate	-974 674	-1 009 640	-961 968	95,3 %	-47 672	-1,3 %
Vyörytyserät, menot	-14 286		-15 144		15 144	6 %
TILIKAUDEN TULOS	-988 960	-1 009 640	-977 112	96,8 %	-32 528	-1,2 %

Vastuualue: Kiinteistöjen kunnossapito

Kiinteistötoimi huolehtii kunnan omistamien kiinteistöjen rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja ylläpidosta. Kiinteistötoimi huolehtii lisäksi kunnalle hankituista osakkeista ja vuokrahuoneistoista. Vastuuyksiköt ovat kunnossapito, kiinteistönhoito ja peruskorjaus.

Vastuuhenkilö kiinteistömestari Hannu Tervonen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	2 239 388	1 667 092	2 070 513	124,2 %	-403 421	-7,5 %
Tuet ja avustukset	4 492					-100 %
Muut toimintatuotot	1 934 681	1 724 063	2 186 319	126,8 %	-462 256	13 %
Toimintatuotot	4 178 560	3 391 155	4 256 832	125,5 %	-865 678	1,9 %
Henkilöstökulut	-664 365	-658 737	-634 359	96,3 %	-24 378	-4,5 %
Palvelujen ostot	-1 143 874	-497 048	-1 118 292	225 %	621 244	-2,2 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 647 359	-1 828 160	-1 680 727	91,9 %	-147 433	2 %
Avustukset	-1 102					-100 %
Muut toimintakulut	-358 889	-65 210	-341 618	523,9 %	276 408	-4,8 %
Toimintakulut	-3 815 589	-3 049 156	-3 774 996	123,8 %	725 841	-1,1 %
Toimintakate	362 971	341 999	481 836	140,9 %	-139 837	32,7 %
Poistot ja arvonalent.	-1 433 374	-1 322 221	-1 690 538	127,9 %	368 317	17,9 %
Vyörytyserät, menot	-42 064		-45 034		45 034	7,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 112 467	-980 222	-1 068 561	109 %	88 339	-3,9 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Arjen sujuvuus Huolehditaan kaikkinaisesta turvallisuudesta	Kaikilla kiinteistöillä on käytössä sähköinen huoltokirja	100 %	100 %
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Kaikki kiinteistöt ovat tuotavassa käytössä.	100 %	Osakkeista Sapsokulma tyhjillään, lisäksi emäntäkoulun päärakennus.
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Kunnalle tarpeettomien kiinteistöjen myynti ja osakkeiden myynti	Toteutuneet kaupat, vähintään 2 kpl	Myytiin kolme omakotitaloa. (Kultakutiri, Mökintie ja Marjapolku)
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Suunnitelmallinen kunnossapito	Kuntotutkimukset ja pitkäikäisyyden suunnitelmien laatiminen: kiinteistöt 5-10 kpl	Osittaisia kuntotutkimuksia 5kpl.

	TA 2016	TA 2017	TP 2017
Rakennus-m ³	314 333	314 333	311 184
Lämmitys €/m ³	3	3	2,67
sähkö €/m ³	2	2	1,76
vesi €/m ³	0,37	0,4	0,31
Jäte €/m ³	0,14	0,15	0,24
Alueet €/m ³	0,25	0,28	0,45
Osakkeiden tuotto %	3	4	1,1
Liikehuoneet	-2	0+-	-1,7
Kiinteistön hoitajia	7+2	7+2	7+2
Korjausrakentajia	2	2	2

Keskeiset toimenpiteet 2017
* Huoltokirjan osalta sähköinen palvelupyöntökäyttö ei ole vielä käytössä. * Tehtiin osittaisia kuntotutkimuksia rakennusten rakenteisiin sekä vesikattojen kuntotutkimuksia. * Kiinteistöhoitojen palvelujen tehostamisen osalta tehtiin automaation päivityksiä sekä aloitettiin koneellisten huoltopalvelujen tavoitehinalaskelmat. * Kiinteistöautomaatiota on uusittu nykyaikaisiin järjestelmiin.

Vastuualue: Ateria- ja puhtaanapitopalvelut

Ateria- ja puhtaanapitopalvelut tuottaa laadukkaita ateriat- ja siivouspalveluja sisäisille ja ulkoisille asiakkaille. Asiakkaita ovat varhaiskasvatus, perusopetus, lukio, kotihoito, vanhushuolto, perhepalvelut, sosiaali- ja terveyspalvelut ja kunnan eri kiinteistöt siivouksen osalta.

Ateria- ja puhtaanapitopalvelujen vastuuhenkilöinä toimivat ateria- ja siivouspalvelupäällikkö Airi Hyvönen, keittiöpäällikkö Jaana Heikura-Huotari ja siivouspalveluesimies Anne Härkönen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	3 709 115	3 810 287	3 561 910	93,5 %	248 377	-4 %
Maksutuotot	1 000		2 254	X	-2 254	125,4 %
Tuet ja avustukset	19 890		35 128	X	-35 128	76,6 %
Muut toimintatuotot	323	15 000	14 497	96,6 %	503	4 385,5 %
Toimintatuotot	3 730 328	3 825 287	3 613 790	94,5 %	211 497	-3,1 %
Henkilöstökulut	-1 981 411	-1 836 557	-1 648 176	89,7 %	-188 381	-16,8 %
Palvelujen ostot	-448 625	-382 439	-385 537	100,8 %	3 097	-14,1 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 153 870	-1 020 000	-1 108 061	108,6 %	88 061	-4 %
Muut toimintakulut	-36 275	-22 385	-33 783	150,9 %	11 398	-6,9 %
Toimintakulut	-3 620 181	-3 261 382	-3 175 556	97,4 %	-85 826	-12,3 %
Toimintakate	110 147	563 905	438 234	77,7 %	125 671	297,9 %
Poistot ja arvonalent.	-42 359	-84 645	-60 828	71,9 %	-23 817	43,6 %
Vyörytyserät, menot	-48 915		-46 138		46 138	-5,7 %
TILIKAUDEN TULOS	18 873	479 260	331 268	69,1 %	147 992	1 655,2 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Palvelut Sopimuksellisen yhteistyön tehostaminen ja mahdollisuuksien hyödyntäminen myös naapurikuntien ja kolmannen sektorin kanssa	Sotkamon ateriapalvelujen osalta sotelle tuotetaan aterioita hieman alle 30% koko tuotannosta ja siivouspalvelua 20% m ² määrästä. Ateriatuotantoa Apajassa pystytään kasvattamaan soten tai kuntien tarpeeseen 30 -40 % nykyisestä tuotannosta laitteiden puolesta.	Yhteistyötä kuntien ja soten kanssa tehdään yhteistyösopimuksella. Sote-uudistuksen myötä valmistaudutaan mahdolliseen yhteisten tukipalvelujen yhtiöittämiseen.	Sote laki ja sitä kautta toiminnan suunnittelu Soten ateria- ja siivouspalvelun osalta on edelleen alkutekijöissä. Ateriamäärä pysyi varsin samalla tasolla kun aikaisemoinakin vuosina. Yhteistyö naapurikuntien kanssa on toimivaa.

Tarkoituksenmukainen palvelu- ja kouluverkko Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeiden tunnistaminen	Terveelliset ateriat ja siistit asianmukaiset tilat ovat perusta ihmisen hyvinvoinnille.	Ateria- ja siivouspalvelut tukevat ja auttavat sotkamolaisia heidän elämänsä eri vaiheissa (päiväkodit, koulut, perhepalvelut, palvelukodit, sairaala, kotihoitoateriat, henkilöstöruokailu)	Palvelutuotantoa kehitettiin. Oppilaskunnat lukiolta ja Salmelasta olivat mukana ruokalistasuunnittelussa. Kasvisruoka otettiin vaihtoehdoksi kouluruokailussa ja salaattien tarjoaminen komponentteina otettiin kouluihin ja päiväkoteihin toimintamalliksi.
Toimintatapojen tarkastelu Ennaltaehkäisevät toimintamallit	Aterioiden ravitsemuksellista laatua ylläpidetään huomioiden eri asiakasryhmien ravitsemus suositukset. Asiakkaalla on mahdollisuus tutustua aterioiden ravintoaineiden saantiin eri annoskoolla nettiruokalistailla	Palvelut ovat osa ennaltaehkäisevää terveystyötä ja merkittävä osa kuntalaisten tarvitsemia palveluja. Ateriat täyttävät eri ikäryhmille asetetut ravitsemussuositukset.	Aterioita tuotetaan kunkin asiakasryhmän suosituksiin perustuen ja niin että tarjotut ateriat täyttävät eri asiakasryhmille asetetut ravitsemussuositukset.
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Aterioita ja siivousta tuotetaan soten ja kunnan tarpeisiin. Apajassa aterioiden määrää voidaan kasvattaa 30 - 40% nykyisestä tuotannosta keittiön tekniikan puolesta (edellyttää henkilöstön lisäämistä).	Cook and Chill -menetelmä mahdollistaa aterioiden tuottamisen kustannustehokkaasti. Menetelmä mahdollistaa ateriamäärän kasvattamisen.	Cook and Chill -menetelmä mahdollistaa aterioiden tuottamisen kustannustehokkaasti sekä reseptiikka että tilausjärjestelmä n saatu toimivaksi. Menetelmä mahdollistaa ateriamäärän kasvattamisen ja 2017 hoidimme mm. pesäpalloleirinruokien tuottamisen oman tuotannon ohella.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Seudullinen yhteistyö JAMIX tuotannonohjauksen kehittämisessä ja toiminnassa		SAP- JAMIX käyttöön sisäisessä ja ulkoisessa laskutuksessa, Effic -JAMIX käyttöön potilas ja hoiva-asiakkaila	SAP- JAMIX otettiin käyttöön sisäisessä ja ulkoisessa laskutuksessa maaliskuun alusta alkaen. Effic -JAMIX käyttöön potilas ja hoiva-asiakkaila otetaan käyttöön 2018.
Käydyt kehityskeskustelut		4	4
Asiakastytyvyyden mittaaminen vuosittain		3,5	Koulujen osalta oppilaskuntien kuulemisessa ja ruokalistasuunnittelussa saatiin palautetta. Lukiolla ja Kultaluskassa tehtiin keväällä kysely ja tulosta hyödynnettiin suunnittelussa. Muilta osin jatkuva palaute.
Laatuneuvottelujen käymien vuosittain		3,5	3
Siivottavat m ²		46 000 m ²	46 794m ²
Ateriamäärä		800 000	790 874

Keskeiset toimenpiteet 2017

- * Ateria- ja siivouspalvelujen kehitystyö jatkui ja tuloksia niin laadun kun kustannustehokkuuden osalta on jo nähtävissä. Yhteistyö kouluruokailun kehittämisessä Salmelan ja Lukion oppilaskuntien kanssa on ollut arvokasta ja molempia osapuolia kehittävää. 2018 suunnittelutyöhön liittyi mukaan Tenetin oppilaskunta.
- * Seudullisesti yhteistyössä Hyrynsalmen, Kuhmon, Puolangan, Paltamon, Ristijärven, Suomussalmen ja Sotkamon kesken on tuloksellista, alkuvuodesta 2017 laskutus tuotannonohjausjärjestelmästä suoraan SAP otettiin käyttöön. Jamix-Effican osalta käyttöön otto siirtyy vuodelle 2018, valmisteluja on tehty 2017.
- * Siivous kilpailutettiin ja palveluntuottajana 1.1.2017 aloitti Lassila&Tikanoja. Siivouksen kilpailutus koski Jäähallin, Vuokatin koulun ja urheilutalon, Kontinjoen koulun, päiväkodin ja iltapäiväkerhon sekä päivätoiminta Leivolän, Leivolän asuntojen, Hiukan ja Emäntäkoulun alueen kerrostalon siivousta. Sopimus Lassila&Tikanoja purkautui vuoden lopussa 2017. Uutena palveluntuottaja vuoden 2018 alussa aloitti Clean and Safe Lappalainen, kilpailutuksen jälkeen.
- * Apajasta ateriat toimitetaan pääosin cook and chill -menetelmällä tuotettuina kylmätoimituksina. Vain muutama perhepalvelun ja varhaiskasvatuksen yksikköön sekä kotipalveluateriat maanataista - perjantaihin toimitetaan kuumina.
- * Vuosi 2017 ei tuonut ratkaisua uuden sote lain tuomiin edellytyksiin. Se mitä muutoksia lainsäädäntöön mahdollisesti tulee tuottamiamme tukipalveluja koskien, on edelleen avoimena.

Tulosalue: Ympäristötoimi

Vastuualue: Kaavoitus- ja ympäristötoimi

Valvonnan ja maankäytön tulosalue huolehtii lainsäädännössä rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden kuten hyvän kuntakuvan, turvallisuuden, terveellisyyden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten huomioimisesta. Tähän kuuluvat kaavoituksen, mittauksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun edistäminen, kehittäminen ja valvonta sekä ekologisesti kestävä luonnonympäristön säilyttäminen.

Vastuuhenkilöt kaavoittaja Juha Kaaresvirta, maanmittausteknikko Markku Kempainen, rakennustarkastaja Vesa Hakkarainen ja ympäristötarkastaja Taina Huttunen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	18 236	9 590	18 633	194,3 %	-9 043	2,2 %
Maksutuotot	138 852	141 800	152 185	107,3 %	-10 385	9,6 %
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	529		622		-622	17,6 %
Toimintatuotot	157 617	151 390	171 440	113,2 %	-20 050	8,8 %
Henkilöstökulut	-385 400	-404 183	-390 668	96,7 %	-13 514	1,4 %
Palvelujen ostot	-159 607	-173 657	-109 106	62,8 %	-64 551	-31,6 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-3 479	-7 630	-8 318	109 %	688	139,1 %
Avustukset						
Muut toimintakulut	-21 966	-25 540	-33 277	130,3 %	7 737	51,5 %
Toimintakulut	-570 452	-611 010	-541 370	88,6 %	-69 640	-5,1 %
Toimintakate	-412 835	-459 620	-369 930	80,5 %	-89 690	-10,4 %
Poistot ja arvonalent.	-9 346	-8 257	-8 257	100 %	0	-11,7 %
Vyörytyserät, tulot						
Vyörytyserät, menot	-7 839		-7 736		7 736	-1,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-430 020	-467 877	-385 923	82,5 %	-81 954	-10,3 %

Tulosityksikkö: Mittaustoimi

Mittaustoimen tavoitteena on kaavoituksen pohjakarttojen tuottaminen, ylläpitäminen, tarkastaminen ja hyväksyminen sekä kunnallisteknisen ja rakennussuunnittelun karttojen ja maastotietojen tuottaminen ja erilaisten teemakarttojen tuottaminen.

Vastuuhenkilö maanmittausteknikko Markku Kempainen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	4 058	1 587	1 771	111,6 %	-184	-56,4 %
Maksutuotot	54					-100 %
Muut toimintatuotot	529		502		-502	-5,1 %
Toimintatuotot	4 640	1 587	2 273	143,2 %	-686	-51 %
Henkilöstökulut	-105 864	-107 028	-106 054	99,1 %	-974	0,2 %
Palvelujen ostot	-31 449	-26 359	-19 867	75,4 %	-6 493	-36,8 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 278	-3 090	-2 501	80,9 %	-589	9,8 %
Muut toimintakulut	-14 308	-22 870	-31 057	135,8 %	8 187	117,1 %
Toimintakulut	-153 899	-159 348	-159 479	100,1 %	132	3,6 %
Toimintakate	-149 259	-157 761	-157 207	99,6 %	-554	5,3 %
Poistot ja arvonalent.	-5 443	-4 354	-4 354	100 %	0	-20 %
Vyörytyserät, menot	-2 097		-2 238	X	2 238	6,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-156 798	-162 115	-163 798	101 %	1 684	4,5 %

Keskeiset toimenpiteet 2017

* Asemakaavan pohjakartta muutettu numeeriseen muotoon.

* Sotkamon kunnan suunnittelun kohteena olevilla alueilla tehtiin täydennysmittauksia siten, että suunnittelu on voitu tehdä ajantasaisen tiedon perusteella.

Tulosityksikkö: Kaavoitustoimi

Kaavoitustoimen keskeisenä toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnan kehittämisen kannalta tarvittava kaavalinen valmius rakentamisen ja muun maankäyttöön liittyvän toiminnan mahdollistamiseksi. Lisäksi kaavoitustoimen tehtävänä on valmistella maankäyttöön liittyvät sopimukset, maanhankintaan liittyvät asiakirjat ja muut maankäyttöön liittyvät asiat sekä poikkeusluvut päätöksentekoa varten.

Vastuuhenkilö kaavoittaja Juha Kaaresvirta.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	13 981	7 933	16 611	209,4 %	-8 678	18,8 %
Maksutuotot			6 405	X	-6 405	X
Muut toimintatuotot			120	X	-120	X
Toimintatuotot	13 981	7 933	23 136	291,6 %	-15 203	65,5 %
Henkilöstökulut	-95 838	-94 979	-84 653	89,1 %	-10 326	-11,7 %
Palvelujen ostot	-109 544	-88 712	-50 594	57 %	-38 119	-53,8 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-576	-1 160	-1 708	147,2 %	548	196,5 %
Muut toimintakulut	-3 554	-600	-484	80,6 %	-116	-86,4 %
Toimintakulut	-209 511	-185 451	-137 439	74,1 %	-48 013	-34,4 %
Toimintakate	-195 530	-177 518	-114 303	64,4 %	-63 215	-41,5 %
Poistot ja arvonalent.	-3 903	-3 903	-3 903	100 %	0	0 %
Vyörytyserät, menot	-2 881		-1 994	X	1 994	-30,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-202 314	-181 421	-120 200	66,3 %	-61 221	-40,6 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Suomen yritysmuotoisin kunta Yrittämisen edellytysten luominen ja kehittäminen (kaavoitus, tonttimaa, infran rakentaminen)	Kaavaehdotus nähtäville v. 2017	Vuokatin yleiskaava	Kaavaluonnos on pidetty nähtävillä 4.12.-10.1.2018 välisenä aikana. Kaavahanketta viivästyttivät liikennejärjestelmäsuunnitelmaan liittyvät lisäselvitystarpeet
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	Kaavaluonnos nähtäville v. 2017	Kirkonkylän itäosan yleiskaava	Kaavaluonnos pidetty nähtävillä 1.2.-3.3.2017 välisenä aikana
Sotkamo/Vuokatti on pohjoismaiden johtava ympäristö- ja matkailukeskus	Valtuuston hyväksymispäätös v. 2017	Urheiluopiston asemakaava	Kunnanvaltuusto hyväksyi Urheiluopiston asemakaavan 27.3.2017
Suomen yritysmuotoisin kunta Yrittämisen edellytysten luominen ja kehittäminen (kaavoitus, tonttimaa, infran rakentaminen)	Valtuuston hyväksymispäätös v. 2017	Nivun teollisuusalueen asemakaava	Kunnanvaltuusto hyväksyi Nivun teollisuusalueen asemakaavan 27.3.2017

	TA 2016	TA 2017	TP 2017
Hyväksyttyjä asemakaavoja, kpl	2	2	2
Hyväksyttyjä asemakaavoja, hehtaaria	42	21	22
Asemakaavoituksella muodostettuja tontteja, kpl	55	20	20
Yleiskaavoja, kpl	1	0	0

Keskeiset toimenpiteet 2017
* Vuokatin yleiskaavaan liittyvät selvitykset saatettiin loppuun (kaava-asiakirjojen valmistelun ohjaaminen, osallisten ja sidosryhmien kuuleminen, saadun palautteen käsittely). * Kirkkonkylän itäosan yleiskaavaan liittyvät selvitykset saatettiin loppuun (kaava-asiakirjojen valmistelu, osallisten kuuleminen). * Urheiluopiston ympäristön asemakaava hyväksyttiin (ehdotusvaiheen kuuleminen, kaava-asiakirjojen viimeistely ja valmistelu hyväksymiskäsittelyyn). * Nivun teollisuusalueen asemakaava hyväksyttiin (ehdotusvaiheen kuuleminen, kaava-asiakirjojen viimeistely ja valmistelu hyväksymiskäsittelyyn). * Toteutettiin keskustan ja Hiukan alueen taajamakuullinen ja toiminnallinen tarkastelu Kainuun liiton myöntämällä AIKO-rahoitteisella esiselvityshankkeella.

Tuloksikko: Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu vastaa kunnan lakisääteisistä ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä, kuten lupa-, valvonta- ja edistämistehtävistä, joilla ehkäistään ympäristön pilaantumista ja edistetään ympäristön luonnon- taloudellisesti kestävää käyttöä. Lisäksi ympäristövalvonta hoitaa maa-aineslainmukaisia lupa- ja valvonta- tehtäviä.

Vastuhenkilö ympäristötarkastaja Taina Huttunen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	4			X		-100 %
Maksutuotot	37 355	25 000	31 850	127,4 %	-6 850	-14,7 %
Toimintatuotot	37 359	25 000	31 850	127,4 %	-6 850	-14,7 %
Henkilöstökulut	-88 132	-88 627	-86 749	97,9 %	-1 878	-1,6 %
Palvelujen ostot	-6 571	-27 658	-22 054	79,7 %	-5 604	235,6 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-215	-1 540	-55	3,6 %	-1 485	-74,3 %
Muut toimintakulut	-198	-800	-176	22,1 %	-624	-10,7 %
Toimintakulut	-95 116	-118 625	-109 035	91,9 %	-9 591	14,6 %
Toimintakate	-57 757	-93 625	-77 185	82,4 %	-16 441	33,6 %
Vyörytyserät, menot	-1 311		-1 581	X	1 581	20,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-59 068	-93 625	-78 766	84,1 %	-14 859	33,3 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Toimintatapojen tarkastelu Sähköisten palvelujen kehittäminen, sähköisen asiointin lisääminen	Neuvottelut eri ohjelmistotoimittajien kanssa	Selvitetään yhdessä rakennus-valvonnan kanssa sähköisen asiointin käynnistämistä	Neuvotteluja käytiin eri toimittajien kanssa. Vuonna 2018 aloitellaan sähköisen lupapalvelun käyttöönottoa.
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Tulokertymä 5 % suurempi kuin vuonna 2016. Valitusviranomaisen muuttamien päätösten määrä suhteessa tehtyjen päätösten määrään.	Kustannuksista katetaan entistä suurempi osa valvonta- ja lupamaksuilla. Valitusviranomaisen pysyttää päätökset mahdollisessa muutoksenhaussa.	Resurssien puutteellisuuden vuoksi joidenkin isojen hankkeiden lupahakemusten päätös siirtyi vuodelle 2018. Tehdyistä päätöksistä ei valitettu.
Kunnan vetovoimaisuuden ylläpitäminen	Toteutuneet ympäristönsuojelua ja vesiensuojelua tukevat hankkeet	Viihtyisä maaseutumainen asuin- ja toimintaympäristö, hyvä ympäristön tila	Laadittiin Räätäjärven kunnostussuunnitelma. Tehtiin PIMA-tutkimukset kolmelle pohjavesialueen kohteelle.

	TA 2016	TA 2017	TP 2017
YSL (527/2014) velvoittaman valvontaohjelman mukaiset valvontakäynnit	15 kpl	15 kpl (100 % suunnitellusta)	Tarkastuksia tehtiin kolmelle kohteelle. Lupavollisia toimintoja valvottiin toiminnanharjoittajien toimittavien vuosiraporttien perusteella sekä valitusten selvittelyjen yhteydessä tehdyillä käynneillä.
Maa-aineslupien valvontakäynnit	36 kpl	36 kpl (100 % suunnitellusta)	Vuosittaisissa tarkastuskäynneissä pidettiin väli-vuosi, johtuen valvonnan riittämättömistä resursseista. Valvontaa toteutettiin tarkkailutulosten ja maa-ainesten ottajien ilmoitusten perusteella. Lopputarkastuksia tms. tarkastuksia maa-ainestenotto-paikoilla tehtiin 4 kpl.
Maa-aines- ja ympäristö-lupahakemusten käsittelyaika laskettuna siitä, kun ne on todettu käsitteilykelpoisiksi	< 4 kk	Enintään 4 kk	Keskimäärin alle 4 kk

Keskeiset toimenpiteet 2017

- * Toimintavuosi oli ympäristövalvonnassa jälleen vilkas. Ensisijaisesti hoidettiin lakisääteiset tehtävät ja tällä tavoin ylläpidettiin ja edistettiin terveellisen ja viihtyisän rakennetun- ja luonnonympäristön säilymistä.
- * Vuoden 2017 aikana jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua systemaattista lupa- ja rekisteröintivelvollisten kohteiden valvontaa. Tarkastuskäynnejä ei resurssien vajauksen vuoksi saatu toteutettua suunniteltua määrää. Valvontaa kohdistettiin tärkeimpiin kohteisiin mm. pohjavesialueella sijaitsevat toiminnot.
- * Lupahakemusten ruuhkaa ei saatu merkittävästi purettua, koska uusia hakemuksia tuli edellisvuoden tapaan runsaasti vireille. Lupien valmistelu vei myös huomattavasti ennakoitua enemmän aikaa, koska luvittavat toiminnot olivat haastavia.
- * Suurten laitosten, lähinnä kaivosteollisuuden, vireillä olevat YVA - ja luvitusprosessit vaativat edelleen ympäristövalvonnalta runsaasti panostusta lausuntojen valmistelun ja muun viranomaisyhteistyön muodossa.

Tulosityksikkö: Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan keskeinen tehtävä on edistää, opastaa ja valvoa laadukkaan rakennuskannan ja viihtyisän ympäristön syntymistä ja säilymistä. Keskeisimpinä työkaluina tässä tehtävässä on maankäyttö- ja rakennuslainmukaiset luvat sekä valvontamekanismit.

Vastuuhenkilö rakennustarkastaja Vesa Hakkarainen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	193	70	251	358,5 %	-181	30,1 %
Maksutuotot	101 443	116 800	113 930	97,5 %	2 870	12,3 %
Toimintatuotot	101 636	116 870	114 181	97,7 %	2 689	12,3 %
Henkilöstökulut	-95 566	-113 547	-113 212	99,7 %	-336	18,5 %
Palvelujen ostot	-12 043	-30 928	-16 592	53,6 %	-14 336	37,8 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-410	-1 840	-4 054	220,3 %	2 214	889,4 %
Muut toimintakulut	-3 907	-1 270	-1 560	122,8 %	290	-60,1 %
Toimintakulut	-111 926	-147 585	-135 417	91,8 %	-12 168	21 %
Toimintakate	-10 290	-30 715	-21 235	69,1 %	-9 480	106,4 %
Vyörytyserät, menot	-1 550		-1 923	X	1 923	24 %
TILIKAUDEN TULOS	-11 840	-30 715	-23 158	75,4 %	-7 557	95,6 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Toimintatapojen tarkastelu Sähköisten palvelujen kehittäminen, sähköisen asiointin lisääminen	Sähköisen lupa-arkiston valmistelutyön aloittaminen. Tavoitteena sähköistää 15% vuoden 2017 aikana.	Käynnistetään sähköisen rakennuslupa-asioinnin selvitystyö	Selvitystyö tehty. Päätökset tehty v.2018 alussa
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	95 % luvista käsitellään alle kolmessa viikossa	Rakennus- ja toimenpidelupien käsittelyaika on pääosin alle kolme (3) viikkoa	Rakentamiseen liittyvien keskimääräinen käsittelyaika n. 14 vrk.

	TA 2016	TA 2017	TP 2017
Myönnettyjen rakennuslupien määrä, kpl	140	140	153
Myönnettyjen toimenpidelupien määrä, kpl	40	70	60
Myönnettyjen poikkeuslupien määrä, kpl	30	15	18
Maisematyö/muut luvat	9	30	52

Tulosalue: Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos huolehtii kuntalaisten vedensaannista sekä jäte- ja sadevesien poisjohtamisesta toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta vesilaitoksen ja vesilaitokseen liittyneiden vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi laitos vastaanottaa ja puhdistaa viemärlaitoksen ja vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden laitoksen verkostoon toimittaman jäteveden vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon. Vesihuoltolaitos toimii kirjanpidollisena taseyksikkönä.

Vastuhenkilö insinööri Aarno Konka.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	1 604 172	1 782 633	1 678 865	94,2 %	103 768	4,7 %
Muut toimintatuotot	148		6 318		-6 318	4 172,5 %
Toimintatuotot	1 604 319	1 782 633	1 685 183	94,5 %	97 450	5 %
Henkilöstökulut	-295 897	-320 360	-307 730	96,1 %	-12 630	4 %
Palvelujen ostot	-369 777	-417 238	-355 339	85,2 %	-61 899	-3,9 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-316 778	-325 000	-433 777	133,5 %	108 777	36,9 %
Muut toimintakulut	-17 085	-16 050	-11 615	72,4 %	-4 435	-32 %
Toimintakulut	-999 537	-1 078 648	-1 108 461	102,8 %	29 813	10,9 %
Toimintakate	604 783	703 985	576 722	81,9 %	127 263	-4,6 %
Poistot ja arvonalent.	-285 765	-291 847	-293 531	100,6 %	1 685	2,7 %
Vyörytyserät, menot	-13 213		-15 764	X	15 764	19,3 %
TILIKAUDEN TULOS	305 805	412 138	267 427	64,9 %	144 711	-12,5 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Arjen sujuvuus Vesihuollon toimintavarmuus	Vesi- ja viemäriverkoston suunnitelmallinen saneeraus	Vesijohtoverkoston korjausvelan pienentäminen 0,4-0,5 miljoonaa euroa v. 2017	Toimintavarmuus pysynyt hyvällä tasolla. Verkostoa uusittu kaavateiden peruskorjauksen yhteydessä. Korjausvelkaa pienennetty n. 0,3 miljoonaa euroa.
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Taksa kattaa toiminnan kulut sekä perusparannukset	100 %	Palvelut tuotettu henkilökuntaa lisäämättä. Laatu on pystytty pitämään hyvänä niukoista resursseista huolimatta. Tavoitteet on pääosin saavutettu.

Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Tarkkailuohjelmien tulokset	Talousvesi täyttää laatukriteerit ja jäteveden puhdistustulokset ovat ympäristöluvan mukaiset	Palvelut tuotettu suunnitellusti ja laatuvaatimukset täyttyen. Tavoitteet on saavutettu.
--	-----------------------------	---	--

	TA 2016	TA 2017	TP 2017
Myyty vesimäärä m3	590 000	565 000	566 420
Veden hinta, €/m3 (sis. alv 24 %)	1	1	1,30
Laskutettu jätevesimäärä, m3	485 000	485 000	480 000
Jäteveden hinta, €/m3 (sis. alv 24 %)	2,17	2,28	2,28

Keskeiset toimenpiteet 2017
* Jatkettiin vesihuoltolaitosten toiminnan kehittämissuunnitelmahanketta Sotkamossa toimivien vesiosuuskuntien kanssa. Laadittiin liiketoiminnan siirtämistä koskeva sopimus/kauppakirja 4:n vesiosuuskunnan (Juholankylä, Juuvimäki, Haapalanlahti, Vaarankylä) kanssa, jotka ilmoittivat halukkuutensa yhdistyä kunnan vesihuoltolaitokseen. * Uusittiin vesilaitoksen automaatiota (v. 1996 käyttöön otetun automaatiojärjestelmän tuki loppuu v. 2018) * Aloitettiin vesihuoltoverkoston saneeraussuunnitelman laatiminen. * Kunnanhallitus on 6.10.2015 § 7 päättänyt, että kunta sitoutuu VuoGas – kaivoshankkeeseen yhteensä 50 000 € rahoitusosuudella. Määräraha on varattu vuosien 2016, 2017 ja 2018 käyttötalouteen vesi- ja viemärlaitoksen menokohdalle (16 700 €/vuosi). * Uusittiin vesi- ja viemärijohtoja Keskuskadulla, Sepänkujalla, Niemeläntiellä ja Sopalantiellä. Laadittiin yleissuunnitelma jätevedenpuhdistamon saneerauksesta. Tavoitteena on pienentää puhdistamon käyttökustannuksia seuraavan 5-10 vuoden aikana ja varmistaa laitoksen toiminta seuraavan 30 vuoden aikajänteellä. 1. vaiheessa on tarkoitus uusien vanhentuneet kompressorit, joista yksi jouduttiin hankkimaan v. 2017 vanhan kompressorin rikkoontumisen takia. * Uusittiin joitakin talojohtoja sekä korjattiin runkojohtoja rikkoontumisten takia ja rakennettiin 2 kpl talolinjoja (Toppinen, Haapalainen) laskutustyönä. Lisäksi avattiin Vuokatissa Ruunalammen ylä- ja alapuolinen laskuoja, joka patosi hulevesiä Varsitien ja Topinlammen välissä.

2.1.3 Sivistyksen toimiala

Sivistyksen toimiala sisältää yleishallinnon, varhaiskasvatuksen esi- ja perusopetuksen, lukion, kirjaston, kulttuuri- ja museotoiminnan, musiikkiopiston, kansalaisopiston ja nuorisotoimen toiminnan.

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Merja Ojalampi.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	793 229	516 000	569 411	110,4 %	-53 411	-28,2 %
Maksutuotot	824 479	875 000	798 245	91,2 %	76 755	-3,2 %
Tuet ja avustukset	585 785	657 310	816 421	124,2 %	-159 111	39,4 %
Muut toimintatuotot	103 919	119 000	123 703	104 %	-4 703	19 %
Toimintatuotot	2 307 411	2 167 310	2 307 780	106,5 %	-140 470	0 %
Henkilöstökulut	-15 985 405	-15 346 170	-15 384 502	100,2 %	38 332	-3,8 %
Palvelujen ostot	-5 912 740	-5 842 777	-5 605 326	95,9 %	-237 451	-5,2 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-448 439	-486 920	-469 208	96,4 %	17 712	4,6 %
Avustukset	-627 882	-635 250	-584 844	92,1 %	-50 406	-6,9 %
Muut toimintakulut	-414 939	-400 540	-404 564	101 %	4 024	-2,5 %
Toimintakulut	-23 389 406	-22 711 657	-22 448 444	98,8 %	-263 213	-4 %
Toimintakate	-21 081 994	-20 544 347	-20 140 665	98 %	-403 682	-4,5 %
Poistot ja arvonalent.	-120 884	-109 761	-82 253	74,9 %	-27 508	-32 %
Vyörytyserät, menot	-280 275		-287 748		287 748	2,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-21 483 152	-20 654 108	-20 510 666	99,3 %	-143 443	-4,5 %

Talous (ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	793 029	516 000	568 388	110,2 %	-52 388	-28,3 %
Maksutuotot	816 469	875 000	793 193	90,7 %	81 807	-2,9 %
Tuet ja avustukset	585 785	657 310	816 421	124,2 %	-159 111	39,4 %
Muut toimintatuotot	101 399	119 000	123 703	104 %	-4 703	22 %
Toimintatuotot	2 296 682	2 167 310	2 301 706	106,2 %	-134 396	0,2 %
Henkilöstökulut	-15 985 405	-15 346 170	-15 384 502	100,2 %	38 332	-3,8 %
Palvelujen ostot	-2 426 511	-2 517 660	-2 438 595	96,9 %	-79 065	0,5 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-447 128	-486 920	-442 946	91 %	-43 974	-0,9 %
Avustukset	-627 882	-635 250	-584 844	92,1 %	-50 406	-6,9 %
Muut toimintakulut	-393 674	-380 940	-383 624	100,7 %	2 684	-2,6 %
Toimintakulut	-19 880 601	-19 366 940	-19 234 511	99,3 %	-132 429	-3,2 %
Toimintakate	-17 583 919	-17 199 630	-16 932 806	98,4 %	-266 824	-3,7 %
Poistot ja arvonalent.	-120 884	-109 761	-82 253	74,9 %	-27 508	-32 %
TILIKAUDEN TULOS	-17 704 803	-17 309 391	-17 015 058	98,3 %	-294 333	-3,9 %

Yhteenveto vuodesta 2017

Sivistystoimialalla noudatettiin talouden tasapainottamisohjelmaa suunnitelmallisesti. Talousarvio toteutui tuottojen osalta edellisvuoden kaltaisesti, kuitenkin paremmin kuin talousarviossa oli arvioitu. Toimintakulut toteutuivat pienempinä kuin edellisenä vuonna ja kuin talousarviossa oli arvioitu.

Henkilöstöä palkattiin harkiten ja tehtäväkuvia tarkennettiin. Hallintoon ja toimintaan tehtiin edelleen rakenteellisia muutoksia, joilla on vaikutusta myös tuleviin vuosiin. Toiminnallisesti tavoitteet toteutuivat koko sivistystoimialalla hyvin.

Hanketoimintaa toteutettiin suunnitelmien mukaan. Yhteistyötä eri yhteistyökumppaneiden ja toimijoiden välillä tiivistettiin ja laajennettiin.

Uusi sivistystoimen lautakunta

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Hannu Korhonen (pj.)	Valo Suorsa
Jaana Lappalainen (varapj.)	Anna Värtö
Teemu Korhonen	Riitta Pääkkönen
Tarja Lukkari	Natalia Khakhulina
Johanna Härkönen	Sirpa Lukkari
Janne Hyvönen	Juhani Klemetti
Ari Hakkarainen	Pekka Oikarinen
Jarkko Lievonon	Pertti Sirviö
Tiina Tuohimaa	Päivi Korhonen

Tulosalue: Sivistyspalvelut

Vastuualue: Sivistyspalvelut yhteinen

Sivistyspalvelut yhteinen sisältää sivistyspalvelujen yhteisen toiminnan (ml. laite- ja ohjelmakulut ja koulutukset).

Vastuuhenkilönä toimi av. palvelualuejohtaja Merja Ojalampi.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Muut toimintatuotot			339		-339	
Toimintatuotot			339		-339	
Henkilöstökulut	-84	-6 000	-2 569	42,8 %	-3 431	2 958,6 %
Palvelujen ostot	-26 737	-22 455	-50 586	225,3 %	28 131	89,2 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-3 436	-2 100	-2 078	99 %	-22	-39,5 %
Muut toimintakulut	-8 903	-4 000	-6 828	170,7 %	2 828	-23,3 %
Toimintakulut	-39 160	-34 555	-62 061	179,6 %	27 506	58,5 %
Toimintakate	-39 160	-34 555	-61 722	178,6 %	27 167	57,6 %
Vyörytyserät, menot	-507		-616		616	21,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-39 667	-34 555	-62 338	180,4 %	27 783	57,2 %

Vastuualue: Koulutoimi

Koulutoimi sisältää perusopetuksen sekä Sotkamon lukion (yleislinja, IB-linja sekä urheiluakatemia) toiminnan.

Vastuuhenkilö kasvatusjohtaja Ville Manninen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	393 230	384 500	367 213	95,5 %	17 287	-6,6 %
Tuet ja avustukset	384 091	433 000	559 798	129,3 %	-126 798	45,7 %
Muut toimintatuotot	78 432	69 000	96 669	140,1 %	-27 669	23,3 %
Toimintatuotot	855 753	886 500	1 023 681	115,5 %	-137 181	19,6 %
Henkilöstökulut	-8 830 908	-8 075 931	-8 514 285	105,4 %	438 354	-3,6 %
Palvelujen ostot	-3 984 328	-4 054 714	-3 866 082	95,3 %	-188 632	-3 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-265 059	-308 200	-281 331	91,3 %	-26 869	6,1 %
Avustukset	-8 800	-12 250	-8 375	68,4 %	-3 875	-4,8 %
Muut toimintakulut	-215 469	-180 820	-188 009	104 %	7 189	-12,7 %
Toimintakulut	-13 304 564	-12 631 915	-12 858 081	101,8 %	226 166	-3,4 %
Toimintakate	-12 448 811	-11 745 415	-11 834 400	100,8 %	88 986	-4,9 %
Poistot ja arvonalent.	-95 083	-86 216	-58 948	68,4 %	-27 268	-38 %
Vyörytyserät, menot	-155 407		-174 881		174 881	12,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-12 699 302	-11 831 631	-12 068 229	102 %	236 598	-5 %

Tulosityksikkö: Koulutoimen hallinto

Koulutoimen hallinto sisältää koulutoimiston ja ICT-tuen palvelut.

Vastuuhenkilö kasvatusjohtaja Ville Manninen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	780		660		-660	-15,4 %
Toimintatuotot	780	0	660		-660	-15,4 %
Henkilöstökulut	-260 786	-152 484	-208 345	136,6 %	55 860	-20,1 %
Palvelujen ostot	-17 397	-15 555	-16 356	105,2 %	801	-6,0 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-627	-1 250	-945	75,6 %	-305	50,6 %
Muut toimintakulut	-61 131	-4 200	-1 168	27,8 %	-3 032	-98,1 %
Toimintakulut	-339 942	-173 489	-226 814	130,7 %	53 324	-33,3 %
Toimintakate	-339 162	-173 489	-226 154	130,4 %	52 664	-33,3 %
Vyörytyserät, menot	-5 070		-3 374		3 374	-33,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-344 232	-173 489	-229 527	132,3 %	56 038	-33,3 %

Tulosityksikkö: Perusopetus

Perusopetusta 1-9 luokille järjestettiin seuraavissa kouluissa; vastuuhenkilöt (31.12.2017 –tilanteessa) on mainittu koulun jälkeen: Salmelan koulu, rehtori Janne Huotari; Vuokatin koulu, koulunjohtaja Jani Komulainen; Leivolan koulu, koulunjohtaja Elisa Komulainen; Naapurivaaran koulu, koulunjohtaja Päivi Korhonen; Kontinjoen koulu, koulunjohtaja Anu Rautiainen; Pohjavaaran koulu, koulunjohtaja Juha Lukkari; Tenetin koulu, rehtori Riitta Lankinen.

Vastuuhenkilö kasvatusjohtaja Ville Manninen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	146 155	113 700	137 016	120,5 %	-23 316	-6,3 %
Tuet ja avustukset	127 609	190 000	102 175	53,8 %	87 825	-19,9 %
Muut toimintatuotot	14 502	12 500	13 148	105,2 %	-648	-9,3 %
Toimintatuotot	288 265	316 200	252 339	79,8 %	63 861	-12,5 %
Henkilöstökulut	-6 007 762	-5 782 542	-5 834 335	100,9 %	51 793	-2,9 %
Palvelujen ostot	-3 252 716	-3 248 053	-3 107 974	95,7 %	-140 079	-4,4 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-234 192	-265 650	-252 804	95,2 %	-12 846	7,9 %
Avustukset		0	-284	X	284	X
Muut toimintakulut	-100 713	-108 000	-126 638	117,3 %	18 638	25,7 %
Toimintakulut	-9 595 383	-9 404 245	-9 322 035	99,1 %	-82 210	-2,8 %
Toimintakate	-9 307 118	-9 088 045	-9 069 696	99,8 %	-18 349	-2,6 %
Poistot ja arvonalent.	-95 083	-86 216	-58 948	68,4 %	-27 268	-38 %
Vyörytyserät, menot	-109 702		-128 827		128 827	17,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-9 511 903	-9 174 261	-9 257 471	100,9 %	83 210	-2,7 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Koulutusketjun kehittäminen Ennakoiva ja todellisia tarpeita vastaava koulutusketju	Alakouluja toimii kuusi ja yläkouluja yksi.	Kouluverkko selvitykseen liittyvien päätösten toimenpiteet tehdään sujuvasti huomioiden kaikki osa-alueet.	Pohjois-Tipaksen koulun toiminta on päättynyt 31.7.2017 ja oppilaat ovat siirtyneet Salmelan kouluun 1.8.2017 alkaen.
Koulutusketjun kehittäminen Kytetään toisiinsa matkailu, urheilu ja koulutus kaikilla koulutustasoilla	1 hanke	Kehitetään edelleen "Pikkuakatemia" toimintaa ja leirityksiä. Kansainvälistä toimintaa lisätään hankkeilla.	Pikkuakatemia toimintaa on järjestetty ja leirityksiä on pidetty.

Tarkoituksenmukainen palvelu- ja kouluverkko Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeiden tunnistaminen	Kustannus on sama tai pienempi kuin edellisessä kilpailutuksessa. Kaikilla kouluilla on toimiva vanhempiyhdistys.	Tehdään koulukuljetusten reittien suunnittelu tarkasti. Kilpailutetaan kuljetukset. Yhteistyö vanhempien kanssa vakiinnutetaan.	Koulukuljetusten kustannukset ovat laskeneet merkittävästi kilpailutuksen myötä.
Talous ja resurssit Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Kustannukset eivät kasva. Koulujen yhteinen "sijaispankki" on luotu.	Koulujen välistä yhteistyötä lisätään. Hyödynnetään e-oppikirjoja ja muuta verkkomateriaalia enemmän. Mahdollisia kalustohankintoja keskitetään samanaikaiseksi. Sijaisjärjestelyt huomioidaan ennakoivasti mahdollisuuksien mukaan. Lisätään yhteistyötä teknisen toimialueen kanssa kiinteistö- ja atpu-palveluiden osalta.	Kaikessa toiminnassa on käytetty harkintaa ja hankintoja on tehty vain tarpeen vaatiessa.
Ylläpidetään yhteisöllisyyttä Lasten ja nuorten huomiointi - luodaan osallistumisen mahdollisuuksia	Tutor-hankkeen kautta kaikki opettajat (90%) ovat saaneet tarvitsemaansa tukea ja koulutusta.	Kehitetään digitalisaatiota eteenpäin. Ylläpidetään hanketoimintaa. Hyödynnetään uuden opetussuunnitelman (ops) luomat mahdollisuudet.	Hankkeen toiminta on käynnistetty ja opettajille on järjestetty koulutuksia tieto- ja viestintätekniikasta.

Keskeiset toimenpiteet 2017	
* Kouluverkko selvitykseen liittyvät päätökset on toteutettu. * Digitalisaation toteuttamista on jatkettu käytännössä. * Olemassaolevia hankkeita on toteutettu suunnitelmallisesti ja uusia on haettu tarpeen mukaan. * Uuden opetussuunnitelman toteuttamista on jatkettu ja arviointia on kehitetty.	

Tuloksikokö: Lukio

Sotkamon lukio toteuttaa lukion opetussuunnitelman mukaista yleislinjan lukiokoulutusta. Lukiolla on myös opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä urheilun erityistehtävälupa. Sotkamon lukio toimii Vuokatti-Ruka Urheiluakatemia ytimenä.

Vastuhenkilöt rehtori Mauri Reinikka ja akatemiajohtaja Janne Vuorinen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	246 295	270 800	229 537	84,8 %	41 263	-6,8 %
Tuet ja avustukset	256 483	243 000	457 624	188,3 %	-214 624	78,4 %
Muut toimintatuotot	63 930	56 500	83 521	147,8 %	-27 021	30,6 %
Toimintatuotot	566 707	570 300	770 682	135,1 %	-200 382	36 %
Henkilöstökulut	-2 562 359	-2 140 905	-2 471 605	115,4 %	330 701	-3,5 %
Palvelujen ostot	-714 215	-791 106	-741 752	93,8 %	-49 354	3,9 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-30 240	-41 300	-27 582	66,8 %	-13 718	-8,8 %
Avustukset	-8 800	-12 250	-8 090	66 %	-4 160	-8,1 %
Muut toimintakulut	-53 625	-68 620	-60 204	87,7 %	-8 416	12,3 %
Toimintakulut	-3 369 239	-3 054 180	-3 309 233	108,4 %	255 052	-1,8 %
Toimintakate	-2 802 532	-2 483 880	-2 538 551	102,2 %	54 670	-9,4 %
Vyörytyserät, menot	-40 635		-42 680		42 680	5 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 843 167	-2 483 880	-2 581 231	103,9 %	97 350	-9,2 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	Ensisijaisia hakuja oli keväällä 2016 108, tulevassa haussa tähän 5 % kasvu (113 hakua).	Lukioon hakevien opiskelijoiden määrän kasvaminen verrattuna kevään 2016 määrään	Ensisijaisia hakuja keväällä 2017 tuli 115.
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	Neljän pakollisen kirjoitet-tavan aineen keskiarvon tulee koko koulussa olla vähintään 16, kaikkien kirjoitettavien aineiden keskiarvon koko koulussa vähintään 22.	Ylioppilaskirjoitusten tulokset	Mittarina oleviin puoltoäänikeskiarvoihin päästiin, neljän pakollisen kirjoitet-tavan aineen keskiarvon ollessa 16,58 ja kaikkien aineiden 22,15.
Koulutusketjun kehittäminen Ennakoiva ja todellisia tarpeita vastaava koulutusketju	Pidetään opintojen keskeytysprosentti välillä 0-2 %.	Mahdollisimman alhainen opintojen keskeytysprosentti	Opiskelijoita keskeytti vuonna 2017 kahdeksan, mikä on koko koulun opiskelijamäärästä 2,45%.
Koulutusketjun kehittäminen Vahva lukio ja sen erityitehtävän varmistaminen ja vahvistaminen (urheilu)	"1. korin" asema urheiluoppilaitoskentässä	Vahvistaa roolia lähinnä valtakunnallisissa lajeissa	Sotkamons lukiolla on vahva rooli urheiluoppilaitoskentässä sen omissa painopistelaajeissa, tänne halutaan keskittää näiden lajien toimintaa. Uusi urheilun erityistehtävälupa myönnettiin OKM:stä luonnehdinnalla "erinomaisin perustein".

Koulutusketjun kehittäminen Kytetään toisiinsa matkailu, urheilu ja koulutus kaikilla koulutustasoilla	Toiminnan keskittäminen ja taloudellinen panos, ulkopuolisen rahoituksen suhteellinen nostaminen	Sitouttaa entistä tiiviimmin kumppanuutta kokonaistointintaan	Olympiakomitea ja lajiliitot keskittävät toimintaansa Vuokattiin. Uutena lajina e-urheilu otettu mukaan, kiinnostus sitä kohtaan on hyvää.
Talous ja resurssit Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti		Urheiluoppilaitos-kumppaneiden ja valtakunnallisen lukioden kehittämisverkoston kautta haetaan lisää laadukkaita ja kustannustehokkaita toimintamalleja.	Valtakunnallisen lukioden kehittämisverkoston tapauksissa ollut säännöllisesti, niistä saatu (ja annettu muille) uusia ideoita ja toimintamalleja. Urheiluoppilaitostapaamiset ovat jatkuneet, samoin niistä saatu uusia (ja annettu muille) uusia ideoita ja toimintamalleja.

Keskeiset toimenpiteet 2017

- * Otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma. Opetushallitukselta saatiin hankeraha (Innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittäminen), jonka avulla voitiin aloittaa aiempaa laajemmin erilaisten opetusmenetelmien ja arviointitapojen kokeilu sekä uusien kurssien opetuskokeilu uuden opetussuunnitelman hengen mukaisesti.
- * Vietiin eteenpäin Sotkamon lukion kansainvälistä toimintaa. Koulussa voi suorittaa kansainvälisyys-opintojen kokonaisuuden. Ulkomailta hankittiin kumppanikoulu Espanjasta.
- * Kehitettiin urheilijoiden arjenhallintaa koulun ja valmennuksen lisäksi (esim. asuntolavalvojan rooli, päivällisruokailut, elämänhallintaopas, pyrittiin saamaan urheilijoiden koulun ja valmennuksen ulkopuolinen elämä mahdollisimman kodinomaiseksi, jotta se kiinnostaa ja houkuttaa nuoria tulemaan tänne ja antaa heidät tänne lähettävälle vanhemmille tunteen, että nuoret on turvallista lähettää Sotkamoon.
- * Lukion 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoille (sekä yleis- että urheilulinjalle) toteutettiin asiakastytyytyväisyyskysely: As-teikolla 1-5 opiskelijoiden tyytyväisyys opetuksen eri osa-alueisiin oli 4.02, valmennuksen eri osa-alueisiin 4.35 ja elämänhallinnan eri osa-alueisiin 4.19.
- * Opetuksen ja kokeiden sähköistyessä kehitettiin niihin liittyviä valmiuksia (rakennettiin lähiverkko kouluun, koulutettiin ja opastettiin henkilökuntaa ja opiskelijoita sähköisten välineiden ja oppimisympäristöjen käyttöön). Sähköiset kokeet ja opetus näiden välineiden avulla tuli suurimmalle osalle jo rutiiniksi. Ylioppilaskirjoitusten sähköisissä kokeissa järjestelmä, kirjoittaminen ja valvonta toimivat kokonaisuutena hyvin. Enimmillään kerralla sähköistä ylioppilaskirjoituskoe oli tekemässä 60 kokeilasta.
- * Vahvistettiin lukion yhteishenkeä sekä parannettiin keskinäistä arvostusta opettajien, opiskelijoiden ja valmentajien välillä. Tutustuttiin toisten tekemään työhön ja toimenkuviin aiempaa perusteellisemmin.
- * Sotkamon lukion IB-linjalle ei otettu enää uusia opiskelijoita syksystä 2017 alkaen.

Vastuualue: Vapaa-aikapalvelut (17603)

Vapaa-aikapalvelut sisältää kirjaston, kulttuurin, musiikkiopiston, kansalaisopiston sekä nuorisotoimen toiminnan.

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Merja Ojalampi.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	355 559	96 500	141 524	146,7 %	-45 024	-60,2 %
Maksutuotot	246 322	245 000	238 496	97,3 %	6 504	-3,2 %
Tuet ja avustukset	161 610	224 310	254 042	113,3 %	-29 732	57,2 %
Muut toimintatuotot	24 749	49 400	25 395	51,4 %	24 005	2,6 %
Toimintatuotot	788 240	615 210	659 457	107,2 %	-44 247	-16,3 %
Henkilöstökulut	-1 922 820	-1 915 045	-1 752 545	91,5 %	-162 500	-8,9 %
Palvelujen ostot	-533 014	-489 028	-499 280	102,1 %	10 253	-6,3 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-124 163	-117 020	-122 328	104,5 %	5 308	-1,5 %
Avustukset	-18 164	-8 000	-10 180	127,3 %	2 180	-44 %
Muut toimintakulut	-59 618	-63 720	-73 383	115,2 %	9 663	23,1 %
Toimintakulut	-2 657 780	-2 592 813	-2 457 716	94,8 %	-135 096	-7,5 %
Toimintakate	-1 869 540	-1 977 603	-1 798 259	90,9 %	-179 343	-3,8 %
Poistot ja arvonalent.	-16 809	-10 198	-10 198	100 %	0	-39,3 %
Vyörytyserät, tulot						
Vyörytyserät, menot	-33 424		-33 022		33 022	-1,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 919 773	-1 987 800	-1 841 479	92,6 %	-146 322	-4,1 %

Tulosityksikkö: Kirjasto

Kirjastoon kuuluu Sotkamon pääkirjaston palvelut ml. tiedonhaun ja kirjastoauton palvelut.

Vastuuhenkilö kirjastotoimenjohtaja Kirsi Neuvonen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	4 792	10 000	3 348	33,5 %	6 652	-30,1%
Maksutuotot			-72		72	X
Tuet ja avustukset	2 934	15 000	12 896	86 %	2 104	339,5 %
Muut toimintatuotot	1 545		2 011		-2 011	30,2 %
Toimintatuotot	9 271	25 000	18 184	72,7 %	6 816	96,1 %
Henkilöstökulut	-436 127	-437 012	-370 412	84,8 %	-66 601	-15,1 %
Palvelujen ostot	-102 878	-100 338	-112 049	111,7 %	11 711	8,9 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-92 824	-78 950	-69 331	87,8 %	-9 619	-25,3 %
Muut toimintakulut	-5 537	-5 020	-7 514	149,7 %	2 494	35,7 %
Toimintakulut	-637 366	-621 321	-559 305	90 %	-62 015	-12,2 %
Toimintakate	-628 095	-596 321	-541 121	90,7 %	-55 200	-13,8 %
Vyörytyserät, menot	-8 172		-7 506		7 506	-8,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-646 465	-606 518	-558 825	92,1 %	-47 694	-13,6 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	Aineisto uusiutuu vuosittain ja e-aineiston osuus kasvaa 10 % vuodessa.	Kirjasto on uusiutuva ja aineistoltaan ajantasainen vetovoimainen paikka, jossa sananvapauden turvaava tieto ja kulttuuri tarjotaan vapaasti kansalaisten käyttöön.	Aineisto on uusiutunut hitaammin edellisiin vuosiin verrattuna. E-kirjojen kokoelma on kuitenkin kasvanut n. 38 %.
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	Kävijämäärä ja lainaajien määrä pysyy vähintäänkin samana.	Palvellaan asiakkaita pääkirjastossa ja kirjastoautossa niin että kävijämäärä pysyy samana.	Kävijämäärä on laskenut huomattavasti edellisestä vuodesta. Syinä tähän on aukioloaikojen muutokset ja kirjaston verkkopalveluiden kehittyminen. Lainaajien määrä on pysynyt miltei samana.
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Kirjastoauton pysäkkikohtaiset lainat. Pääkirjaston aukiolotunnit 33 h/vko	Muutetaan kirjaston aukioloaikoja talouden vaatimalla tavalla. Kartoitetaan kirjastoauton aikataulut ja reitit vuosittain.	Kirjastoauton pysäkkikohtaiset lainat ovat laskeneet (281). Syynä oli poikkeuksellisen pitkä kesätauko (1.4.-6.8.2017). Kirjastoauton aikataulut ja reitit on kartoitettu ja suunniteltu järkevästi. Pääkirjaston aukiolotuntien määrä toteutui suunnitellusti.

Toimintatapojen tarkastelu Sähköisten palvelujen kehittäminen, sähköisen asiainnin lisääminen	Verkkokirjaston käynnit, e-aineiston käyttö ja lainaus	Ohjataan kirjaston asiakkaita käyttämään verkkokirjaston palveluita ja e-aineistoa. Rytmitetään kirjaston työtehtäviä aktiivisen asiakaspalvelun suuntaan.	Aktiiviseen asiakaspalveluun on kiinnitetty huomiota työtehtäviä järjestelmällä. Asiakkaita on ohjattu käyttämään verkkokirjastoa ja e-aineistoja. Kokonaisuudessa e-aineistojen käyttö kasvoi.
Ylläpidetään yhteisöllisyyttä Lasten ja nuorten huomioiminen - luodaan osallistumisen mahdollisuuksia	Neuvolakäynnit 10 krt/vuosi. Kaikki 7-luokkalaisten saavat kirjastonkäytönopetusta. Vähintään 1 isompi tapahtuma/vuosi.	Neuvolaan suunnatut kirjastokäynnit jatkuvat. 7-luokkalaisten kirjastonkäytönopetus jatkuu. Järjestetään vuosittain ainakin yksi tapahtuma, esim. Yökirjasto.	Neuvolaan suunnatut kirjastokäynnit toteutuivat 5 kertaa. Kaikki 7-luokkalaisten saivat kirjastonkäytön opetusta. Yökirjasto-tapahtuma järjestettiin onnistuneesti. Kävijöitä oli yli 600.
Talous ja resurssit Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti		Uusi aineisto saadaan asiakkaiden käyttöön mahdollisimman nopeasti.	Uusi aineisto on saatu asiakkaiden käyttöön nopeasti.

Keskeiset toimenpiteet 2017

- * Yhteistyötä on jatkettu muiden Kainuun kirjastojen kanssa kuulumalla aineiston hankintarenkaaseen sekä yhteiseen kuljetussopimukseen. Kajaanin kaupunginkirjastossa järjestettäviin yhteisiin koulutuksiin sekä Kainuun yhteisiin kirjastohankkeisiin (esim. Kirjastokiri) on osallistuttu.
- * Edistettiin lasten lukuharrastusta yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Kutsuttiin yläkoulun 7-luokkalaisia kirjastonkäytön opetuskäynnille, käytiin lastenneuvolassa kertomassa lastenkirjoista ja lukemisesta uusille vanhemmille. Tarjottiin kouluille kirjastonkäytönopetusta kirjastokäyntien yhteydessä.
- * Kirjasto on järjestänyt tapahtumia yksin ja yhdessä sivistysalan- ja muiden toimijoiden kanssa. Tapahtumia olivat mm. Yökirjasto, Seniorsurf ja Kirjastosuunnistus.

Tulosityksikkö: Kulttuuri

Kulttuuritoimi järjestää eri taiteen aloilta kulttuuritilaisuuksia ja -tapahtumia sekä tukee museotoimintaa. Lisäksi kehitetään yhteistoimintaa muiden kuntien, eri kulttuuritoimijoiden ja taiteilijoiden kanssa.

Vastuuhenkilöt sivistysjohtaja Merja Ojalampi ja palvelualue sihteeri Merja Hakkarainen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	5 695	1 500	5 206	347,1 %	-3 706	-8,6 %
Maksutuotot	31	0	722		-722	2 200,2 %
Tuet ja avustukset		4 500	352	7,8 %	4 148	
Muut toimintatuotot	397		316		-316	-20,5 %
Toimintatuotot	6 124	6 000	6 596	109,9 %	-596	7,7 %
Henkilöstökulut	-22 299	-21 452	-21 891	102 %	439	-1,8 %
Palvelujen ostot	-21 351	-29 225	-31 943	109,3 %	2 718	49,6 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-464	-3 100	-134	4,3 %	-2 966	-71,1 %
Avustukset	-7 650	-5 000	-5 730	114,6 %	730	-25,1 %
Muut toimintakulut	-818	-2 550	-1 722	67,5 %	-828	110,6 %
Toimintakulut	-52 582	-61 327	-61 420	100,2 %	94	16,8 %
Toimintakate	-46 458	-55 327	-54 824	99,1 %	-503	18 %
Vyörytyserät, menot	-522		-711		711	36,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-46 980	-55 327	-55 535	100,4 %	209	18,2 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	Tapahtumien kokonaismäärä on enemmän kuin 25. Juhlakirjan julkaisupäivä on lokakuussa. Aatos-päivä on 8.11.	Ollaan mukana Suomi100-juhlavuoden tapahtumissa. Ollaan mukana juhlakirjan julkaisemisessa. Kehitetään Aatos-päivää 8.11.	Suomi100-tilaisuuksia järjestettiin yksin ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa, yht. 30. Juhlakirja tuli painosta joulukuussa, sen julkistamistilaisuus oli tammi-kuussa. Aatos-päivä ei toteutunut; sen suunnittelu jatkuu v. 2018.

Huolehditaan työstä, toimeentulosta, terveydestä sekä mahdollistetaan osallisuus Tuetaan kansalaisten osallistumista ja kansalaisaktiivisuutta	Tilaisuuksien määrä on 25. Markkinointia monipuolistetaan: radiomainonta. Kesätyöntekijöitä on väh. 3.	Järjestetään yhteistyössä eri taiteenalojen kulttuuritapahtumia muiden toimijoiden kanssa. Suuri osa niistä on maksuttomia tilaisuuksia. Kaikukorttikokeilua jatketaan. Kesätyöpaikkoja on.	Eri taiteenalojen tapahtumia järjestettiin yht. 30 (lisäksi Suomi100 -tilaisuudet 30, kaikki yht.60). Päättöpähtuma oli Sotkamo-päivä 24.7 ja siihen liittyvä viikonlopputoiminta; kävijöitä oli tuhansia. Kaikukorttitoimintaa jatkettiin. Kesätyöpaikkoja oli Huovishuoneella 1.
Ylläpidetään yhteisöllisyyttä Korostetaan kotiseutuasioita sekä kulttuurin ja taiteen merkitystä ihmisten hyvinvointiin	Myönnetään avustuksia talousarvioon varatun summan verran.	Tuetaan kotiseututyötä avustuksilla ja yhteistyöllä.	Avustuksia myönnettiin 12 kpl, yht. 5730€. Kotiseututyötä tuettiin mm. museotoiminnan kautta; varastoidut esineet kartoitettiin ja päivitettiin niiden luettelointi; osa siirrettiin Makiini-museolle ja Kainuun museoon.
Talous ja resurssit Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	6 €/kuntalainen (tavoite)	Kulttuuritoimintaa järjestetään kustannustehokkaasti talousarvioon varatun summan verran.	5,9€/kuntalainen

Keskeiset toimenpiteet 2017
* Osallistuttiin Suomi100-juhlavuoden tapahtumiin osajärjestäjänä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. * Kehitetään Aatos-päivää 8.11. edelleen v. 2018. * Jalkautettiin Kaikukortti-kokeilu yhdessä kansalaisopiston kanssa (hankkeen päättyessä); se jatkuu edelleen v. 2018.

Tulosityksikkö: Musiikkiopisto

Sotkamon alueella toimii Kuhmon musiikkiopisto, jolta palvelut ostetaan.

Vastuuhenkilönä sivistysjohtaja Merja Ojalampi.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	21 252		24 147		-24 147	13,6 %
Toimintatuotot	21 252		24 147		-24 147	13,6 %
Henkilöstökulut						
Palvelujen ostot	-104 913	-84 673	-131 116	154,8 %	46 443	25 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-3 623	-1 350	-1 600	118,5 %	250	-55,8 %
Muut toimintakulut	-21	-300			-300	-100 %
Toimintakulut	-108 556	-86 323	-132 715	153,7 %	46 392	22,3 %
Toimintakate	-87 304	-86 323	-108 569	125,8 %	22 246	24,4 %
Vyörytyserät, menot	-1 069		-1 223		1 223	14,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-88 373	-86 323	-109 792	127,2 %	23 469	24,2 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	Ryhmämäärät pysyvät samoina.	Keskeinen toiminta on: muskari, soitinopetus ja yhteissoitto.	Tunteja yht. 122,98/vko: soitinopetus 96,33; muskari 8,66; yhteissoitto 8,66 ja musiikin perusteet 9,33. Opiskelijat yht. 148, eri soittimet 9: suosituimmat piano, viulu ja huilu.
Huolehditaan työstä, toimeentulosta, terveydestä sekä mahdollistetaan osallisuus Tuetaan kansalaisten osallistumista ja kansalaisaktiivisuutta	Hintojen nousu on maltillista.	Vaikutetaan musiikkiopiston hintapolitiikkaan mahdollisuuksien mukaan. Ks. myös alla oleva.	Hintojen nousu oli maltillista; materiaali- ja kirjaimismaksuja nostettiin hie- man sekä muskarin luku- kausimaksua 3€:lla. Musiikkiopiston opiskelijat esiintyivät konserteissa ja muissa tilaisuuksissa.
Talous ja resurssit Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Kartoitus on tehty ja sen tulos.	Etäopetusmahdollisuudet kartoitetaan mm. musiikin teoriaopinnoissa. Ks. myös yllä oleva.	Etäopetusmahdollisuuksia kartoitettiin; etäopetusta ei kuitenkaan toteutettu.

Toimintatapojen tarkastelu Sähköisten palvelujen kehittäminen, sähköisen asioinnin lisääminen	Neuvotteluja väh. kolme/vuosi.	Pidetään säännölliset neuvottelut ja kokoukset suunnittelusta Kuhmon musiikkiopiston kanssa. Kartoitetaan sähköisen asioinnin mahdollisuuksien lisääminen.	Yhteiset kokoukset on pidetty säännöllisesti. Kokouksia on 2-4 kertaa vuodessa. Sähköisen asioinnin mahdollisuuksien kartoitus jatkuu.
---	--------------------------------	--	--

Keskeiset toimenpiteet 2017
* Tiivistettiin yhteistyötä musiikkiopiston toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. * Kartoitettiin etäopetuksen mahdollisuuksia.

Tulosityksikkö: Kansalaisopisto

Kansalaisopisto tuottaa vapaan sivistystyön kurssitoimintaa Sotkamossa ja Kuhmossa. Lisäksi se tuottaa taiteen perusopetusta, henkilöstökoulutusta, myyntipalvelukurseja sekä kehittää toimintaansa erilaisilla hankkeilla ja yhteistyöllä muiden kuntien, oppilaitosten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Vastuhenkilö sivistysjohtaja - kansalaisopiston rehtori Merja Ojalampi.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	314 110	72 000	99 407	138,1 %	-27 407	-68,4 %
Maksutuotot	161 544	135 000	144 861	107,3 %	-9 861	-10,3 %
Tuet ja avustukset	6 630	23 000	47 734	207,5 %	-24 734	620 %
Muut toimintatuotot	325	27 400	117	0,4 %	27 283	-64 %
Toimintatuotot	482 608	257 400	292 119	113,5 %	-34 719	-39,5 %
Henkilöstökulut	-747 348	-723 792	-708 434	97,9 %	-15 358	-5,2 %
Palvelujen ostot	-114 907	-102 043	-105 029	102,9 %	2 986	-8,6 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-6 838	-9 670	-6 531	67,5 %	-3 139	-4,5 %
Avustukset	-6 000					-100 %
Muut toimintakulut	-40 940	-33 900	-49 713	146,6 %	15 813	21,4 %
Toimintakulut	-916 033	-869 406	-869 708	100 %	302	-5,1 %
Toimintakate	-433 425	-612 006	-577 590	94,4 %	-34 416	33,3 %
Vyörytyserät, menot	-12 671		-12 804		12 804	1,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-446 096	-612 006	-590 394	96,5 %	-21 612	32,3 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Vetovoimaisuuden ylläpitäminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	Uusien kurssien määrä n.10-15 % . Uusia yhteistyökumppaneita väh.1-2/vuosi. Myönnetyn hankkeen tulokset saavutettu (hakemus).	Laaditaan ajanmukainen, kuntalaisten tarpeita ja toiveita vastaava kurssiohjelma. Luodaan uusia yhteistyömuotoja.	Asiakastytytyväisyysskyselyn tulos: Sotkamo 4,01 ja Kuhmo 3,7. Uusia kursseja oli yht. 9,56%. Uusia yhteistyökumppaneita saatiin 1. Saadut hankkeet toteutettiin.
Huolehditaan työstä, toimeentulosta, terveydestä sekä mahdollistetaan osallisuus Tuetaan kansalaisten osallistumista ja kansalaisaktiivisuutta	Väh. nykyiset kurssimäärät myös kyllillä. Liikunta- ja tanssikursseja n. 10 % enemmän; liikunnanopettajaresurssin vakiinnuttaminen. Kaikukorttilaisia on n. 30; ilmaisia luentoja 4/v.	Toimintaa on kuntakeskuksissa ja kyllillä. Lisätään terveyttä edistäviä kursseja/koulutuksia. Tarjotaan joitakin ilmaisia luentoja ja kursseja (Kaikukortti). Julkaistaan juhla kirja.	Kursseja oli yht. 15 enemmän; kyllillä saman verran kuin aiemmin; liikuntakursseiden määrä pysyi samana (salitilanne). Kaikukorttilaisia oli 37, ilmaisia luentoja 6, kursseja 2. Juhla kirja valmistui. Järjestettiin 100 askelta Suomeen -tapahtuma.
Talous ja resurssit Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Vuokratiloja vain kyllillä. Samojen kurssien määrä kasvaa väh. 20%. Eri pituisten kurssien määrä on suurempi kuin nyt.	Omat tilat tehokkaassa käytössä. Toteutetaan samoja kursseja molemmissa kunnissa; huomioidaan kurssijaksotus.	Kunnan/kaupungin omia tai tytäryhtiöiden tiloja käytettiin ensisijaisesti. Kyllillä tiloja oli yht.19. Kurssijaksotus huomioitiin, samoin samojen kurssien toteuttaminen.
Toimintatapojen tarkastelu Sähköisten palvelujen kehittäminen, sähköisen asiointin lisääminen	Sähköinen ilmoittautuminen kasvaa 20%:lla. Sähköiset setelit otetaan käyttöön laajemmin.	Sähköisen ilmoittautumisen ja maksamisen lisääminen; sähköisten tyky- ym. setelien käytön mahdollistaminen.	Sähköinen ilmoittautuminen ja maksaminen kasvaa muutamalla prosentilla lukuvuodessa. Sähköisten tyky- ym. setelien käyttö yleistyy hieman vuosittain.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Vos-tunnit (2017 Kuhmo mukana)	5816 (vain Sotkamo)	9 562	9 562
Toteutetut (2017 Kuhmo mukana)	7 518	12 400	13 365

Tulosityksikkö: Nuorisotoimi

Nuorisotoimi sisältää kunnan järjestämän nuorisotoimen, joka koostuu nuorisotalo Asema 13:n ja Vuokatin nuorisotilan toiminnasta, leiritoiminnasta, avustuksista, aamu- ja iltapäivätoiminnasta, projekteista, etsivästä nuorisotyöstä sekä Väliasema - raide tulevaisuuteen -toiminnasta. Sotkamon nuorisotoimi vastaa lapsille ja nuorille suunnatuista ennaltaehkäisevistä palveluista.

Uusi, hyväksytty Lapsi ja nuorisopoliittinen kehittämisohjelma vuosille 2016–2019 luo suuntaviivat nuorisotyön tulevaisuudelle.

Vastuuhenkilö nuorisotoimenjohtaja Marja-Maija Pyykkönen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	9 710	13 000	9 416	72,4 %	3 584	-3 %
Maksutuotot	84 747	110 000	92 985	84,5 %	17 015	9,7 %
Tuet ja avustukset	152 046	181 810	193 059	106,2 %	-11 249	27 %
Muut toimintatuotot	22 482	22 000	22 951	104,3 %	-951	2,1 %
Toimintatuotot	268 985	326 810	318 411	97,4 %	8 399	18,4 %
Henkilöstökulut	-717 046	-732 789	-651 808	88,9 %	-80 980	-9,1 %
Palvelujen ostot	-188 965	-172 748	-119 143	69 %	-53 606	-36,9 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-20 415	-23 950	-44 733	186,8 %	20 783	119,1 %
Avustukset	-4 514	-3 000	-4 450	148,3 %	1 450	-1,4 %
Muut toimintakulut	-12 303	-21 950	-14 434	65,8 %	-7 516	17,3 %
Toimintakulut	-943 243	-954 437	-834 568	87,4 %	-119 869	-11,5 %
Toimintakate	-674 258	-627 627	-516 157	82,2 %	-111 470	-23,4 %
Poistot ja arvonalent.	-6 612					-100 %
Vyörytyserät, menot	-10 990		-10 777		10 777	-1,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-691 859	-627 627	-526 933	84 %	-100 693	-23,8 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Tarkoituksenmukainen kuntalaisten hyvinvointitarpeiden tunnistaminen Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeiden tunnistaminen Vahvuuksien parantaminen ja uusien kehittäminen	Hyvinvointikertomus, Asia-kastyytyväisyyskysely (4) Myönnetyn hankkeen tulokset saavutettu	Yksilövalmentaja vakinaistetaan Laadullinen taso apip toiminnassa 4 Lapsi ja nuorisopoliittisen ohjelman toteutus Laadullisesti kehitetään toimintaa nykyisellä tasolla	Kunnan strategian tavoitteet ja lähtökohdat on huomioitu toiminnassa. Yksilövalmentajan toimi on vakinaistettu. Hyvinvointikertomuksen kautta on luotu lapsia ja nuoria palvelevat tavoitteet. Toiminnan kehittämisessä on onnistuttu ja hanketulokset saavutettu.

Toimintatapojen tarkastelu Ennaltaehkäisevät toimin- tamallit	Jalkautetaan Väliasema- hankkeen toiminta osaksi nuorisotyötä.	Sovari-mittari Etsivä 4,5; (asteikko 1-5) Kyky-viisari Väliasema 4,5; (asteikko 1-5)	Asiakastytyväisyyskyselyn tulos toiminnasta 4 Väliasema hankkeen tulok- set saavutettu: Sovari-mittari 4,5 Kyky-viisari 4,5
Huolehditaan työstä, toi- meentulosta, terveydestä sekä mahdollistetaan osal- lisuus Tuetaan kansalaisten osal- listumista ja kansalaisaktii- visuutta	Nuorisotyön palvelut ovat kaikkien saatavilla tasapuo- lisesti Sotkamossa toimii kaksi nuorisotaloa. Riittävä määrä apip- toimipisteitä.	Nuorisotyön palveluissa käy kaikkia ikäryhmiä. Ta- voitetaan kaikki sotkamo- laiset nuoret, jossain elä- mänvaiheessa Kaikki hakeneet 1-2 lk op- pilaat pääsevät apip toi- mintaan mukaan.	Nuorisotyön palvelut ovat kaikkien saatavilla tasapuo- lisesti. Sotkamossa toimii kaksi nuo- risotaloa. Apip- toimipisteitä on riittävästi; asiakastyty- väisyyskyselyssä 4,2 (as- teikolla 1-5).
Ylläpidetään yhteisölli- syyttä Lasten ja nuorten huomioi- minen - luodaan osallistu- misen mahdollisuuksia	Tuetaan kansalaisten osal- listumista ja kansalaisaktii- visuutta	Herätetään uudelleen Nuorten vaikuttajaryhmän toiminta. Maakunnallisessa nuoriso- valtuustossa on kaksi sot- kamolaista edustajaa.	Sotkamon kunnassa toimii nuorten vaikuttajaryhmät. Sotkamolla on edustajat Ma- nun toiminnassa.

	TA 2016	TA 2017	TP 2017
Aukiolotunnit, h	2 700	2 700	2 706
Kävijämäärä, hlöä per vuosi	23 000	24 000	30 560
Aamu- ja iltapäiväkerhotoi- minnan tunnit, h	31 491	32 056	45765
Aamu- ja iltapäiväkerho- laisten määrä, hlöä	167	170	130
Etsivän nuorisotyön asiak- kuudet, hlöä	80	90	73
Väliasema asiakkuudet/ vuosi	18	21	15
Kohdennettu nuorisotyö, kävijämäärät	1 690	1 700	1 517

Vastuualue: Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus sisältää varhaiskasvatuksen hallinnon, päiväkotihoidon, esiopetuksen, perhepäivähoidon ja lastenhoidon tuen talouden sekä toiminnalliset tavoitteet. Päiväkodit olivat (vastuuhenkilöt 31.12.2017 –tilanteessa): Kontinjoen päiväkotipäiväkodin johtaja Eeva-Liisa Sirviö, Leivolan päiväkotipäiväkodin johtaja Jorma Parviainen, Päiväkotipäiväkodin johtaja Heikki Niskanen, Tiilikankaan päiväkotipäiväkodin johtaja Annikki Hakkarainen, Käpymetsän vuoropäiväkotipäiväkodin johtaja Heikki Niskanen.

Vastuuhenkilö kasvatusjohtaja Ville Manninen.

Talous (sisäiset ja ulkoiset erät)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TP 2017/ TA 2017, %	TP 2017/ TA 2017, €	Muutos TP 2016- TP 2017, %
Myyntituotot	44 440	35 000	60 674	173,4 %	-25 674	36,5 %
Maksutuotot	578 157	630 000	559 749	88,8 %	70 251	-3,2 %
Tuet ja avustukset	40 084		2 580		-2 580	-93,6 %
Muut toimintatuotot	738	600	1 300	216,7 %	-700	76,1 %
Toimintatuotot	663 419	665 600	624 303	93,8 %	41 297	-5,9 %
Henkilöstökulut	-5 231 593	-5 349 194	-5 115 103	95,6 %	-234 090	-2,2 %
Palvelujen ostot	-1 368 661	-1 276 581	-1 189 378	93,2 %	87 203	-13,1 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-55 781	-59 600	-63 471	106,5 %	-3 871	13,8 %
Avustukset	-600 918	-615 000	-566 289	92,1 %	-48 711	-5,8 %
Muut toimintakulut	-130 948	-152 000	-136 344	89,7 %	-15 656	4,1 %
Toimintakulut	-7 387 902	-7 452 374	-7 070 585	94,9 %	-381 789	-4,3 %
Toimintakate	-6 724 483	-6 786 774	-6 446 282	95,0 %	-340 492	-4,1 %
Poistot ja arvonalent.	-8 991	-13 348	-13 107	98,2 %	-240	45,8 %
Vyörytyserät, menot	-90 937		-79 230		79 230	-12,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-6 824 411	-6 800 122	-6 538 619	96,2 %	-261 503	-4,2 %

Kuntastrategian tavoite	Mittari	Tavoite 2017	Toteuma
Aktiivinen ja osallistuva sotkamolainen, joka ottaa vastuun itsestään ja toisesta Vaikutetaan kuntalaisten hyvinvointiin ja tunnustetaan hyvinvointitarpeet	3 yhteistyöpalaveria tuen tarpeessa olevan lapsen huoltajien kanssa/v	Varhainen puuttuminen sekä lapsen tuen tarpeiden havaitseminen ajoissa (myös tukitoimet oikea-aikaisia)	Tukitoimia on järjestetty lapsen tarpeiden mukaan. Huoltajat ovat olleet mukana yhteistyöpalavereissa.
Aktiivinen ja osallistuva sotkamolainen, joka ottaa vastuun itsestään ja toisesta Huolehditaan kaikkinaisesta turvallisuudesta	Läheltä piti-, sisäilmaongelma- ja tapaturmailmoituksia 0 kpl/v 0 tapaturmaa v.2017	Ennakoidaan vaaratilanteita ja minimoidaan tapaturmia	Henkilöstö aktiivisesti ennakoi vaaratilanteita ja pyrkii minimoimaan tapaturmat. Pieniä tapaturmia on sattunut, mutta vakavilta tapaturmilta on välttytty.

Ylläpidetään yhteisöllisyyttä Tuetaan vanhemmuutta ja korostetaan vanhemmuuden arvoa	Yksityisen hoidon tuen käyttäjien lukumäärä edellisvuosien tasolla (v. 2015 6 lasta). Sovitut hoitopäivät 25 %:lla asiakkaista.	Perheiden arkea tuetaan joustavin hoitojärjestelyin	Toteutuma on ollut edellisten vuosien tasolla.
Ylläpidetään yhteisöllisyyttä Tuetaan vanhemmuutta ja korostetaan vanhemmuuden arvoa	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmat (vasu) laadittuina 100 %	Luodaan luottamukselliset suhteet vanhempiin sekä tuetaan ja ohjataan heitä kasvatustyössä.	Varhaiskasvatussuunnitelmat on laadittu lapsille.
Ylläpidetään yhteisöllisyyttä Tuetaan vanhemmuutta ja korostetaan vanhemmuuden arvoa	Niissä päiväkodeissa, joissa vanhempainneuvostoja on, kokoontumisia 4 krt/v/päiväkot	Tiivistetään yhteistyötä vanhempien kanssa ja hyödynnetään päiväkotien vanhempainneuvostot yhteisöllisyyden lisääjinä	Yhteistyötä vanhempien kanssa on kehitetty ja huoltajia on osallistettu toiminnan suunnitteluun varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.
Toimintatapojen tarkastelu Ennaltaehkäisevät toimetamallit (hyvinvointi)	Perhekeskisyhteistyön toimintamalli: Lapsen vasun tiedonsiirto varhaiskasvatuksesta neuvolaan ja neuvolasta takaisin 100 %.	Varhainen tuki	Yhteistyömalleja on kehitetty vastamaan uusien varhaiskasvatuksen perusteiden mukaisia toimintatapoja.
Toimintatapojen tarkastelu Sähköisten palvelujen kehittäminen, sähköisen asioinnin lisääminen	Tabletteja 0,5 kpl/ esioppilas	Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	Esiopetuksessa tabletteja on 0,5 kappaletta esioppilasta kohti.
Toimintatapojen tarkastelu Sopimuksellisen yhteistyön tehostaminen ja mahdollisuuksien hyödyntäminen myös naapurikuntien ja kolmannen sektorin kanssa	Ostopalveluna yksityiseen tai kunnalliseen hoitopaikkaan sijoitettuja lapsia keskim. 24 lasta/kk. Varhaiskasvatuspalvelujen myynti 4 lapselle/v. Sotkamon varhaiskasvatus osallistuu PerheKainuu -hankkeeseen 2016-2018.	Palvelut pyritään tuottamaan lähipalveluna ja tarpeen mukaan ostetaan palveluja kunnallisilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta	Ostopalveluna on toteutettu varhaiskasvatus keskimäärin 17 lapselle kuukaudessa. Varhaiskasvatuspalveluja on myyty muille kunnille neljä lapsen osalta.
Ylläpidetään yhteisöllisyyttä Lasten ja nuorten huomioiminen - luodaan osallistumisen mahdollisuuksia	Ryhmän varhaiskasvatussuunitelmien (ryhmävasu) laadinta 100 %	Lapsen ja perheen osallisuuden vahvistaminen uusien varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti	Ryhmävasut on laadittu kaikille ryhmille.

Tarkoituksenmukainen palvelu- ja kouluverkko Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeiden tunnistaminen	Esi- ja alkuopetuksen alue-ryhmien ja alueryhmien vetäjien kokoontumisia vähintään 2 krt/ lukuvuosi. Lapsen vaihtaessa ryhmää tiedonsiirtopalaverit ryhmien välillä 1 krt/v.	Muodostetaan selkeä jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta alkuopetukseen	Esi- ja alkuopetuksen alue-ryhmät ovat kokoontuneet vähintään 2 kertaa lukuvuoden aikana ja yhteistä toimintaa on edelleen kehitetty.
Palvelujen tuottaminen Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti	Talousarvion toteutuminen enintään 100 %. Päiväkohteissa ryhmän tiimipalaverissa toiminnan arviointi 1 krt/vko. Yksiköiden henkilöstöpalaverit, joissa koko henkilöstö läsnä, vähintään 1 krt/kk.	Varhaiskasvatuksen yksiköiden kustannustietoisuus ja talousarvion toteutumisen säännöllinen seuranta. Varhaiskasvatuksen arviointi ja kehittäminen.	Talousarvio on alitettu ja kustannukset ovat laskeutuneet vuodesta 2016 huolimatta kasvaneesta lapsimäärästä.

	TA 2016	TA 2017	TP 2017
Hoitopaikan saatavuus lakisääteisessä ajassa	Aikamääre hoitopaikan saannissa (2 vko/4 kk)	Aikamääre hoitopaikan saannissa (2 vko/4 kk)	Kaikille lapsille on löytynyt hoitopaikka lakisääteisessä ajassa
Riittävä ammattitaitoinen henkilökunta (lakisääteinen henkilömäärä ryhmissä)	Päiväkodit: suhdeluvut 1/4 (alle 3-v) ja 1/7 (yli 3-v) Perhepäivähoito: suhdeluku 1/4,5	Kaikilla lastentarhanopettajan tehtävässä toimivilla on päivä-hoitoasetuksen mukainen pätevyys. Määräaikaiset lastenhoitajat > koulutuksen suuntautumisvaihtoehto lapset ja nuoret	Suhdelukujen osalta on pysytty lakisääteisissä suhdeluvuissa. Avoimiin tehtäviin on saatu päteviä työntekijöitä, mutta sijaisuuksien osalta on haasteita erityisesti lastentarhanopettajien osalta.
Talousresurssien riittävyys	Talousarvion toteutuminen 100 %	Talousarvion toteutuminen enintään 100 %. 4 vuokra-kiinteistöä /huoneistoa (sis. Leasing-rahoitteisen vuoropäiväkodin)	Tehdyt tasapainottamistoimet ovat toimineet ja talousarvio on toteutunut 96,2 %.
Erityislastentarhanopettajien (elto) määrä	Väh. 1 elto/100 lasta	Väh. 1 elto/100 lasta 1.8.2017 alk.	Erityislastentarhanopettajia on ollut keskimäärin yksi sataa lasta kohti.
Varhaiskasvatussuunnitelma-keskustelut (vasu) vanhempien kanssa	yli 3 kk hoitosuhteessa 100 %	100 % riippumatta hoitosuhteen pituudesta	Vasu-keskustelut on käyty kaikkien huoltajien kanssa.
Läsnäolopäivien määrä (ei sis. ostopalvelua)	57 000 pv/v	57 000 pv/v	Läsnäolopäivien toteutuma 58 843 päivää.
Asiakaspalveluostot	keskimäärin 700 €/kk/lapsi	keskimäärin 800 €/lapsi/kk	Toteutuma 880 € lasta kohti kuukaudessa

Keskeiset toimenpiteet 2017

- * Vuorohoito on keskitetty Käpymetsän päiväkotiin 1.8.2017 alkaen. Satuvakan ja Tiilikankaan päiväkodeista vuorohoidolta vapautuvat tilat on otettu päiväryhmien käyttöön 1.8.2017 alkaen.
- * Lapsiperheiden palveluja on kehitetty toimimalla aktiivisesti perhekeskustyksessä sekä muissa lapsen hyvinvointia tukevissa työryhmissä
- * Kainuun kuntien kanssa on tehty yhteistyötä ostamalla/myymällä päivähoitopalveluja, osallistumalla koulutusyhteistyöhön ja työskentelemällä ammattiryhmien vertaisryhmissä
- * Sotkamon kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa on laadittu valtakunnallisten perusteiden pohjalta ja suunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2017
- * Esioppilaiden aamu- ja iltapäivähoitoa on järjestetty tarpeen mukaan kouluilla yhdessä nuorisotoimen kanssa

2.2 TULOSLASKELMA

Ulkoiset tulot ja menot

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma, %	Poikkeama, €
Myyntituotot	6 016 078	6 031 196	100,3 %	-15 118
Maksutuotot	1 322 962	1 184 464	89,5 %	138 498
Tuet ja avustukset	965 350	1 620 175	167,8 %	-654 825
Muut toimintatuotot	2 731 333	2 433 659	89,1 %	297 674
Toimintatuotot	11 035 723	11 269 494	102,1 %	-233 771
Henkilöstökulut	-22 891 683	-22 714 451	99,2 %	-177 232
Palvelujen ostot	-46 459 405	-47 344 651	101,9 %	885 246
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 865 690	-3 914 089	101,3 %	48 399
Avustukset	-2 109 469	-1 481 606	70,2 %	-627 863
Muut toimintakulut	-831 245	-907 219	109,1 %	75 974
Toimintakulut	-76 157 492	-76 362 016	100,3 %	204 524
Toimintakate	-65 121 769	-65 092 522	100,0 %	-29 247
Kunnan tulovero	31 342 000	33 264 345	106,1 %	-1 922 345
Kiinteistövero	4 090 000	4 184 792	102,3 %	-94 792
Osuus yhteisöveron t	2 292 000	2 506 903	109,4 %	-214 903
Verotulot	37 724 000	39 956 040	105,9 %	-2 232 040
Kunnan peruspalv. vo	20 966 595	20 988 204	100,1 %	-21 609
Verot.per. vo tasaus	5 442 813	5 442 816	100,0 %	-3
Opetus- ja kultt. vo	461 649	586 443	127,0 %	-124 794
Valtionosuudet	26 871 057	27 017 463	100,5 %	-146 406
Korkotuotot	1 450 000	1 510 500	104,2 %	-60 500
Muut rahoitustuotot	164 800	161 934	98,3 %	2 866
Korkokulut	-180 000	-176 109	97,8 %	-3 891
Muut rahoituskulut	-150 300	-153 274	102,0 %	2 974
Rahoitustuotot ja kulut	1 284 500	1 343 051	104,6 %	-58 551
Vuosikate	757 788	3 224 032	-425,5 %	-2 466 244
Poistot ja arvonalentumiset	-2 665 202	-2 972 996	111,5 %	307 794
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 665 202	-2 787 821	104,6 %	122 619
Arvonalentumiset	0	-185 175	X	185 175
Satunnaiset tuotot	0	193 505	X	-193 505
Tilikauden tulos	-1 907 414	444 541	-23,3 %	-2 158 450
Varausten ja rahastojen	0	370 399	X	-370 399
Tilikauden ali-/yli jäämä	-1 907 414	814 940	-42,7 %	-2 722 354

Verotulot

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	31 342 000	33 264 345	1 922 345
Kiinteistövero	4 090 000	4 184 792	94 792
Yhteisövero	2 292 000	2 506 903	214 903
Yhteensä	37 724 000	39 956 040	2 232 040

	Tulovero- prosentti	Kunnallisveroa vastaavat vero- tettavat tulot, €	Muutos, %	Yleinen kiinteistö- vero-%	Vak. asuin- rak.	Muut asuin- rak.	Voima- laitos	Rakentama- ton raken- nuspaikka
Vuosi 2010	19,00 %	25 823 053	0,0 %	0,95	0,45	1,00	2,85	-
Vuosi 2011	19,00 %	25 171 336	-2,5 %	0,95	0,45	1,00	2,85	-
Vuosi 2012	19,75 %	25 669 183	2,0 %	0,95	0,45	1,00	2,85	-
Vuosi 2013	20,75 %	27 943 542	8,9 %	0,95	0,45	1,00	2,85	-
Vuosi 2014	21,25 %	29 508 566	5,6 %	0,95	0,45	1,20	2,85	-
Vuosi 2015	21,25 %	29 435 353	-0,2 %	1,10	0,60	1,20	2,85	-
Vuosi 2016	21,25 %	29 578 794	0,5 %	1,10	0,60	1,20	2,85	-
Vuosi 2017	21,25 %	30 208 585	2,1 %	1,10	0,60	1,20	3,10	3,00

Valtionosuudet

	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalv. vo	20 966 595	20 988 204	21 609
Valtionosuustasaus	5 442 813	5 442 816	3
Opetus- ja kultt. Vo	461 649	586 443	124 794
Yhteensä	26 871 057	27 017 463	146 406

2.3 INVESTOINNIT

	Alkuperäinen TA	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama, €
KIINTEÄ OMAISUUS	40 000	-60 000	-20 000	59 266	-296,3	-79 266
Maa-alueiden osto		-60 000	-60 000	-67 651	112,8	7 651
Maa-alueiden myynti	40 000		40 000	126 917	317,3	-86 917

Alkuperäiseen talousarvioon tehtiin muutos maa-alueiden ostamista varten, sillä määrärahavaraus puuttui talousarviosta. Maa-alueita ostettiin 67 651 eurolla, mikä on 7 651 euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Maa-alueita myyntiin 126 917 eurolla, mikä on 86 917 euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

	Alkuperäinen TA	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama, €
TALONRAKENNUS	-1 170 000	-606 000	-1 776 000	-1 504 801	84,7	-271 199
Virastotalon ja kirjaston korjaus	-580 000	-570 000	-1 150 000	-1 149 915	100,0	-85
Terveyskeskuksen muutostyöt	-30 000	16 400	-13 600	-13 392	98,5	-208
Himmelin muutostyöt	-200 000	13 000	-187 000	-188 060	100,6	1 060
Himmelin kuntokartoitus ja suunnittelu		-36 000	-36 000	-35 266	98,0	-734
Leivolan kehitysv.lisäasunnot				63 961	X	-63 961
Muutos- ja lisätyöt, menot				-3 166	X	3 166
Tulot, Leivolan kehitysvamm.palvelutalo				67 126	X	-67 126
Tenetin koulun korjaukset				-2 589	X	2 589
Virastotalon peruskorjaus	-10 000	0	-10 000	-13 458	134,6	3 458
Virastotalon peruskorjaus, vesivahinko	-50 000	0	-50 000	-112 843		62 843
Tulot, virastotalon korjaus, vesivahinko	40 000		40 000	99 385	248,5	-59 385
Varikon autokatos	-50 000		-50 000	-49 385	98,8	-615
Eläinlääkäritilat	-100 000		-100 000	-99 355	99,4	-645
Kuntotutkimukset	-50 000		-50 000	-48 968	97,9	-1 032
Perhekeskus	-20 000	-16 400	-36 400	-37 072	101,8	672
Kotihoito	-30 000	-13 000	-43 000	-42 922	99,8	-78
Kiinteistöjen korjaus	-100 000		-100 000	-116 980	117,0	16 980
Rakennusten myynnit				228 600	X	-228 600
Rakennusten myyntitulot				228 600	X	-228 600

Talonrakennuksen, ja myös koko vuoden suurimpana investointikohteena oli virastotalon peruskorjaus, johon liittyen tehtiin 570 000 euron talousarviomuutos. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat n. 1.15 miljoonaa euroa. Muut hankkeet toteutettiin pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta hyvin varattujen määrärahojen puitteissa. Leivola H-talon ARA:n avustuksen viimeinen maksuerä maksettiin 2017 vuoden puolella.

	Alkuperäinen TA	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama, €
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS	-886 000	0	-886 000	-791 562	89,3	-94 438
Liikenneväylät	-818 000	9 000	-809 000	-724 263	89,5	-84 737
Keskuskatu, Sepänkuja, Niemeläntie	-380 000		-380 000	-326 225	85,8	-53 775
Sopalan tien rakentaminen	-150 000	-30 000	-180 000	-178 987	99,4	-1 013
Oikokatu, Peltokuja				-225	X	225
Vuokatin uuden teoll.al.tiestö	-163 000		-163 000	-164 244	100,8	1 244
Tulot, Vuokatin uuden teoll.al.tiestö	75 000		75 000	75 000	100,0	0
Kaavateiden päällystäminen	-20 000	-4 000	-24 000	-23 560	98,2	-440
Pohjakartan päivitys	-80 000	30 000	-50 000	-35 397	70,8	-14 603
Katu-,vesi- ja viemäriverkon san.esisuun	-40 000	13 000	-27 000	-11 614	43,0	-15 386
Kaavateiden valaistus	-60 000		-60 000	-59 010	98,4	-990
Urheilu- ja ulkoilualueet	-68 000	-9 000	-77 000	-67 299	87,4	-9 701
Reittien kunnostus	-30 000		-30 000	-30 086	100,3	86
Lähiliikunta-alueiden kalusteiden hankin	-10 000		-10 000			-10 000
Naapurivaaran venevalkaman kehittäminen	-70 000	-9 000	-79 000	-78 223	99,0	-777
Tulot, Naapurinvaaran venevalkaman kehittäminen	42 000		42 000	42 000	100,0	0
Jäätiön helpporeitti		-139 000	-139 000	-139 990	100,7	990
Tulot, Jäätiön helpporeitti		139 000	139 000	139 000	100,0	0

Julkisen käyttöomaisuuden ja liikenneväylien suurimpana yksittäisenä hankkeena oli Keskuskatu, Sepänkuja ja Niemeläntien perusparannus sekä Sopalan tien uudisrakentaminen, jotka toteutettiin samassa hankkeessa. Keskuskadun osalta työt jäivät talventulon vuoksi osittain kesken mm. laatoituksien osalta. Myöhästymisen sanktioissa noudatettiin urakkasopimuksen periaatteita. Ensimmäistä kertaa otettiin käyttöön tulevien vuosien investointeihin varattu esisuunnitteluraha, jolla suunniteltiin vuoden 2018 investointihankkeita.

Urheilu- ja ulkoilualueiden osalta Katinkullan ympäristöön rakennettiin ns. Jäätiön helpporeitti. Hanke toteutettiin valtion rahoituksella ja HCR Oy:n rahoituksella. Naapurinvaaran venesataman kehittämiseen saatiin 60 %:n rahoitus ns. Oumo-hankkeesta. Hanke toteutettiin kesän 2017 aikana ja palaute käyttäjiltä on ollut erittäin myönteistä.

	Alkuperäinen TA	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama, €
IRTAIN OMAISUUS	-135 000	-30 000	-165 000	-154 821	93,8	-10 179
Intra-netti	-15 000		-15 000	-20 000	133,3	5 000
Sähköiseen kokouskäyttöön siirtyminen	-15 000	11 000	-4 000			-4 000
Tiedonohjausjärjestelmä		-11 000	-11 000			-11 000
Huoltoauto ja kalusteet	-45 000		-45 000	-53 550	119,0	8 550
Jätevedenpudistamon seikotuslaitteisto		-30 000	-30 000	-30 000	100,0	0
Kaluston myynti				8 710	X	-8 710
Päiväkotien kalustohankinnat	-60 000		-60 000	-59 980	100,0	-20

Irtaimiston osalta merkittävimpanä oli päiväkotien (pääasiassa Käpymetsän vuoropäiväkotit) kalustohankinnat, jotka toteutettiin suunnitellusti. Lisäksi hankittiin 2 käytettyä huoltoautoa, joiden hankinatakustannukset ylittivät hieman niihin varatun määrärahan.

	Alkuperäinen TA	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama, €
KAUKOLÄMPÖLAITOS	-390 000	190 000	-200 000	-168 620	84,3	-31 380
Keskuskatu, Sepänkuja, Niemeläntie	-110 000	80 000	-30 000	-626	2,1	-29 375
Vapo, sopimuksen muk. tasaussmaksut	-280 000	110 000	-170 000	-167 994	98,8	-2 006
Vapo, sopimuksen muk. tasaussmaksut	-280 000	110 000	-170 000	-167 994	98,8	-2 006

Kaukolämpölaitoksen toteumassa maksettiin Vapo Oy:n sopimuksen mukaiset tasaussmaksut.

	Alkuperäinen TA	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama, €
VESI- JA VIEMÄRILAITOS	-400 000	-110 000	-510 000	-468 069	91,8	-41 931
Tulot, talojohtojen rakentaminen				7 958	X	-7 958
Talojohtojen rakentaminen	-50 000		-50 000	-22 339	44,7	-27 661
Vesi- ja viemärlaitoksen automatisointi	-100 000	-30 000	-130 000	-130 489	100,4	489
Keskuskatu, Sepänkuja, Niemeläntie	-150 000		-150 000	-144 078	96,1	-5 922
Sopalan tie	-70 000	-55 000	-125 000	-124 920	99,9	-80
Hiukan pohjavesialueen geologinen selviy	-30 000		-30 000	-30 000	100,0	0
Hiukan pohjavesialueen geologinen selvit	-90 000		-90 000	-30 000	33,3	-60 000
Tulot, Hiukan pohjavesialueen geologinen	60 000		60 000			60 000
Vuokatin uuden teoll.al.vesihuolto		-25 000	-25 000	-24 200	96,8	-800

Vesi- ja viemärlaitoksen merkittävimpänä oli Keskuskadun, Sepänkujan ja Niemeläntien saneeraukset sekä Sopalantien uudisrakentaminen. Sopalantien kohdalla tehtiin vesihuollon osalta määrärahan lisäys siirtona, koska varattu määräraha osoittautui liian pieneksi. Lisäksi tehtiin vesihuoltolaitoksen puhdasvesipuolen automaation uusimista. Hankkeeseen tehtiin määrärahan lisäys siirtämällä muista investointikohteista.

	Alkuperäinen TA	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama, €
ARVOPAPERIT	-1 000 000		-1 000 000	-900	0,1	-999 100
Arvopap.ostovaraus	-1 000 000		-1 000 000	0	0,0	-1 000 000
Vuokatti Areena osakkeet				-900	X	900

Vuoden 2017 aikana valmisteltiin aktiivisesti eteenpäin Vuokatti Areena –hanketta. Sotkamon kunta, Vuokatti Säätiö sr ja Osuuskauppa Maakunta perustivat vuoden 2017 lopussa Kiinteistö Oy Vuokatti Areenan, jonka tarkoituksena on rakentaa Areena ja vuokrata tilat operaattorille. Sotkamon kunta omistaa 33,3 prosenttia kiinteistöyhtiön osakkeista 900 euron osakepääomaa vastaan. Yhtiöllä ei ollut varsinaista toimintaa vuonna 2017. Vuokatti Areena –investointiin liittyen on OKM:lle jätetty avustushakemus valtion liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksen saamiseksi. Rahoituspäätös saadaan keväällä 2018. Kokonaisrahoituksen sekä operaattorimallin varmistuttua tuodaan varsinainen rakentamispäätös päätöksentekoon. Hanketta on valmisteltu yhteistyössä lukuisten eri tahojen kanssa.

	Alkuperäinen TA	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma, €	Toteuma, %	Poikkeama, €
Investoinnit	-3 941 000	-616 000	-4 557 000	-3 029 506	66,5	-1 527 494

Kaiken kaikkiaan kunnan investointimenot (netto) olivat yhteensä 3 029 506 euroa, joka on -1 527 494 euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio ja myös vähemmän mitä alkuperäinen talousarvio. Talousarviomuutosten yhteydessä investointimäärärahoja lisättiin 616 000 eurolla.

2.4 RAHOITUSLASKELMA

	Talousarvio	Tilinpäätös	Toteuma, %	Poikkeama, €
Toiminnan rahavirta	267 786	3 114 180	1 162,9 %	2 846 394
Vuosikate	757 786	3 224 032	425,5 %	2 466 246
Satunnaiset tulot	0	193 505	X	193 505
Tulorahoituksen korjauserät	-490 000	-303 357	61,9 %	186 643
Investointien rahavirta	-4 067 000	-3 029 505	74,5 %	1 037 495
Investointimenot	-4 913 000	-3 834 201	78,0 %	1 078 799
Rahoitusosuudet investointeihin	316 000	440 469	139,4 %	124 469
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	530 000	364 227	68,7 %	-165 773
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 799 214	84 673	-2,2 %	3 883 887
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten muutokset	0	-424 130		-424 130
Antolainasaamisten lisäys	-56 000	-424 130		-368 130
Antolainasaamisten vähennys	56 000	0		
Lainakannan muutokset	5 304 000	1 489 930	28,1 %	-3 814 070
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 500 000	2 500 000	100,0 %	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 885 000	-3 010 070	104,3 %	-125 070
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-385 000	-510 070	132,5 %	-125 070
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 689 000	2 000 000		-3 689 000
Oman pääoman muutokset	0	0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-362 547		-362 547
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos		30 000		
Saamisten muutos		48 374		
Korottomien velkojen muutos		-440 921		
Rahoituksen rahavirta	5 304 000	703 253	13,3 %	-4 600 747
Rahavarojen muutos	2 187 787	787 927	36,0 %	-1 399 860
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 187 787	787 927	36,0 %	-1 399 860
Rahavarat 31.12.	1 187 787	2 750 161		1 562 374
Rahavarat 1.1.	1 000 000	1 962 234		962 234

Ei talousarviomuutoksia tilikaudella.

2.5 YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH SITOVIEN ERIEN TOTEUTUMISESTA

2.5.1 Yhteenveto sitovuustasosittain

		Menoarvot					Tuloarvot				
	Sitovuus N/B	Alkuperäinen TA	TAMuutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama	Alkuperäinen TA	TAMuutokset	Muutettu TA	TP	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS-OSA											
Hallinnon toimiala											
Vaalit	N	-26 042		-26 042	-27 139	1 097					
Tilintarkastus	N	-19 320		-19 320	-22 919	3 599				5 068	-5 068
Kunnanvaltuusto	N	-58 350		-58 350	-48 725	-9 625					
Yleishallinto	N	-41 648 122		-41 648 122	-41 475 244	-172 878	520 190		520 190	759 549	-239 359
Elinkeinot	N	-978 098		-978 098	-1 695 244	717 146	90 020		90 020	606 807	-516 787
Henkilöstö	N	-821 822		-821 822	-635 697	-186 125	290 020		290 020	215 562	74 458
Lomatoimi	N	-2 054 640		-2 054 640	-2 032 256	-22 384	2 116 977		2 116 977	2 027 615	89 362
Maatalous	N	-112 928		-112 928	-117 468	4 540	3 000		3 000	5 213	-2 213
Asuntotoimi	N	-49 365		-49 365	-51 450	2 085	162 000		162 000	161 306	694
Ympäristö- ja tekninen toimiala											
Kunnallistekniset palvelut	N	-3 687 244		-3 687 244	-3 911 083	223 839	546 032		546 032	753 308	-207 276
Kiinteistöjen kunnossapito	N	-3 049 156		-3 049 156	-3 820 030	770 874	3 391 155		3 391 155	4 063 327	-672 172
Ateriat- ja puhtaanapito	N	-3 261 382		-3 261 382	-3 221 694	-39 688	3 825 287		3 825 287	3 613 790	211 497
Ympäristötoimi	N	-611 010		-611 010	-549 106	-61 904	151 390		151 390	171 440	-20 050
Vesihuoltolaitos	N	-1 078 648		-1 078 648	-1 124 225	45 577	1 782 633		1 782 633	1 685 183	97 450
Sivistyksen toimiala											
Sivistyspalvelut, yh	N	-34 555		-34 555	-62 677	28 122				339	-339
Koulutoimi	N	-12 631 915		-12 631 915	-13 032 962	401 047	886 500		886 500	1 023 681	-137 181
Vapaa-aikapalvelut	N	-2 592 813		-2 592 813	-2 490 738	-102 075	615 210		615 210	659 457	-44 247
Varhaiskasvatus	N	-7 452 374		-7 452 374	-7 149 815	-302 559	665 600		665 600	624 303	41 297
Hallinnon toimiala yhteensä		-45 768 687		-45 768 687	-46 106 142	337 455	3 182 207		3 182 207	3 781 120	-598 913
Ympäristö- ja tekninen toimiala yhteensä		-11 687 440		-11 687 440	-12 626 138	938 698	9 696 497		9 696 497	10 287 048	-590 551
Sivistyksen toimiala yhteensä		-22 711 657		-22 711 657	-22 736 192	24 535	2 167 310		2 167 310	2 307 780	-140 470
KÄYTTÖTALOUS YHT.		-80 167 784		-80 167 784	-81 468 472	1 300 688	15 046 014		15 046 014	16 375 948	-1 329 934

		Menoarviot					Tuloarviot				
	Sito- vuus N/B	Alkupe- räinen TA	TA- muu- tokset	Muu- tettu TA	TP	Poik- keama	Alkuperäi- nen TA	TA- muu- tokset	Muutettu TA	TP	Poik- keama
TULOSLASKELMA- OSA											
Verotulot	B						37 724 000		37 724 000	39 956 040	-2 232 040
Valtionosuudet	B						26 871 057		26 871 057	27 017 463	-146 406
Korkotuotot	B						1 450 000		1 450 000	1 510 500	-60 500
Muut rahoitus- tuotot	B						164 800		164 800	161 934	2 866
Korkokulut	B	-180 000		-180 000	-176 109	-3 891					
Muut rahoitusku- lut	B	-150 300		-150 300	-153 274	2 974					
Satunnaiset erät	N									193 505	
TULOSLASKELMA YHT.		-330 300		-330 300	-329 383	-917	66 209 857		66 209 857	68 839 442	-2 436 080

		Menoarviot					Tuloarviot				
	Sito- vuus N/B	Alkupe- räinen TA	TA- muutok- set	Muutettu TA	TP	Poik- keama	Alkupe- räinen TA	TA- muu- tokset	Muu- tettu TA	TP	Poik- keama
INVESTOINTIOSA											
Kiinteä omaisuus			-60 000	-60 000	-67 651	7 651	40 000		40 000	126 917	-86 917
Maa-alueet*	N		-60 000	-60 000	-67 651	7 651	40 000		40 000	126 917	-86 917
Talonrakennus		-1 210 000	-606 000	-1 816 000	-1 899 911	83 911	40 000		40 000	395 111	-355 111
Virastotalon ja kir- jaston korjaus	N	-580 000	-570 000	-1 150 000	-1 149 915	-85					
Terveyskeskuksen muutostyöt	N	-30 000	16 400	-13 600	-13 392	-208					
Himmelin muutos- työt	N	-200 000	13 000	-187 000	-188 060	1 060					
Himmelin kunto- kartoitus ja suun- nit.	N		-36 000	-36 000	-35 266	-734					
Leivolan kehitysv. Lisäasunnot	N				-3 165	3 165				67 126	-67 126
Tenetin koulun korjaukset	N				-2 589	2 589					
Virastotalon perus- korjaus	N	-50 000		-50 000	-112 843	62 843	40 000		40 000	99 385	-59 385
Varikon autokatos	N	-50 000		-50 000	-49 385	-615					
Eläinlääkäritilat	N	-100 000		-100 000	-99 354	-646					
Kuntotutkimukset	N	-50 000		-50 000	-48 968	-1 032					
Perhekeskus	N	-20 000	-16 400	-36 400	-37 072	672					
Kotihoito	N	-30 000	-13 000	-43 000	-42 922	-78					
Kiinteistöjen kor- jaus	N	-100 000		-100 000	-116 980	16 980					
Rakennusten myynnit	N			0						228 600	-228 600
Julkinen käyttö- omaisuus		-1 003 000	-139 000	-1 142 000	-1 047 561	-94 439	117 000	139 000	256 000	256 000	
Keskuskatu, Sepän- kuja, Niemeläntie	N	-380 000		-380 000	-326 225	-53 775					
Sopalan tien raken- taminen	N	-150 000	-30 000	-180 000	-178 987	-1 013					
Oikokatu, Pelto- kuja	N				-225	225					
Vuokatin uuden te- oll.alueen tiestö	N	-163 000		-163 000	-164 244	1 244	75 000		75 000	75 000	

Kaavateiden päällystäminen	N	-20 000	-4 000	-24 000	-23 560	-440					
Pohjakartan päivitys		-80 000	30 000	-50 000	-35 397	-14 603					
Katu-, vesi- ja viemäriverkon saneeraus	N	-40 000	13 000	-27 000	-11 614	-15 386					
Kaavateiden valaistus	N	-60 000		-60 000	-59 010	-990					
Reittien kunnostus	N	-30 000		-30 000	-30 086	86					
Lähiliikunta-alueiden kalusteet	N	-10 000		-10 000		-10 000					
Naapurivaaran vevävalkaman kehitt.	N	-70 000	-9 000	-79 000	-78 223	-777	42 000		42 000	42 000	
Jäätien helppo-reitti	N		-139 000	-139 000	-139 990	990		139 000	139 000	139 000	
Irtain omaisuus		-135 000	-30 000	-165 000	-163 530	-1 470				8 710	-8 710
Intranetti	N	-15 000		-15 000	-20 000	5 000					
Sähköinen kokouskäytäntö	N	-15 000	11 000	-4 000		-4 000					
Tiedonohjausjärjestelmä	N		-11 000	-11 000		-11 000					
Huoltoauto ja kalusteet	N	-45 000		-45 000	-53 550	8 550					
Jätevedenpuhdistamon sekoituslait.	N		-30 000	-30 000	-30 000						
Kaluston myynti	N									8 710	-8 710
Päiväkotien kalustohankinnat	N	-60 000		-60 000	-59 980	-20					
Kaukolämpölaitos		-390 000	190 000	-200 000	-168 619	-31 381					
Keskuskatu, Sepänkuja, Niemeläntie	N	-110 000	80 000	-30 000	-625	-29 375					
Vapo	N	-280 000	110 000	-170 000	-167 994	-2 006					
Vesi- ja viemärilaitos		-460 000	-110 000	-570 000	-476 026	-93 974	60 000	0	60 000	7 958	52 042
Talojohtojen rakentaminen	N	-50 000		-50 000	-22 339	-27 661				7 958	-7 958
Vesi- ja viemärilaitoksen automaatt.	N	-100 000	-30 000	-130 000	-130 489	489					
Keskuskatu, Sepänkuja, Niemeläntie	N	-150 000		-150 000	-144 078	-5 922					
Sopalanatie	N	-70 000	-55 000	-125 000	-124 920	-80					
Hiukan pohjavesialueen geologinen selvitys	N	-90 000		-90 000	-30 000	-60 000	60 000		60 000		60 000
Vuokatin uuden teollisuusalueen vesihuolto	N	0	-25 000	-25 000	-24 200	-800					
Arvopaperit		-1 000 000		-1 000 000	-900	-999 100					
Arvopaperit	N	-1 000 000		-1 000 000	-900	-999 100					
Investoinnit yhteensä		-4 198 000	-755 000	-4 953 000	-3 824 198	-1 128 802	257 000	139 000	396 000	794 696	-398 696

		Menoarviot					Tuloarviot				
	Sito- vuus N/B	Alkupe- räinen TA	TA- muu- tokset	Muutettu TA	TP	Poik- keama	Alkuperäi- nen TA	TA- muu- tokset	Muutettu TA	TP	Poik- keama
RAHOITUSOSA											
Tulorahoituksen korjaukset	B			0		0	490 000		490 000	-303 357	793 357
Antolainasaamis- ten muutos	B	-56 000		-56 000	-424 130	368 130	56 000		56 000	0	56 000
Pitkäaikaisten lai- nojen lisäys	B			0		0	2 500 000		2 500 000	2 500 000	0
Pitkäaikaisten lai- nojen vähennys	B	-2 885 000		-2 885 000	-3 010 070	125 070			0		0
Lyhytaikaisten lai- nojen muutos	B			0		0	5 689 000		5 689 000	2 000 000	3 689 000
Oman pääoman muutokset	B			0		0			0		0
Muut maksuval- miuden muutok- set	B			0		0	0		0	-362 548	362 548
Vaikutus maksu- valmiuteen	B			0		0	2 187 787		2 187 787	787 927	1 399 860
Rahoitus yh- teensä		-2 941 000	0	-2 941 000	-3 434 200	493 200	10 922 787	0	10 922 787	4 622 022	6 300 765

2.5.2 Yhteenveto nettoerojen poikkeamittain

KÄYTTÖTALOUS	TA 2017			TP 2017			Poikkeama, €	Käyttö, %
netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto		
Hallinnon toimiala	-45 768 687	3 182 207	-42 586 480	-46 106 143	3 781 120	-42 325 023	-261 457	99,4
Ympäristö- ja tekninen toimiala	-11 687 436	9 696 497	-1 990 939	-12 626 137	10 287 049	-2 339 088	348 149	117,5
Sivistyksen toimiala	-22 711 657	2 167 310	-20 544 347	-22 736 192	2 307 780	-20 428 412	-115 935	99,4
YHTEENSÄ	-80 167 780	15 046 014	-65 121 766	-81 468 472	16 375 949	-65 092 523	-29 243	100,0

TULOSSELKELMA				
brutto	TA 2017	TP 2017	Poikkeama, €	Käyttö, %
Verotulot	37 724 000	39 956 040	2 232 040	105,9
Valtionosuudet	26 871 057	27 017 463	146 406	100,5
Korkotuotot	1 450 050	1 510 500	60 450	104,2
Muut rahoitustuotot	164 800	161 934	-2 866	98,3
Korkokulut	-180 000	-176 109	3 891	97,8
Muut rahoituskulut	-150 300	-153 273	-2 973	102,0

INVESTOINNIT	TA 2017			TP 2017			Poikkeama, €	Käyttö, %
netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto		
Maa-alueet	-60 000	40 000	-20 000	-67 651	126 917	59 266	-79 266	-296,3
Virastotalon ja kirjaston korjaus	-1 150 000		-1 150 000	-1 149 914		-1 149 914	-86	100,0
Terveyskeskuksen muutostyöt	-13 600		-13 600	-13 392		-13 392	-208	98,5
Himmelin muutostyöt	-187 000		-187 000	-188 060		-188 060	1 060	100,6
Himmelin kuntokarttoitus ja suunnit.	-36 000		-36 000	-35 266		-35 266	-734	98,0
Leivolan kehitysv. Lisäasunnot	0		0	-3 165	67 126	63 961	-63 961	X
Tenetin koulun korjaukset	0		0	-2 589		-2 589	2 589	X
Virastotalon peruskorjaus	-50 000	40 000	-10 000	-112 843	99 385	-13 458	3 458	134,6
Varikon autokatos	-50 000		-50 000	-49 385		-49 385	-615	98,8
Eläinlääkäritilat	-100 000		-100 000	-99 355		-99 355	-645	99,4
Kuntotutkimukset	-50 000		-50 000	-48 968		-48 968	-1 032	97,9
Perhekeskus	-36 400		-36 400	-37 072		-37 072	672	101,8
Kotihoito	-43 000		-43 000	-42 922		-42 922	-78	99,8
Kiinteistöjen korjaus	-100 000		-100 000	-116 980		-116 980	16 980	117,0
Rakennusten myynnit	0		0	0	228 600	228 600	-228 600	X
Keskuskatu, Sepänkuja, Niemeläntie	-380 000		-380 000	-326 225		-326 225	-53 775	85,8
Sopalan tien rakentaminen	-180 000		-180 000	-178 987		-178 987	-1 013	99,4
Oikokatu, Peltokuja	0		0	-225		-225	225	X
Vuokatin uuden teoll. alueen tiestö	-163 000	75 000	-88 000	-164 244	75 000	-89 244	1 244	0,0
Kaavateiden päällystäminen	-24 000		-24 000	-23 560		-23 560	-440	98,2
Pohjakartan päivitys	-50 000		-50 000	-35 397		-35 397	-14 603	70,8
Katu-, vesi- ja viemäriverkon san.esis.	-27 000		-27 000	-11 614		-11 614	-15 386	43,0
Kaavateiden valaistus	-60 000		-60 000	-59 010		-59 010	-990	98,4
Reittien kunnostus	-30 000		-30 000	-30 086		-30 086	86	100,3
Lähiliikunta-alueiden kalusteet	-10 000		-10 000	0		0	-10 000	0,0
Naapurivaaran venevalkaman kehitt.	-79 000	42 000	-37 000	-78 223	42 000	-36 223	-777	97,9
Jäätien helporeitti	-139 000	139 000	0	-139 990	139 000	-990	990	X
Intranetti	-15 000		-15 000	-20 000		-20 000	5 000	133,3
Sähköinen kokouskäytäntö	-4 000		-4 000	0		0	-4 000	0,0
Tiedonohjausjärjestelmä	-11 000		-11 000	0		0	-11 000	0,0

INVESTOINNIT	TA 2017			TP 2017			Poikkeama, €	Käyttö, %
netto	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto		
Huoltoauto ja kalusteet	-45 000		-45 000	-53 550		-53 550	8 550	119,0
Jätevedenpuhdistamon sekoituslait.	-30 000		-30 000	-30 000		-30 000	0	100,0
Kaluston myynti	0		0	0	8 710	8 710	-8 710	X
Päiväkotien kalustohankinnat	-60 000		-60 000	-59 980		-59 980	-20	100,0
KL Keskuskatu, Sepänkuja, Niemeläntie	-30 000		-30 000	-625		-625	-29 375	2,1
KL Vapo	-170 000		-170 000	-167 994		-167 994	-2 006	98,8
VL Talajohtojen rakentaminen	-50 000		-50 000	-22 339	7 958	-14 381	-35 619	28,8
VL Vesi- ja viemärilaitoksen automat.	-130 000		-130 000	-130 489		-130 489	489	100,4
VL Keskuskatu, Sepänkuja, Niemeläntie	-150 000		-150 000	-144 078		-144 078	-5 922	96,1
VL Sopalantie	-125 000		-125 000	-124 920		-124 920	-80	99,9
VL Hiukan pohjavesialueen geologinen	-90 000	60 000	-30 000	-30 000		-30 000	0	100,0
VL Vuokatin uuden teollisuusalueen v	-25 000		-25 000	-24 200		-24 200	-800	96,8
Arvopaperit	-1 000 000		-1 000 000	-900		-900	-999 100	0,1
YHTEENSÄ	-4 953 000	396 000	-4 557 000	-3 824 198	794 696	-3 029 502	-1 527 498	66,5

RAHOITUSOSUUS	TA 2017	TP 2017	Poikkeama, €	Käyttö, %
brutto				
Tulorahoituksen korjauserä	490 000	303 357	186 643	61,9
Antolainasaamisten muutos	0	-424 130	424 130	X
Pa-lainojen lisäys	2 500 000	2 500 000	0	100,0
PA-lainojen vähennys	-2 885 000	-3 010 070	125 070	104,3
La-lainojen muutos	5 689 000	2 000 000	3 689 000	35,2
Muut maksuvalm. muutokset	0	-362 548	362 548	X
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 187 787	787 927	1 399 860	36,0

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut

	2017	2016
Toimintatuotot		
Myyntituotot	6 031 196	6 154 266
Maksutuotot	1 184 464	1 290 483
Tuet ja avustukset	1 620 174	876 373
Muut toimintatuotot	2 433 659	2 265 047
Toimintatuotot yhteensä	11 269 493	10 586 169
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-22 714 451	-23 813 825
Palkat ja palkkiot	-17 464 203	-17 716 484
Henkilösivukulut	-5 250 248	-6 097 341
Eläkekulut	-4 642 459	-4 858 709
Muut henkilösivukulut	-607 789	-1 238 632
Palvelujen ostot	-47 344 651	-45 956 373
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 914 089	-3 820 883
Avustukset	-1 481 606	-1 528 462
Muut toimintakulut	-907 219	-863 823
Toimintakulut yhteensä	-76 362 016	-75 983 366
Toimintakate	-65 092 523	-65 397 197
Verotulot	39 956 040	38 574 834
Valtionosuudet	27 017 463	26 881 045
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	1 343 052	1 196 285
Muut rahoitustuotot	1 510 500	1 484 680
Korkokulut	161 934	171 518
Muut rahoituskulut	-176 109	-196 520
Muut rahoituskulut	-153 273	-263 393
Vuosikate	3 224 032	1 254 967
Poistot ja arvonalentumiset	-2 972 996	-2 724 204
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 787 821	-2 724 204
Arvonalentumiset	-185 175	0
Satunnaiset tuotot	193 505	0
Tilikauden tulos	444 541	-1 469 238
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	370 399	206 715
Tilikauden yli-/alijäämä	814 940	-1 262 522

3.2 Rahoituslaskelma

1 000 €	2017	2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	3 224 032	1 254 966
Satunnaiset erät	193 505	0
Tulorahoituksen korjauserät	-303 357	-104 754
TOIMINNAN RAHAVIRTA	3 114 180	1 150 212
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-3 834 201	-4 322 683
Rahoitusosuudet investointimenoihin	440 469	897 690
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot	364 227	142 807
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 029 505	-3 282 186
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	84 675	-2 131 975
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	-424 130	-414 565
Antolainasaamisten lisäys	-424 130	-414 565
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset	1 489 930	5 484 034
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 500 000	3 370 552
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 010 070	-2 780 904
Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos +/-	-510 070	589 648
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000 000	4 894 386
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-362 548	-1 070 949
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	30 000	0
Saamisten muutos	48 373	-96 586
Korottomien velkojen muutos	-440 921	-974 363
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	703 252	3 998 521
RAHAVAROJEN MUUTOS	787 927	1 866 547
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	787 927	1 866 546
Rahavarat 31.12.	2 750 161	1 962 234
Rahavarat 1.1.	1 962 234	95 688

3.3 Tase

VASTAAVAA (1 000 €)		2017	2016
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	80 051 394	79 267 397
I	Aineettomat hyödykkeet	25 276	17 036
	Aineettomat oikeudet	25 276	17 036
II	Aineelliset hyödykkeet	48 775 774	48 425 048
	Maa- ja vesialueet	10 984 603	10 941 133
	Rakennukset	24 798 233	24 498 432
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 796 279	11 474 442
	Koneet ja kalusto	592 702	687 530
	Muut aineelliset hyödykkeet	95 931	95 931
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	508 026	727 580
III	Sijoitukset	31 250 344	30 825 314
	Osakkeet ja osuudet	9 868 067	9 867 167
	Muut lainasaamiset	21 282 981	20 858 851
	Muut saamiset	99 296	99 296
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 000 647	4 261 095
I	Vaihto-omaisuus	0	0
II	Saamiset	2 250 486	2 298 861
	Pitkäaikaiset saamiset	0	0
	Lyhytaikaiset saamiset	2 250 486	2 298 861
	Myyntisaamiset	722 877	753 912
	Lainasaamiset	21 819	10 000
	Muut saamiset	385 071	457 341
	Siirtosaamiset	1 120 719	1 077 608
III	Rahoitusarvopaperit	0	0
IV	Rahat ja pankkisaamiset	2 750 161	1 962 234
VASTAAVAA YHTEENSÄ		85 052 041	83 528 492

VASTATTAVAA (1 000 €)		2017	2016
A	OMA PÄÄOMA	47 672 782	47 043 018
I	Peruspääoma	33 832 630	33 832 630
II	Arvonkorotusrahasto	0	185 175
III	Muut omat rahastot	0	0
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 025 212	14 287 735
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	814 940	-1 262 522
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 161 862	1 347 087
	Poistoero	1 161 862	1 347 087
C	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	30 000	0
	Lahjoitusrahastojen pääomat	30 000	0
E	VIERAS PÄÄOMA	36 187 395	35 138 387
I	Pitkäaikainen	20 580 092	21 310 102
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 356 966	20 117 037
	Saadut ennakot	22 815	22 815
	Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	1 200 311	1 170 251
II	Lyhytaikainen	15 607 303	13 828 285
	Joukkovelkakirjalainat	8 000 000	6 000 000
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 135 070	2 885 070
	Saadut ennakot	142 474	720
	Ostovelat	1 338 844	1 557 224
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	342 379	434 079
	Siirtovelat	2 648 536	2 951 192
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		85 052 041	83 528 492

3.4 Konsernin tuloslaskelma

	2017	2016
Toimintatuotot	50 890 262	49 424 398
Toimintakulut	-113 524 334	-112 568 665
Osuus osakkuusyhteisön voitosta/tappiosta	350 013	-13 296
Toimintakate	-62 284 059	-63 157 564
Verotulot	39 956 040	38 574 834
Valtionosuudet	27 017 463	26 881 045
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 520 964	1 489 359
Muut rahoitustuotot	192 738	199 247
Korkokulut	-355 973	-348 675
Muut rahoituskulut	-172 977	1 058 705
Vuosikate	5 874 195	3 357 020
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 635 733	-4 299 859
Omistuksen eliminointierot		0
Arvonalentumiset	-81 750	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	193 505	29 233
Tilikauden tulos	1 350 217	-913 606
Tilinpäätössiirrot	196 422	-46 452
Tilikauden verot		0
Laskennalliset verot	-114 364	-120 590
Vähemmistöosuudet	3 243	2 562
Tilikauden alijäämä	1 435 518	-1 078 085

3.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2017	2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	5 874 195	3 357 020
Satunnaiset erät	193 505	29 233
Tulorahoituksen korjauserät	-530 214	-125 055
TOIMINNAN RAHAVIRTA	5 537 486	3 261 198
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-8 785 690	-7 374 620
Rahoitusosuudet investointimenoihin	455 632	1 038 469
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot	367 357	153 111
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 962 701	-6 183 040
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHA- VIRTA	-2 425 215	-2 921 842
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	-424 130	-460 220
Antolainasaamisten lisäykset	-424 130	-460 231
Antolainasaamisten vähennykset		11
Lainakannan muutokset	3 345 797	9 366 455
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 592 249	7 760 360
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 063 018	-4 488 539
Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos	2 529 232	3 271 821
Lyhytaikaisten lainojen muutos	816 566	6 094 634
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-422 523	-1 393 352
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	144 524	7 062
Vaihto-omaisuuden muutos	-6 714	-3 660
Saamisten muutos	-446 626	-238 788
Korottomien velkojen muutos	-113 706	-1 157 967
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 499 145	7 512 883
RAHAVAROJEN MUUTOS	73 930	4 591 041
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	73 930	4 591 041
Rahavarat 31.12.	6 071 083	5 997 153
Rahavarat 1.1.	5 997 153	1 406 112

3.6 Konsernitase

	VASTAAVAA	2017	2016
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	94 800 292	90 781 686
I	Aineettomat hyödykkeet	302 410	415 199
	Aineettomat oikeudet	103 104	119 100
	Muut pitkävaikutteiset menot	183 002	285 825
	Ennakkomaksut	16 304	10 275
II	Aineelliset hyödykkeet	68 826 023	65 471 033
	Maa- ja vesialueet	11 652 546	11 599 541
	Rakennukset	38 033 332	37 276 069
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 742 934	12 461 227
	Koneet ja kalusto	1 502 988	1 669 917
	Muut aineelliset hyödykkeet	192 661	155 892
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 701 562	2 308 387
III	Sijoitukset	25 671 858	24 895 454
	Osakkuusyhteisöosuudet	3 762 355	3 342 453
	Muut osakkeet ja osuudet	435 737	503 365
	Muut lainasaamiset	21 331 078	20 906 948
	Muut saamiset	142 688	142 688
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	656 704	653 994
	Valtion toimeksiannot	108 278	89 900
	Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	15 139	15 139
	Muut toimeksiantojen varat	533 286	548 954
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 685 083	10 157 813
I	Vaihto-omaisuus	197 496	190 781
	Aineet ja tarvikkeet	197 496	190 781
II	Saamiset	4 416 504	3 969 878
	Pitkäaikaiset saamiset	92 730	91 091
	Lainasaamiset	92 730	91 091
	Lyhytaikaiset saamiset	4 323 774	3 878 787
	Myyntisaamiset	1 938 368	1 626 683
	Lainasaamiset	35 751	18 157
	Muut saamiset	916 812	929 185
	Siirtosaamiset	1 432 843	1 304 762
III	Rahoitusarvopaperit	0	0
IV	Rahat ja pankkisaamiset	6 071 083	5 997 153
	VASTAAVAA YHTEENSÄ	106 142 079	101 593 493

VASTATTAVAA		2017	2016
A	OMA PÄÄOMA	43 795 413	42 985 203
I	Peruspääoma	33 832 630	33 832 630
II	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0	0
III	Arvonkorotusrahasto	0	185 175
IV	Muut omat rahastot	442 833	454 080
V	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 084 432	9 591 403
VI	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 435 518	-1 078 085
B	VÄHEMMISTÖOSUUDET	57 537	60 787
C	PAKOLLISET VARAUKSET	674 275	528 584
	Muut pakolliset varaukset	674 275	528 584
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	820 535	673 301
	Valtion toimeksiannot	621 986	516 213
	Lahjoitusrahastojen pääomat	71 393	34 471
	Muut toimeksiantojen pääomat	127 156	122 617
E	VIERAS PÄÄOMA	60 794 319	57 345 618
I	Pitkäaikainen	37 257 814	34 802 141
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	34 274 592	31 729 821
	Lainat julkisyhteisöiltä	1 759 771	1 877 659
	Saadut ennakot	22 815	22 815
	Ostovelat	325	1 595
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 200 311	1 170 251
II	Lyhytaikainen	23 536 505	22 543 477
	Joukkovelkakirjalainat	8 000 000	7 193 180
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 038 315	3 774 748
	Lainat julkisyhteisöiltä	281 234	269 361
	Saadut ennakot	172 413	33 890
	Ostovelat	3 338 475	3 093 998
	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	980 542	1 078 604
	Siirtovelat	6 371 769	6 799 204
	Laskennalliset verovelat	353 757	300 492
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		106 142 079	101 593 493

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenon määräisenä.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältää kolme lainoihin liittyvää koronvaihtosopimusta, jotka on tehty korkomenojen suojaamistarkoituksessa. Voimassa olevat sopimukset on kuvattu liitetiedossa.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhtiöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöksistä on yhdistelty Loiste Oy ja Kiinteistö Oy Vuokattikeskus. Kiinteistö Oy Vuokatti Areena ja Asunto Oy Osalanrivi II on jätetty yhdistelemättä, koska niillä olisi vain vähäinen merkitys omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty pariarvomenetelmällä. Kuntayhtymän tase ja sen liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti. Tytäryhtiöiden maksamaa kiinteistövero ei ole eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisöjen tilikauden tulokseen sekä Edellisten tilikauden yli-/alijäämään.

Kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen yhdisteleminen

Kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen osalta oman pääoman kaikkien erien muutokset on vähennetty tai lisätty konsernin omaan pääomaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat tilikaudet

Kaikilla konserniin kuuluvilla yhteisöillä on sama tilikausi.

Edellisten tilikausien tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitaseen edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

LIITE 6 Kunnan toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain, ulkoiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Hallinnon toimiala	42 798 530	38 196 755	3 177 761	2 707 598
Ympäristö- ja tekninen toimiala	5 790 027	5 581 888	5 790 027	5 581 888
Sivistyksen toimiala	2 301 705	2 296 682	2 301 705	2 296 682
Muut palvelut		3 349	0	0
Yhteensä	50 890 262	46 078 674	11 269 493	10 586 168

LIITE 7 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely		
	2017	2016
Kunnan tulovero	33 264 345	32 172 361
Yhteisövero	2 506 903	2 298 082
Kiinteistövero	4 184 792	4 104 390
Muut verotulot	0	0
Verotulot yhteensä	39 956 040	38 574 833

LIITE 8 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely		
	2017	2016
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	26 431 020	21 768 200
<i>siitä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)</i>	5 442 816	4 739 114
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	-338 360
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	586 443	-35 371
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Yhteensä	27 017 463	26 881 045

LIITE 9 Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	-522 926	-493 111
Muiden palvelujen ostot	-46 821 725	-45 463 262
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	-47 344 651	-45 956 373

LIITE 10 Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
	2017	2016
Valtuustoryhmille ei ole maksettu tukia tai avustuksia kuluneella tilikaudella tai tilikaudella 2016.	0	0
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	0	0

LIITE 11 Selvitys suunnitelman mukaisen poistojen perusteista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöön mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	2 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat	10-30 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
<i>kadut, tiet, verkostot</i>	10-30 vuotta	Tasapoisto
<i>muut kiinteät rakenteet</i>	4-10 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-5 vuotta	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset	ei poistoa	

Pienten pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

LIITE 12 Pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Ennallistamisvaraus 1.1.	54 586	48 456	0	0
Lisäykset tilikaudella	6 131	6 131	0	0
Vähennykset tilikaudella			0	0
Ennallistamisvaraus 31.12.	60 717	54 586	0	0
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1. (ky)	448 250	485 751	0	0
Lisäykset tilikaudella	137 107	0	0	0
Vähennykset tilikaudella		-37 501	0	0
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12. (ky)	585 357	448 250	0	0
Kierrätyspolttoaineen loppukäsittelyvaraus 1.1.	25 748	18 392	0	0
Lisäykset tilikaudella	2 452	7 357	0	0
Vähennykset tilikaudella			0	0
Kierr.polttoaineen loppukäs.varaus 31.12. (ky)	28 200	25 748	0	0
Yhteensä	674 274	528 584	0	0

LIITE 13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot				
Maa-ja vesialueiden luovutusvoitot	118 989	0	118 989	104 754
Rakennusten luovutusvoitot		0		0
Muut luovutusvoitot	2 983	0	0	0
Luovutusvoitot yhteensä	121 972	0	118 989	104 754
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden luovutustappiot	9 137	0	9 137	0
Osakkeiden luovutustappiot		3	0	0
Muut luovutustappiot		0	0	0
Luovutustappiot yhteensä	9 137	3	9 137	0

LIITE 14 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Satunnaiset tuotot				
Rakennusten myyntivoitot	193 505	0	193 505	0
Karjalan Tekstiilipalvelu Oy, sopimussakko	0	29 233	0	0
Satunnaiset tuotot yhteensä	193 505	29 233	193 505	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	193 505	29 233	193 505	0

LIITE 15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2017	2016
Osinkotuotot/osuuspääoman korot	1 581	997
Osuuspääoman korot/peruspääoman korot kuntayhtymiltä	2 427	5 994
Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot yhteensä	4 007	6 991

LIITE 16 Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista		
	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	185 225	206 715
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus		
Poistoeron muutokset yhteensä	185 225	206 715

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

LIITE 18 Arvonkorotukset

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Rakennukset (arvonkor. tehty ennen 1.1.1998)				
Arvo 1.1.	185 175	437 457	185 175	437 457
Arvonkorotusten purku	-185 175	-252 282	-185 175	-252 282
Arvo 31.12.	0	185 175	0	185 175
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	0	185 175	0	185 175

Arvonkorotuksen kohteena olevien rakennusten arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta.

LIITE 19 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
	Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	17 036			17 036
Lisäykset tilikauden aikana	20 000			20 000
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-11 760			-11 760
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Aktivoidut korkomenot				
Poistamaton hankintameno 31.12.	25 276			25 276
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	25 276			25 276
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista				

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet							
	Aineelliset hyödykkeet						
	Maa- ja ve- sialueet	Rakennuk- set	Kiinteät ra- kenteet ja laitteet	Koneet ja ka- lusto	Muut ai- neelliset hyödyk- keet	Ennakko- maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	10 941 133	24 498 432	11 474 442	687 530	95 931	727 580	48 425 048
Lisäykset tilikauden aikana	67 651	1 897 323	1 216 771	113 530		518 026	3 813 301
Rahoitusosuudet tilikaudella		-166 511	-263 958			-10 000	-440 469
Vähennykset tilikauden aikana	-24 181	-34 095		-2 594			-60 869
Siirrot erien välillä		315 505	412 075			-727 580	0
Tilikauden poisto		-1 527 246	-1 043 051	-205 764			-2 776 062
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-185 175					-185 175
Aktivoidut korkomenot							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	10 984 603	24 798 233	11 796 279	592 702	95 931	508 026	48 775 774
Arvonkorotukset							0
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 984 603	24 798 233	11 796 279	592 702	95 931	508 026	48 775 774
Olennaiset lisäpoistot							0
Erittely olennaisista lisäpoistoista							0

LIITE 20-22 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Konser- nin osuus omasta pö:sta	Konsernin osuus vieraasta pää- omasta	Konsernin osuus tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Sotkanmaa	Sotkamo	100,00 %	100,00 %	1 375	13 293	11
Snowpolis Oy	Sotkamo	100,00 %	100,00 %	6		
Sotkamo-Vuokatti Jäähalli Oy	Sotkamo	98,87 %	98,87 %	65		-6
Vuokatin Lumilautatunneli Oy	Sotkamo	61,54 %	61,54 %	269	1	
			Yhteensä	1 715	13 294	5
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
As Os Sotkamon Pohjavaara, tilinp.tiedot vuodelta 2003	Sotkamo	100,00 %	100,00 %	3	0	0
Kuntayhtymät						
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon ky	Kajaani	11,9318 %	11,93 %	1 814	10 239	20
Kainuun liitto	Kajaani	12,0242 %	11,52 %	216	59	12
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä	Kajaani	12,2611 %	12,26 %	143	785	64
			Yhteensä	2 173	11 083	96
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Vuokattikeskus	Sotkamo	31,80 %	31,80 %	333	19	1
Loiste Oy	Kajaani	24,23 %	24,23 %	9 194	72 698	277
			Yhteensä	9 527	72 717	278
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Vuokatti Areena	Sotkamo	33,33 %	33,33 %	900	0	0
Asunto Oy Osalanrivi II, tilinp.tiedot vuodelta 2007	Sotkamo	40,57 %	40,57 %	71	0	0
			Yhteensä	971	0	0

Kuntayhtymät yhdistelty konsernitaseeseen suhteellisesti peruspääomaosuuden mukaan.

LIITE 21 Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvonmuutokset

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset						
	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikau- della	Vähen- nykset tili- kaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kun- tayhtymän peruspää- omasta	Ero
Kainuun sosiaali- ja terveyden- huollon kuntayhtymä	1 536 324	0	0	1 536 324	1 572 349	-36 024
Kainuun liitto	56 185	0	0	56 185	56 185	0
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä	109 928	0	0	109 928	109 928	0
Olennaiset kuntayhtymäosuuk- sien arvon muutokset yhteensä	1 702 438	0	0	1 702 438	1 738 462	-36 024

LIITE 21 Pysyvien vastaavien sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet ja osuudet tytäryh- teisöissä	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet ja osuudet omistus- yh- teisöissä	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 237 002	1 702 438	5 597 599	330 128	9 867 167
Lisäykset			900		900
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	2 237 002	1 702 438	5 598 499	330 128	9 868 067
Arvonlennukset	0	0	0	0	0
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 237 002	1 702 438	5 598 499	330 128	9 868 067

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Saamiset tytär-yhteisöiltä	Saamiset kunta-yhtymiltä	Saamiset muilta omistus-yhteisöiltä	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	0	20 858 851	99 296	20 958 147
Lisäykset	0	0	424 130	0	424 130
Vähennykset	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	0	0	21 282 981	99 296	21 382 277
Arvonlennukset	0	0	0	0	0
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	21 282 981	99 296	21 382 277

LIITE 21 Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	565 016	502 455	53 747	53 747
Muut maa- ja vesialueet	11 087 530	11 097 086	10 930 856	10 887 386
Maa- ja vesialueet yhteensä	11 652 546	11 599 541	10 984 603	10 941 133

LIITE 23 Saamisten erittely

Saamisten erittely				
	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	0	0	0
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	0	0	96 801
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	134 193	0	487 949
Yhteensä	0	134 193	0	584 750
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0	0	0	0
Lainasaamiset	21 282 981	0	20 858 851	0
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	431 572	0	424 130
Yhteensä	21 282 981	431 572	20 858 851	424 130
Saamiset yhteensä	21 282 981	565 764	20 858 851	1 008 880

LIITE 24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset		0		0
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	431 572	430 124	433 998	430 124
Valtionosuussaamiset	30 961	184 342	24 995	182 749
Projektisaamiset	335 478	63 179	273 817	50 213
Muut siirtosaamiset	665 794	627 118	412 904	597 271
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 463 804	1 304 762	1 145 714	1 260 357

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

LIITE 25 Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	33 832 630	33 832 630	33 832 630	33 832 630
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	33 832 630	33 832 630	33 832 630	33 832 630
Arvonkorotusrahasto 1.1.	185 175	437 457	185 175	437 457
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	-185 175	-252 282	-185 175	-252 282
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	185 175	0	185 175
Muut omat rahastot				
Rahastojen pääoma 1.1.	454 080	407 628		
Oikaisu edell.tilikausi	0	0		
Siirrot rahastoon	0	46 452		
Siirrot rahastosta	-11 247	0		
Rahastojen pääoma 31.12	442 833	454 080		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	8 513 317	9 750 402	13 025 212	14 287 735
Loiste Oy:n Junior lainan korko v. 2013		0		
Siirto rahastoon		-46 452		
Siirto rahastosta		0		
Eliminointikirjaukset	-428 885	-112 547		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	8 084 432	9 591 403	13 025 212	14 287 735
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 435 518	-1 078 085	814 940	-1 262 522
Oma pääoma yhteensä	43 795 413	42 985 203	47 672 782	47 043 018

LIITE 27 Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 973 265	9 900 440
Pitkäaikaiset velat yhteensä	8 973 265	9 900 440

LIITE 29 Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Ennallistamisvaraus 31.12.	60 717	54 586	0	0
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12. (ky)	585 357	448 250	0	0
Kierr.polttoaineen loppukäs.varaus 31.12. (ky)	28 201	25 748	0	0
Yhteensä	674 275	528 584	0	0

LIITE 30 Vieras pääoma

Vieras pääoma				
	2 017		2 016	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	0	0	0	0
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0		0	0
Ostovelat	0	20 498	0	1 893
Muut velat	0		0	0
Siirtovelat	0	30 499	38 970	32 020
Yhteensä	0	50 998	38 970	33 913
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot	0		0	0
Ostovelat	0		0	27 644
Muut velat	0		0	0
Siirtovelat	0		0	0
Yhteensä	0	0	0	27 644
Vieras pääoma yhteensä	0	50 998	38 970	61 558

LIITE 32 Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut velat				
Liittymismaksut	1 200 311	1 170 251	1 200 311	1 170 251
Muut velat	980 542	1 078 604	342 379	434 079
Muut velat yhteensä	2 180 853	2 248 855	1 542 690	1 604 330

LIITE 33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkajaksotus	4 851 407	4 885 647	2 141 482	2 147 410
Korkojaksotus	41 437	86 577	41 437	43 718
Valtionosuusennakot	43 938	342 522	43 938	342 522
Eläkevakuutusmaksut	738 581	711 703	356 355	347 318
Jäsenkuntayhtymille	30 499	0	38 970	32 020
Muut siirtovelat	665 906	772 754	26 354	38 204
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	6 371 769	6 799 204	2 648 536	2 951 192
Siirtovelat yhteensä	6 371 769	6 799 204	2 648 536	2 951 192

4.3.3 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

LIITE 34 Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	34 274 592	42 697 749	30 492 036	29 002 107
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 300 000	3 300 000		
Lainat julkisyhteisöiltä	1 759 771	2 147 020		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	6 462 293	6 462 293		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	9 762 293	9 762 293	30 492 036	29 002 107

Liite 35-37 Vakuudet

Vakuudet				
	Konserni		Kunta	
	2 017	2 016	2 017	2 016
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	9 762 293	9 762 293		
Pantatut arvopaperit		0		
Yhteensä	9 762 293	9 762 293	0	0
Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä	0	0	0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Pantatut arvopaperit				
Yhteensä	0	0	0	0
Vakuudet yhteensä	9 762 293	9 762 293	0	0

LIITE 38 Vuokravastuut

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.2022 asti	1 349 040		924 360	
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	184 872		184 872	
- sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut yhteensä	1 736 589	1 711 750	783 487	567 954
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	572 842	501 982	230 636	207 360
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	323 049		323 049	
Vuokravastuut yhteensä	3 085 629		1 707 847	

LIITE 39-40 Kunnan antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Vastuusitoumukset						
			Konserni		Kunta	
			2017	2016	2017	2016
			Alkuperäinen pääoma			
Kiinteistö Oy Sotkanmaa						
Nordea	Kv 21.06.2005/32§	5 000 000			1 850 000	2 100 000
Nordea	Kv 27.06.2006/34§	300 000			135 000	150 000
Nordea	Kv 28.05.2001/25§	58 866				0
Nordea	Kv 24.01.2000/25§	56 811				0
Nordea	Kv 28.02.2000/17§	1 735 387			256 763	275 783
Nordea	Kv 30.01.2007/6 §	700 000			406 000	434 000
Nordea	Kv 18.12.2007/62 §	530 000			328 600	349 800
Valtiokonttori		386 099			149 686	179 423
Kuntarahoitus Oyj	Kv 29.09.2009/77§	1 000 000			680 000	720 000
Kuntarahoitus Oyj	Kv 29.04.2013/35§	1 570 000			1 216 592	1 279 992
Kuntarahoitus Oyj	Kv 27.05.2014/36§	1 155 000			1 016 400	1 062 600
Kuntarahoitus Oyj	Kv 26.09.2016/57§	2 000 000			1 920 000	2 000 000
Kuntarahoitus Oyj	Kv 26.09.2016/57§	2 000 000			1 920 000	2 000 000
	Yhteensä	16 492 163	0	0	9 879 041	10 551 598
Sotkamon Sompala Oy 2013/ Kt Oy Sotkanmaa 2014						
Nordea	Kv 26.3.2001/41§	92 503				0
Nordea	Kv 26.3.2001/41§	92 503				0
Nordea	Velka nro 121620-6017499	45 000				0
Kuntarahoitus Oyj	Kv 27.3.2012/15§	1 585 000			1 287 400	1 350 200
	Yhteensä	1 815 007	0	0	1 287 400	1 350 200
Osakkuusyhteisöt yhteensä		18 307 169	0	0	11 166 441	11 901 798
Muut vastuusitoumukset						
Kainuun ympäristökeskus						
Ympäristöministeriö	Kv 15.03.2006/3§	450 000				450 000
Ympäristöministeriö	Kv 27.06.2006/30§	50 271				50 271
	Yhteensä	500 271	0	0	0	500 271

Sotkamon Vanhain- tukisäätiö Valtiokonttori 4140		166 408				
Yhteensä		166 408	0	0	0	0
Jormasjoen vesiosuuskunta Osuuspankki Kv 30.05.2006/16§		176 000			56 933	58 065
Yhteensä		176 000	0	0	56 933	58 065
Sapsonrannan vesiosuuskunta Osuuspankki Kv 19.12.2006/65§		550 000			5 545	5 545
Yhteensä		550 000	0	0	5 545	5 545
Soidinvaaran vesiosuuskunta Osuuspankki Kv 29.08.2006/40§		1 500 000			42 054	77 130
Yhteensä		1 500 000	0	0	42 054	77 130
Riekinrannan vesiosuuskunta Osuuspankki		120 000			20 622	24 431
Yhteensä		120 000	0	0	20 622	24 431
Muut yhteisöt yhteensä		3 012 679	0	0	125 155	665 442
Kunnan antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta yhteensä		21 319 848	0	0	11 291 596	12 567 241

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0	0	18 307 169	18 307 169
Jäljellä oleva pääoma	0	0	11 101 523	11 901 798
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0	3 012 679	0	3 012 679
Jäljellä oleva pääoma	0	665 442	0	665 442

Takausvastuut sivuroolit			
Sopimus	Viimeinen takauspvm	Velkasaldo	
FI22 5436 0990 0158 54 Maa-aineslain mukainen takaus	30.9.2018	7 000	Sotkamon Murskeosuuskunta
FI17 5436 0990 0171 08 Maa-aineslain mukainen takaus	30.6.2020	10 000	Sotkamon Murskeosuuskunta
FI42 5760 0390 0471 49 Maa-aineslain mukainen takaus	30.6.2020	3 500	Sotkamon Murskeosuuskunta
FI59 5760 0390 0460 67 Urakkatakaus, takuuaikainen	12.11.2016	2 300	Peltityö E Tolonen Oy
FI60 5436 0990 0180 80 Urakkatakaus, takuuaikainen	15.1.2017	1 573	Sotkamon LVI-asennus Ky
FI85 5760 0390 0472 48 Urakkatakaus, työaikainen	28.2.2017	15 630	Sotkamon LVI-asennus Ky

LIITE 40 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	58 618 332	50 741 669
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	38 741	37 875

LIITE 41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Kunnan velvoitteet 31.12.				
Sitoumukset avustukseen				
Vuosittaiset erät, toistaiseksi vuosittain myönnettävät avustukset				
Sopimuksiin liittyvät palautusvastuut				
Sopimusvastuut yhteensä	0	0	0	0
Arvonlisäveron palautusvastuu				
Vuokravastuut				
Vuosittaiset vuokrat/toistaiseksi				
Teollisuushallien lunastussopimukset				
Koronvaihtosopimus				
<i>Koronvaihtosopimus 1</i>				
Nimellisarvo	10 950 000	10 950 000	10 950 000	10 950 000
Markkina-arvo	-978 741	-978 741	-699 460	-978 741
Sopimus on pääomaltaan 10 950 000 € (bullet) ja voimassa 26.6.2030 saakka, jossa kunta maksaa kiinteää korkoa 1,60 % (p.a.) ja pankki maksaa euribor 6 kk. Yhden korkopisteen arvo sopimukselle on -14 000 euroa.				
<i>Koronvaihtosopimus 2</i>				
Nimellisarvo	10 950 000	10 950 000	10 950 000	10 950 000
Markkina-arvo	702 269	984 442	702 269	984 442
Sopimus on pääomaltaan 10 950 000 € (bullet) ja voimassa 26.6.2030 saakka, jossa pankki maksaa kiinteää korkoa 1,60 % (p.a.) ja kunta maksaa euribor 6 kk. Yhden korkopisteen arvo sopimukselle on 14 000 euroa. Molemmilla sopijapuolilla on oikeus, mutta ei velvollisuutta, purkaa johdannaissopimus ennaikaisesti kokonaan ennaikaisena purkamispäivänä 9.11.2026. Toden- näköisyyttä sille, että pankki käyttäisi oikeutta, ei voida pitää todennäköi- senä.				
<i>Koronvaihtosopimus 3</i>				
Nimellisarvo	10 950 000	10 950 000	10 950 000	10 950 000
Markkina-arvo	-934 602	-1 260 448	-934 602	-1 260 448

Kynnyksellinen koronvaihtosopimus jatko-oikeudella pääomaltaan 10 950 000 € (bullet) ja voimassa 26.6.2019 – 26.6.2030, jossa kunta vastaanottaa 6 kk euribor-korkoa ja maksaa kiinteää korkoa 1,39 % (p.a.), mikäli korkojaksolle määritetty viitekorko on alle 4,50 %, muutoin kunta maksaa 6 kk eb-viitekorko vähennettynä 1,50 prosenttiyksiköllä. Sopimusrakenteseen sisältyy pankin jatko-oikeus (swaptio) pääomaltaan 10 000 000 € (bullet) ja voimassa 26.6.2030 – 26.6.2045, jossa kunta vastaanottaa 6 kk euribor-korkoa ja kunta maksaa kiinteää korkoa 1,10 % (p.a.). Yhden korkopisteen arvo sopimukselle on 15 200 euroa. Molemmilla sopijapuolilla on oikeus, mutta ei velvollisuutta, purkaa johdannaisopimus ennaikaisesti kokonaan ennaikaisina purkamispäivinä. Todennäköisyyttä sille, että pankki käyttäisi oikeutta, ei voida pitää todennäköisenä.				
<i>Korkotermiini 4</i> Kainuun jätehuollon kuntayhtymän koronvaihtosopimus, Sotkamon kunnan osuus	-9 138	-12 795	0	0

Kaikki kunnan koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Tämän hetken voimassaolevien sopimusten herkkyyks on seuraava: korkojen noustessa 1,00 %-yksiköllä olisi muutos markkina-arvossa +1 520 000 € ja vastaavasti korkojen laskiessa 1,00 %-yksiköllä olisi muutos -1 520 000 €. Yhden korkopisteen arvo sopimuksille on 15 200 €.

Liite 41 Päästöoikeudet

Päästöoikeudet 2017		
	tCO2	€
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1.	0	0
Päästöoikeuksien ostot	0	0
Toteutuneiden päästöjen määrä	0	0
Päästöoikeuksien myynnit	0	0
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	0	0
Pakollinen varaus palautusvelvollisuuden täyttämiseen	0	0

LIITE 42 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.								
	Hallinto		Tekninen		Sivistys		Koko kunta	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Vakinaiset	45	47	87	89	269	277	401	413
Määräaikaiset	13	15	19	11	78	82	110	108
Sijaiset	1	1	3	4	24	10	28	15
Työllistetyt ja oppisopimuksella olevat	4	0	7	6	8	9	19	15
Yhteensä	63	63	116	110	379	378	558	551

LIITE 43 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut		
	2017	2016
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	17 780 333	17 959 394
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-316 130	-242 910
Yhteensä	17 464 203	17 716 484
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	4 642 459	4 858 709
Muut henkilösivukulut	607 789	1 238 632
Yhteensä	5 250 248	6 097 341
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan yhteensä	22 714 451	23 813 825
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Palkat ja palkkiot	65 215	65 945
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät		0
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	11 372	11 715
Muut henkilösivukulut	2 879	4 347
Aktivoinnit yhteensä	79 466	82 007
Henkilöstökulut yhteensä	22 793 917	23 895 832

LIITE 44 Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2017	2016
Sotkamon Kansallisseura ry KOK	661	519
Keskustan Sotkamon kunnallisjärjestö	2 563	2 030
Sotkamon vasemmistoliitto	1 210	1 559
Suomen Kristillisdemokraatit Sotkamon paikallis	209	164
Sotkamon perussuomalaiset ry	478	865
Sotkamon Sosiaalidemokraatit	110	209
Kainuu vihreät	90	0
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	5 321	5 346

LIITE 45 Tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastajien palkkiot		
	2017	2016
BDO Audiator Oy Tilintarkastuspalkkiot	13 233	9 202

LIITE 46 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvat välilliset liiketoimet

Kunnan tai konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

5.1 Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden tuottamisesta ja jakelusta vesilaitoksen ja vesilaitokseen liittyneiden vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi laitos vastaanottaa ja puhdistaa viemärlaitoksen ja vesiosuuskuntien toiminta-alueilla olevien asiakkaiden laitoksen verkostoon toimittaman jäteveden vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon.

Vesihuoltolaitos toimii laskennallisesti eriyttynä taseyksikkönä kunnan ympäristö- ja teknisessä osastossa.

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma sekä hulevesiviemäröinnin tase ja rahoituslaskelma esitetään vesihuoltolaitoksen omassa toimintakertomuksessa tilinpäätösasiakirjan liitteenä.

6 LUETTELOT JA SELVITYKSET

6.1 Luettelo tositelajeista

Tositelajit			
Laji	Nimitys	Laji	Nimitys
AA	Käyttöom.hankinnat ja myynnit	M5	Exel-liittymä
AB	Kirjanpitosite	M6	Liittymä WebMarela
AF	Poistokirjaukset	M7	Liittymä Pusatec
AN	Käyttöom.kirj: netto	ML	ML-tilitys
AZ	Investointien purku	PA	Palkkatositteet Nimikkeen hinnan-muu- tos
BA	Konekielinen tiliote	PR	Hyvitys - nettosuor.
BC	Epävarmat saamiset	RA	Korkolaskut
BM	Ostomaksu, autom.	RC	Lasku - brutto
BS	Tiliotetapaht. muut	RE	Lasku - netto
DA	Ennakkosuoritukset	RN	Myyntilaskut
DG	Asiakkaat - hyvitys	RV	Muistiotositteet
DK	Korkolasku	SA	Muistiot, sis. Myyntil
DL	Luottotappiot	SB	Käteisalenn. Kirjaus
DR	Myyntilaskut, hyvityslaskut	SC	Liittymä Pusatec
DT	Asiakkaat - tasaus	M7	ML-tilitys
DV	Myyntisuor. (autom.)	ML	Palkkatositteet Nimikkeen hinnan-muu- tos
DZ	Myyntisuor. (man.)	PA	Sähköinen muistiotosite
EU	Euro - pyöristysero	PR	Kassatosite
EX	Ulkoinen numero	SR	*Konekielinen tiliot.
FS	Tilinpäätöstositteet	SK	Pääkirjatilien tasaus
KA	Toimittajatosite	SL	Jälkikirjaustosite
KG	Toimittajat -hyvit.	ST	Tiedonsiirto
KN	Toimittajat - netto	SU	Tavarantuovutus
KP	Tilin ylläpito	UE	Tavarantuovutus
KR	Ostolaskut/Rondo	WA	Inventointitosite
KS	Sisäisten laskujen kuittaus	WE	Varast.otto/toimitus
KT	Toimittajat - tasaus	WI	Tav.vast.otto netto
KZ	Toimittajat -maksu	WL	Lindorff tilitykset
L1	Hammashuoltolaskutukset	WN	Maksukirjaus
L2	Terveysthuollon laskutukset	WN	Pankki - täsmäytys
L3	Pegasos työterveyslaskutus	ZL	Liitetietosite
L4	Effica potilaslaskutus	ZP	
L5	Liittymä Hellevi	ZR	
L6	Komartek vesilaskutus		
L7	Komartek lämpölaskutus		
L8	Mela		
L9	ProConsona sosiaalityö		
M1	Liittymä kassajärjestelmä		
M2	Liittymä kassajärjestelmä		
M3	Liittymä ProExellent		
M4	Liittymä Aqua vesilaskutus		

7 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Sotkamossa 3.4.2018

SOTKAMON KUNNANHALLITUS

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu kertomus

_____/_____/2018

JHTT Mirja Klasila, BDO Audiator Oy